

**T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAY ÖĞRETMENLERİNİN PROFİLİ
(ANKARA ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Canan DURSUN**

**Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Naciye AKSOY**

ANKARA–2008

T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

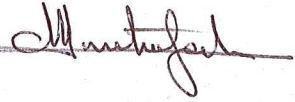
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans öğrencisi Canan DURSUN' a ait " Sınıf Öğretmenliği Aday Öğretmenlerinin Profili (Ankara Örneği)" isimli çalışma jürimiz tarafından Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Akademik Unvanı, Adı Soyadı

İmza

Başkan: (Tez Danışmanı) Yard. Doç. Dr. Naciye Aksoy

Üye: Doç. Dr. Ayşe Demirebolalı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALİ

ÖNSÖZ

Araştırma Ankara il sınırları içerisinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan son sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerin sosyo-kültürel yapıları betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın öğrencilere üniversitelerde verilen eğitimin kalitesini artırmak, üniversitelerin eğitim öğretim programlarının değişen koşullara ve gereksinimlere uygun hale getirilmesini sağlayacak yeni öneriler oluşturmak ve toplumun gelişmesine öncülük edecek nitelikli bireyler yetiştirmek konusunda bilgilendirici ve yönlendirici nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın her basamağında emeğini esirgemeyen tez danışmanım Yard. Doç. Dr. Naciye AKSOY' a bana her türlü destek ve yardımda bulunan babam İdris DURSUN'a, annem Mubine DURSUN'a, ablam Zeycan DURSUN' a, kardeşim Eray DURSUN'a, kuzenim Kezban DURSUN'a, ev arkadaşım Hanife ÖZCAN'a, arkadaşım Mehmet BAŞARAN'a, Nevşehir İli Avanos ilçesinde görev yapan idareci ve öğretmen arkadaşlarıma ve bu çalışmada doğrudan ya da dolaylı olarak emeği geçen herkese çok teşekkür ederim.

Canan DURSUN

2008, ANKARA

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ADAY ÖĞRETMENLERİNİN PROFİLİ (ANKARA ÖRNEĞİ)

Dursun, Canan

Yüksek Lisans, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Naciye AKSOY

Ağustos - 2008

Bu çalışma Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan öğretmen adaylarının sosyo- kültürel, demografik ve ekonomik yapılarını tanımlamak ve mevcut profillerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma öğrencilerin sosyo-ekonomik ve sosyo kültürel özelliklerinden hareketle onların demografik yapısını ortaya koymanın yanı sıra eğitim öğretim sürecinde sergiledikleri birtakım davranış biçimlerini, yaşam şartlarını, kentin olanaklarından yararlanma durumlarını, sinema, tiyatro, bale gibi kültürel ve sanatsal ortamlara katılma durumlarını da sorgulamıştır.

Araştırma elde ettiği bulgular ve yorumlarla öğretmenlerin yetiştirilmesinde sosyallik boyutuna verilen önemin artmasına yardımcı olacaktır. Araştırmanın öğretmen yetiştiren kurumlara ve öğretmen yetiştirme ile ilgili karar mekanizmalarına dönüt vermesi ve elde edilen veriler doğrultusunda hizmet öncesi alınacak kararlara yardımcı olması açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada betimsel niteliktedir. Konuyla ilgili literatür tarandıktan sonra araştırmanın çalışma grubu belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2007-2008 eğitim öğretim yılında Ankara ili sınırları içinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan üniversitelerde (Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Başkent Üniversitesi) okuyan aday öğretmenler oluşturmuştur.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının sanatsal ve kültürel ortamlarda bulunma sıklıklarının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Cinsiyet profili açısından kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısının iki katından fazladır. Genelde komşu illerden gelen öğrenciler üniversite tercihinde Ankara ilini kullanmışlardır. Gelir düzeyi bakımından orta düzeyde geliri olan ebeveynlere sahip olan öğretmen adaylarının sosyo kültürel faaliyetlere katılım oranları ise düşük seviyededir. Araştırmada öğretmen adaylarının anne babalarının eğitim durumu ve meslekleri de sorgulanmıştır. Öğretmen adaylarının annelerinin büyük bir bölümü evhanımı iken babaları genelde işçi, çiftçi veya memurdur. Öğretmen adaylarının anne ve babalarının eğitim durumu sorgulanmış ve öğretmen adaylarının ilkökul mezunu ebeveynlere sahip olma oranları oldukça yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin üniversitelerinde verilen eğitimden memnun olup olmamama durumları da sorgulanmış ve öğrenciler genelde üniversitelerinde verilen eğitimi yeterli bulduklarını, memnun olduklarını belirtmişlerdir.

ABSTRACT

THE PROFILE OF THE CANDIDATES OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS (SAMPLE OF ANKARA)

Dursun, Canan

Master's Degree, The Department of Primary School Teaching

Thesis Adviser: Assistant Prof. Naciye AKSOY

August, 2008

This research work has been performed to describe the socio-cultural, demographic and economic structure, and to reveal the present profile of the students that are studying at the Department of Primary School Teaching.

Besides presenting the students' demographic structure, the research has also inquired some sorts of behaviours, living conditions, the situation of taking advantage of the facilities of urban, the condition of participating in cultural and artistic atmosphere such as cinema, theatre and ballet.

The research will assist the increase of the significance of sociability dimension of the teachers with the comments and achieved data. The research is thought to be significant in giving feedbacks to the institutions that train teachers and to the resolution mechanism that is related with teacher training and in being useful with the achieved data to be assistant to the decision that would be taken before the service.

This is a descriptive study. The working group of the research consists of the students that are studying in the Department of Primary School Teaching in 2007-2008 education and teaching term in the province of Ankara Universities. (University of Ankara, Gazi, Hacettepe and Başkent)

According to the data achieved, the candidates of teachers have been concluded to have medium level in taking part in artistic and cultural occasions. In respect to social gender profile, the number of female students are more than the doubled number of male students. Generally the students coming from the border provinces have selected Ankara for their University preference. The candidate of teachers', who have a moderate level parents in viewpoint of income level, participation into the socio-cultural facilities are in nominal level. In this research, the education level and the occupations of the candidate of teachers' parents have been sought. While majority of the candidates of teachers' mothers are housewife, their fathers are generally laborer, ploughman or civil servant. The education level of candidates of teachers' parents have been inquired and it has come into view that; the rate of having parents graduated from primary school is rather high. In addition to this, students have been asked whether they are content with the provided education at their universities or not, and students generally have indicated that; they find the education given at their universities adequate and satisfying enough.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLO DİZİNİ.....	x

BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.1.1 Sınıf Öğretmeni Yetiştirme.....	7
1.1.2 Öğretmen Kavramı.....	13
1.2 Problem Cümlesi	23
1.3 Alt Problem.....	23
1.4 Araştırmanın Amacı.....	23
1.5 Araştırmanın Önemi.....	24
1.6 Sayıtlılar.....	25
1.7 Sınırlılıklar.....	26
1.8 Tanımlar	26

BÖLÜM II: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	27
---	-----------

BÖLÜM III: YÖNTEM	37
3.1 Araştırmanın Modeli	37
3.2 Araştırmanın Çalışma Grubu	37
3.3 Veri Toplama Araçları.....	38
3.4 Verilerin Toplanması.....	39
3.5 Toplanan Verilerin Analizi.....	39
 BÖLÜM IV: BULGULAR VE YORUMLAR.....	40
 BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	135
5.1 Sonuç.....	135
5.2 Öneriler.....	141
 KAYNAKÇA.....	145
EKLER.....	149
EK 1: ANKET	

TABLO DİZİNİ

1. BÖLÜM TABLO DİZİNİ	SAYFA NO
TABLO 1 : Üniversitelere Göre Cinsiyet Dağılımı ve Oranları.....	40
TABLO 2 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Doğum Yerlerinin Bulunduğu Bölge Dağılımı ve Oranları	41
TABLO 3 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yaşamlarını En Fazla Geçirdiği Bölge Dağılımı ve Oranları.....	42
TABLO 4 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yaşamlarını Geçirdiği Yerleşim Birimlerinin Dağılımı ve Oranları.....	43
TABLO 5 : Üniversitelere Göre Mezun Olunan Lise Türlerinin Dağılımı ve Oranları	44
TABLO 6 : Üniversitelere Göre Mezun Olunan Lise Grubunun Dağılımı ve Oranları	45
TABLO 7 : Üniversitelere Göre Ortaöğretimin Tamamlandığı Yerleşim Yerlerinin Dağılımı ve Oranları	46
TABLO 8 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Medeni Durumlarının Dağılımı ve Oranları	47
TABLO 9 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversite Öğrenimi Sırasında Barındıkları Yerlerin Dağılımı ve Oranları	48
TABLO 10: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kardeş Sayılarının Dağılımı ve Oranları.....	49
TABLO 11: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Okuyan Kardeş Sayılarının Dağılımı ve Oranları.....	50
TABLO 12: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Aile Yapılarının Dağılımı ve Oranları.....	51
TABLO 13: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anne Babalarının Uyguladığı Tutumlara Göre Dağılımı ve Oranları.....	52
TABLO 14: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Yerleşim Yerine Göre Dağılımı ve Oranları.....	53

TABLO 15 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Konut Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	54
TABLO 16 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Konut Türüne Göre Dağılımı ve Oranları.....	55
TABLO 17 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	56
TABLO 18 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annelerin Sağ- Ölü Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları.....	57
TABLO 19 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babalarının Sağ- Ölü Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları.....	58
TABLO 20 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annelerinin Öz- Üvey Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları.....	58
TABLO 21 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babalarının Öz- Üvey Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları.....	59
TABLO 22 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anne Babalarının Birlikte- Boşanmış- Ayrı Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları.....	60
TABLO 23 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	61
TABLO 24 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Çalışma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	63
TABLO 25 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Meslek Grubuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	64
TABLO 26 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Meslek Grubuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	65
TABLO 27 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	66
TABLO 28 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları.....	68
TABLO 29 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sağlık Güvencelerinin Dağılımı ve Oranları.....	69

TABLO 30 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	70
TABLO 31 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin En Çok Tercih Ettiği Televizyon Programının Dağılımı ve Oranları.....	72
TABLO 32 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Akademik Kitaplar Hariç Aylık Okuduğu Kitap Sayısının Dağılımı ve Oranları	73
TABLO 33 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin En Çok Tercih Ettiği Kitap Türünün Dağılımı ve Oranları	74
TABLO 34 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kütüphaneden Yararlanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	75
TABLO 35 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Gazete Okuma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	76
TABLO 36 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Tercih Ettiği Gazetelerin Dağılımı ve Oranları	77
TABLO 37 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Müzik Dinleme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	78
TABLO 38 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin En Çok Dinledikleri Müzik Türünün Dağılımı ve Oranları	79
TABLO 39 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Sinemaya Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	80
TABLO 40 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Tiyatroya Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	81
TABLO 41 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Bale/ Operaya Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	82
TABLO 42 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Konsere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	83
TABLO 43 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Spor Yapma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	84
TABLO 44 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Dallarının Dağılımı ve Oranları	85
TABLO 45 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Lokal Gibi Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	86

TABLO 46 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kahvehane vb. Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	87
TABLO 47 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kafe Tarzı Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	88
TABLO 48 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bar- Disko Tarzı Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	89
TABLO 49 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Giyim Tarzının Dağılımı ve Oranları	90
TABLO 50 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Marka Tercih Edip Etmemelerine Göre Dağılımı ve Oranları	91
TABLO 51 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilgisayar Sahibi Olma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları	92
TABLO 52 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilgisayar Kullanabilme Düzeylerinin Dağılımı ve Oranları	93
TABLO 53 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük Bilgisayar Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	94
TABLO 54 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	95
TABLO 55 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük İnterneti Kullanma Amacına Göre Dağılımı ve Oranları	96
TABLO 56 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleki Siteleri Takip Etmelerine Göre Dağılımı ve Oranları.....	98
TABLO 57: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sivil Toplum Kuruluşlarına Üye Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları.....	98-99
TABLO 58: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Dışarıda Yemek Yeme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	99
TABLO 59: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sigara İçme Sıklığının Dağılımı ve Oranları	101
TABLO 60: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Alkol Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	102
TABLO 61: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Uyuşturucu Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları	103

TABLO 62:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ehliyet Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	104
TABLO 63:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Araba Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	104-105
TABLO 64:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kredi Kartı Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	105
TABLO 65:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Cep Telefonu Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	106
TABLO 66:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ders Araçlarını Kullanabilme Durumlarının Dağılımı ve Oranları	107
TABLO 67:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Diksiyon Dersi Alma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	108
TABLO 68:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleki Yayınları İzleme Durumlarının Dağılımı ve Oranları	109
TABLO 69:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Çeviri Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları	110
TABLO 70:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Konuşma Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları	111
TABLO 71:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anlama Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları	112
TABLO 72:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yazma Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları.....	113
TABLO 73:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel/ Mesleki Dergiye Abone Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	114
TABLO 74:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel Etkinliklere Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	115
TABLO 75:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Resim Çalışmalarına Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	116
TABLO 76:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Folklor Çalışmalarına Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	117
TABLO 77:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Satranç Origami Tavla vb. İlgilenme Durumlarının Dağılımı ve Oranları	117-118

TABLO 78:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Gönüllü Çalışmalara Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	118
TABLO 79:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Müzik Aleti Çalma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	119
TABLO 80:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Hobilerinin Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	120
TABLO 81:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel Makale Yayınlama Durumlarının Dağılımı ve Oranları.....	121
TABLO 82:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Aylık Harcama Tutarlarının Dağılımı ve Oranları	122
TABLO 83:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Harcamalarının Dağılımı ve Oranları.....	123
TABLO 84:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ek İş Yapma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	124
TABLO 85:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Tatillerini Nerede Geçirdiklerinin Dağılımı ve Oranları	125
TABLO 86:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Seyahatlere Gitme Durumlarının (Yakın Çevre Dışında) Dağılımı ve Oranları ...	126
TABLO 87:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitede Herhangi Bir Kulübe Üye Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	127
TABLO 88:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitede Spor Tesislerinden Yararlanma Durumlarının Dağılımı ve Oranları	128
TABLO 89:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları...	129
TABLO 89.1:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olma Nedenlerinin Dağılımı ve Oranları	130
TABLO 89.2:	Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olmama Nedenlerinin Dağılımı ve Oranları	131

TABLO 90: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleğini İcra Etmede Tercih Ettiği Yerleşim Yerinin Özelliğine Göre Dağılımı ve Oranları	132
TABLO 91: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Fakültelerindeki Eğitimi Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları	133
TABLO 92: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitelerinin Dışında Bir Üniversite veya Bölüm Okuma İsteklerinin Dağılımı ve Oranları	134

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, amacı, sayıltılar, sınırlılıklar, araştırmanın önemi, ilgili araştırmalar, araştırmada kullanılan kavramların tanımı ele alınmaktadır.

1. Problem Durumu

İnsanın öğrenme isteği doğumdan itibaren başlar. Küçük çocukların eline geçirdiği her nesneyi ağzına götürmeleri, yaşları ilerledikçe devamlı soru sormaları merak duygusundan ileri gelmektedir. Bu merak duygusu öğrenmenin temelini oluşturur. Çevreyle ilişkiler, aile yaşantısı, edinilen istemli ya da istemsiz bilgiler bireyin belleğine yerleşerek öğrenme için taban oluşturur. Bireylerin bu öğrenme isteğini gerçekleştirmesi için öğrenme yeteneğini de geliştirmesi gerekir. Öğrenme yeteneğinin geliştirilmesi ise eğitimle mümkündür. Eğitim yaşamın her döneminde kendini gösterir. Aile içerisinde başlar, çevreden etkilenecek okul dönemini de içine alır ve yaşam boyu sürer.

Eğitim toplumsal üretimin yeniden sağlandığı, bireylerin çeşitli rolleri ve becerileri kazandığı bir alandır. Bir başka deyişle bireyler bir yandan yeni roller ve beceriler edinerek, toplumsal yeniden üretim sürecine dâhil olurken bir yandan da bu rolleri ve becerileri değiştirir ve dönüştürürler. Eğitim süreci, bireyin kendini gerçekleştirebilmesi için gerekli bilgilerin de öğretildiği yer olarak, bireylerin yaşamında temel bir değere sahiptir. Uygulanan eğitimin niteliği o toplumun toplumsal yapısı ile de doğrudan bağlantılıdır.

Eğitim, ülkemizde modernleşme süreci ile birlikte bir yandan yeniden üretim alanı, diğer yandan toplumsal hareketliliğin aracı olarak büyük bir önem kazanmıştır.

Özellikle 1950'lerden sonra yaşanan göç olgusu ile birlikte eğitimin önemi daha da artmıştır. Büyük bir çoğunluğu kırsalda yaşayan ülke nüfusunun kentlere akın etmesi, hem eğitim alanının toplumsal hiyerarşide yeniden kurulmasında hem de kent ve modern hayata dair yeni sembol ve değerlerin öğrenilmesinde, içselleştirilmesinde ve dönüştürülmesinde daha karmaşık işlevler üstlenmesine neden olmuştur (Akt. Güngör, Yaşın, Demirkol, Evirgen, Cengiz, 2007:27)

Eğitim süreci, nitelikli insan yetiştirmeye yönelik eylemler bütünü olarak tanımlanabilir. Nitelikli insan yetiştirmek ise, her şeyden önce nitelikli öğretmen yetiştirilmesi ile ilgili bir konudur. Nitelik, insana değer verme, sürekli olarak gelişme ve yenilenme ile aynı anlama gelmektedir. Bu nedenle çocuk ve gençlerimizin yetiştirilmesinde, gelişmesinde etkili olan öğretmenlerimizin nitelikli bir eğitim sonucunda mesleğe başlaması eğitimin sağlıklı işleyebilmesi açısından ön koşul niteliğindedir.

Toplumların ilerlemeleri, gelişmeleri, modernize olmaları ve bilgi toplumu ideeline ulaşabilmelerinin tek şartı eğitimidir. Eğitim toplumun temel taşı olan insanın yetişmesinde, insanoğlunun barış, özgürlük ve sosyal adalet ideallerine ulaşılmasında vazgeçilmez bir araçtır. Eğitimin bu alıcı misyonu içerisinde en önemli görev öğretmenlere düşmektedir (Korkmaz, 2004:467).

Gelişen dünya düzeninde, sürekli yenilenen, teknolojik kültürel, siyasi ve ekonomik gelişmeleri takip eden ülkeler arasında yer almak için iyi yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. İyi yetişmiş insan gücü ise bilgi, beceri ve yeteneklerini en üst düzeyde kullanabilen öğretmen adaylarının yetiştirilmesi ile sağlanabilir (Öztürk, 2004:1).

Eğitimin kaliteli olması, hedeflenen başarının sağlanması; bilinçli, duyarlı, özgüven sahibi, eleştirel bakış açısına sahip, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerde bulunan bireyler yetiştirmekle mümkündür. Bu konuda öğretmenlere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Eğitim ve öğretimde programlar, kazanımlar, etkinlikler

ne kadar iyi saptanıp organize edilirse edilsin bilinçli, kendini yenileyen, çağdaş bir öğretmenin elinde yürümedikçe istenilen sonucun alınması mümkün değildir.

Eğitim sisteminin tartışmasız en önemli ögesi öğretmendir. Eğitim sisteminin önemli kademelerine ve alanlarına öğretmen yetiştirmek son derece ciddi ve belirleyici bir yükümlülüktür. Okullarda verilen eğitim ve öğretimde öğretmenlerin etkisi çok yönlüdür. Bir yandan sınıfta öğrencilerin zihinsel gelişimleri için gerekli yolların açılması beklenirken, aynı zamanda sınıf içi etkileşim genel olarak bireyin toplumsal bir varlık olarak biçimlenmesi ve kültürel olarak gelişmesinde olumlu ya da olumsuz etki yaratabilir (Gök&Okçabol, 1998: 1)

Öğretmenlerin eğitim sisteminde bu kadar önemli bir yere sahip olması sonucunda öğretmen yetiştirmenin de önemi artmıştır. Eğitimin temel unsurlarından biri öğretmen olduğu halde 1970’li yıllarda öğretmen yetiştirilmesinde nitelikli bir eğitimden söz etmek mümkün değildir. 1970’li yıllarda on binlerce gencin yüzeysel bir eğitimden geçirilip öğretmen olduğu bilinmektedir. 1996 yılında işsiz üniversite ve yüksekokul mezununun sınav yapılmaksızın sınıf öğretmeni olarak atandığı, yine 2001 yılında Ziraat Fakültesi, Veterinerlik gibi bölümlerden mezun olanların sınıf öğretmeni olarak atandığı bilinmektedir. Tüm bu nedenlerden kaynaklanan bazı eğitim sorunları ve bunların etkileri günümüzde de devam etmektedir. Bu nedenlerle öğretmen yetiştirmeye gereken önemin verilmesi gerekir. Çünkü her insan değerlidir, önemlidir ve bu insanların gelişmesinde, topluma faydalı birer birey olarak yetişmesinde, kendini gerçekleştirmesinde, doğruyu yanlış ayırt etmesinde öğretmenlerin payı yüksektir.

Toplumların ilerlemeleri, çağdaş medeniyetler arasına girmeleri, kendini gerçekleştiren bireyler yetiştirebilmeleri için eğitimin dolayısıyla öğretmenlerin yeri ve önemi tartışılmayacak kadar büyüktür. Geleceğimiz için bu kadar önemli bir görevi gerçekleştirmeye çalışan öğretmenlerin yetiştirilmesi de son derece önemlidir. Bu doğrultuda öğretmen yetiştirmeye yönelik birçok çalışmalar yapılmıştır.

Öğretmen yetiştirmeye yönelik çalışmalar Islahat Fermanı ile başlamıştır. 1839’da Gülhane Hatt-ı Hümayun-u (Tanzimat Fermanı) ile başlayan ve Islahat

Fermanı ile devam eden süreç öğretmen yetiştirme açısından oldukça önemlidir. Bu dönemde yapılan bazı yenilikler şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ Medreseler dışında öğretmenlik için meslek okulları açılmıştır.
- ✓ 16 Mart 1848’de ilk kez bir öğretmen okulu (Darülmuallim-i Rüşdi) açılmıştır.
- ✓ Darülmuallimin Nizamnamesi gereği açılan ilk öğretmen okuluna nitelikli öğretmen yetiştirilmesi için az sayıda öğrenci alınmıştır.
- ✓ 1848’de açılan bu okulda öğrencilerin kendilerini sadece derslerine verebilmeleri için öğrencilere dolgun maaş(burs) ödenmiştir. (Küçükahmet, 1993:3).

Türk Eğitim tarihinde öğretmenlik mesleği ve öğretmen yetiştirme düzeni ile ilgili en köklü, sürekliliği olan ve kalıcı çalışmalar Cumhuriyet döneminde gerçekleşmiştir. Bu dönemin öğretmenlik mesleğine en önemli katkısı 1924 tarih ve 439 sayılı kanunla öğretmenliğin meslek haline getirilmesidir (Türk, 2002).

3 Mart 1924 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen 439 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile ülkede çeşitli vakıflar ve bakanlıklar tarafından yönetilen okullar Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlanmış ve öğretmen eğitimi de Milli Eğitim Politikası içerisine alınmıştır.

1973 tarihinde çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile öğretmen yetiştiren kurumlar yüksek öğretim kurumu haline getirilmiştir. 1974 tarihinden itibaren öğretmen okullarının bazıları (iki yıllık eğitim enstitüleri) ilkokullara, bazıları ise (üç yıllık eğitim enstitüleri) orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmeye başlamıştır. Aynı kanun ile öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurum programlarının şu maddeleri esas alması gerektiği belirtilmiştir.

- ✓ Öğretmenlik bir meslektir.
- ✓ Öğretmenlik mesleği özel bir mesleki yeterlilik gerektirir.

- ✓ Öğretmenlik mesleğinde yetişenler eğitim, öğretim ve yönetim görevlerinden sorumludur.
- ✓ Öğretmenlik devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini Türk Milli Eğitimin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdür.
- ✓ Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Bu nitelikleri kazanabilmeleri için hangi öğretim kademesinde olursa olsun öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır.

1973 yılında çıkarılan bu kanunla öğretmenlik mesleğinin nitelik açısından en üst düzeye ulaşması, mesleğin saygınlığının artırılması, öğretmenlik mesleğinin görev ve sorumluluklarının belirlenerek görev tanımının tam anlamıyla yapılması amaçlanmıştır (Öztürk, 2004:5).

Cumhuriyetin kuruluşundan 1982 yılına kadar geçen zamanda, öğretmenlik mesleği için gerekli eğitim süresi kademeli olarak yükselirken, öğretmen yetiştirme işini de büyük ölçüde Milli Eğitim Bakanlığı üstlenmiştir. 1981-1982 tarihleri arasında öğretmen yetiştirme açısından önemli bir adım atılmıştır. XI. Milli Eğitim Şurası'nda Türk öğretmenin ve eğitim uzmanının niteliklerini Atatürk inkılapları ve ilkeleri doğrultusunda belirleme ve bu konudaki çeşitli sorunlara çözümler arama, kararlara ulaşma ve uygulamalara temel esaslar getirme asıl amaç olmuştur.

1981 yılında düzenlenen XI. Milli Eğitim Şurası ile öğretmen yetiştiren kurumların içerik, haftalık ders saati ve kredi sistemi ile staj faaliyetleri gibi öğretmen eğitimi açısından oldukça önemli olan konularda öğretmen yetiştiren tüm fakültelerde bütünlük sağlanması amaçlanmıştır. Şûranın gündemi tamamen hizmet öncesi ve hizmet öncesi öğretmen ve eğitim uzmanı yetiştirme konusuna ayrılmıştır. Bu tarihe kadar yapılan şûralar içerisinde, öğretmen yetiştirme konusundaki en geniş kapsamlı çalışmadır. Bu çalışma, Türkiye'de öğretmen yetiştirme işlevinin tamamıyla üniversitelere devredildiği yıl (1982) ile de çakışması nedeniyle daha da

önem kazanmış ve geçiş dönemindeki uygulamaları yönlendirmiştir. Şûranın gündemi şöyledir:

- ✓ Öğretmen eğitiminin gelişimi,
- ✓ Öğretmen eğitiminde hizmet öncesi sorunlar ve öneriler,
- ✓ Eğitim uzmanlarının eğitimi,
- ✓ Öğretmen ve uzmanların hizmet içi eğitimi,
- ✓ Öğretmen ve uzmanların sorunları ve çözüm önerileri.

Öğretmen eğitiminin mevcut durum ve eğilimlerinin, amaçlarının ve standartlarının ayrıntılı olarak ele alındığı şûrada, alınan kararlar arasından seçilmiş kararlar şunlardır:

- ✓ Öğretmen yetiştiren fakülte, yüksekokul ve birimlerine öğrenci alımında, programların oluşturulmasında ve öğretim elemanı yetiştirilmesinde, (özellikle geçiş döneminde) üniversiteler ile MEB'in yakın bir işbirliği içinde bulunmaları zorunlu görülmektedir.
- ✓ Öğretmen yetiştiren fakültelerde öğrencilerin bir bütünlük içinde eğitilmesi amacıyla özel alan, meslek bilgileri ve genel kültür derslerine bölümlerin özelliklerine göre ağırlık verilmesi gerekmektedir.
- ✓ Bütün üniversitelerin öğretmen yetiştiren fakülte, yüksekokul ve birimlerinde bütünlüğü sağlayıcı, asgari müştereklerde birleşen programlar hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

1982 tarih ve 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile ülkemizde öğretmen yetiştirme görev ve sorumluluğunun üniversitelere devredilmesi ile iki yıllık eğitim enstitüleri eğitim yüksek okullarına dönüştürülmüş ve üniversiteler eğitim fakültelerine bağlanmıştır. Daha önceleri Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevi olan öğretmen yetiştirmenin üniversitelere devredilmesinin ise olumlu ve olumsuz bazı sonuçları vardır. Öğretmen yetiştirmenin üniversite bünyesine alınması tüm öğretmen yetiştirme programlarının içerik, müfredat ve eğitim açısından birbirine

paralel olmasını sağlarken bu görevin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınması üniversiteler ile bakanlık arasındaki koordinasyonun tam sağlanamamasına ve istihdam edilebilecek öğretmen sayısı ile mezun olan öğretmen sayısının dengesiz olmasına yol açmıştır. 1989- 1990 eğitim öğretim yılında ise eğitim yüksekokulları dört yıla çıkarılarak eğitim fakülteleri ile birleştirilmiştir.

1997 yılında Yükseköğretim Kurulu, Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yaparak eğitim fakültelerini yeniden yapılandırma çalışmalarına başlamıştır. Bu yeni düzenlemeye göre öğretmen adayları 1998 yılından itibaren 3.5 yıl fen edebiyat fakültelerinde alan eğitimi, 1.5 yıl eğitim fakültelerinde formasyon eğitimi olmak üzere 5 yıllık tezsiz yüksek lisans öğrenimini de tamamlamış olarak mezun olmaktadır. Bununla birlikte sınıf öğretmenliği alanında da önemli gelişmeler olmuştur. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerini temele aldığından sınıf öğretmenliğinin önemi ve yetiştirilmesi ilerleyen bölümlerde ayrıntılı olarak verilmiştir.

Sınıf Öğretmeni Yetiştirme

Öğretmenin eğitim sistemi içindeki yerinin önemli olması, doğal olarak öğretmen yetiştirmenin de önemini beraberinde getirmektedir. Öğretmen yetiştirmenin bu kadar önemli olmasının nedenlerinden birisi de öğretmenin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin asli unsuru olması ve dolayısıyla, Türkiye'deki son derece düşük olan okuma yazma oranının yükseltilebilmesi için, yetiştirilecek öğretmenler aracılığıyla eğitim ve öğretim hizmetlerinin, en küçük yerleşim birimlerine kadar götürülmesi gereğidir (Öztürk, 1996:249).

Eğitimin gelişmesi ve bireyin niteliği öğretmenin niteliğine bağlıdır. Öğrencilerin nitelikleri öğretmenin niteliği ile özdeşleşir. Özellikle ilköğretimde öğretmenin öğrencilerin gözünde ayrı bir yeri vardır. Öğretmenin her türlü davranışı, sözü, jest ve mimikleri öğrenciyi etkiler. Bu nedenle öğretmen yetiştiren kurumlar içinde sınıf öğretmenliğinin ayrı bir yeri vardır. Çünkü ilköğretimin ilk yılları son

derece önemlidir. Çocukların kişilikleri bu dönemde oluşmaya başlar. Ayrıca bu yıllarda kazanılan bilgi, beceri ve özellikler diğer kademelere temel teşkil eder.

Türkiye’deki öğretmen yetiştirme sistemi okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerinin, ortaöğretim öğretmenlerinin ve yüksek öğretim öğretmenlerinin eğitimi gibi kademelerden oluşmaktadır. Öğretmen yetiştiren tüm bu kurumlar içinde şüphesiz sınıf öğretmenliği eğitiminin ayrı bir yeri ve önemi vardır. Çünkü ilköğretimin ilk yılları, çocuğun yetişkin yaşamına hazırlanmasında temel sağlayan bir dönemdir. İlköğretimin ilk yıllarında kazanılan bilgi ve beceriler üst kademe okullardaki öğrenmeler için ön koşul niteliği taşımaktadır (Gürkan, 1993:3).

Sınıf öğretmenlerinin çağ koşullarına uygun özelliklerde yetiştirilmelerinde bölüm programlarının da çağdaş, bilimsel ve gereksinimlere cevap verecek nitelikte olması gerekir. Bu durumdan yola çıkarak sınıf öğretmeni yetiştirme programının ve bölüm programının geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu gelişim aşamalarından bahsetmek yararlı olacaktır.

Ülkemizde çağdaş anlamda ilk öğretmen okulunun 16 Mart 1848’de Darülmuallimin-i Rüştî adıyla İstanbul’da açıldığını belirtmiştik. Daha sonra 1869 yılında öğretimin ilk kademesi olan sıbyan okullarının öğretmen gereksinimini karşılamak amacıyla, Darülmuallimin-i Sıbyan Okulu açılmıştır. Yine kızlar için açılan Rüştîye’nin öğretmen gereksinimini karşılamak amacıyla 26 Nisan 1870 yılında Darülmuallimat adıyla kız öğretmen okulu açılmıştır. 1882 yılına kadar bu okullar birer tane ve yalnızca İstanbul’da bulunuyordu. 1882’de İstanbul dışında ilk öğretmen okulu Edirne’de açılmıştır. Bu okulların sayısı 1890 yılında 40’a ulaşmıştır (Kaya, 1984:185).

Darülmuallimin zaman içinde geliştirilerek, bünyesinde ilk, orta ve liselere öğretmen yetiştiren kısımları da içine alan Darülmuallimin-i Aliye adlı kuruma dönüşmüş, 1891 yılında bu kurumun içinde yer alan “Ali” kısmı bugünkü lise düzeyindeki okullar olan idadilere öğretmen yetiştiren bir yüksek okul haline

gelmiştir. Yüksek öğretmen okullarının asıl çekirdeği olan bu kurum Cumhuriyete kadar sık sık yapı değiştirmiş ve 1915 yılında şekillenen yapısıyla Cumhuriyete devrolmuştur (Eşme, 2001).

İlk kez ilkokul öğretmeni yetiştiren kurumlarda “pedagoji” derslerinin yer alması Satı Bey tarafından sağlanmış ve de uygulama okulu açılmıştır. Özellikle Emrullah Efendi’nin çabaları ile hazırlanan ve 1913 yılında yayınlanan “Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkatı” (Geçici İlköğretim Kanunu)’nda ilköğretime öğretmen yetiştirme üzerinde önemle durulmuş ve her il merkezinde yatılı birer Darümuallimin açılması hükmü yer almıştır. Bu durum öğretmen okullarının gelişmesinde önemli bir dönüm noktası sayılmaktadır (Koçer, 1967:56).

1839’dan 1923 Cumhuriyet’in ilanına kadar öğretmen yetiştirme konusunda çeşitli kanunlar ve genelgeler yayınlanarak öğretmen yetiştirmeye yön verilmek istenmiştir. Bunlardan en önemlisi 1869’da çıkarılan “Maarif- i Umumiye Nizamnamesi”dir.

Cumhuriyet dönemi ülkemizdeki öğretmen yetiştirme çabalarının en yoğun olduğu dönemdir. Öğretmenliğin meslek haline getirilmesi 1924 yılında çıkarılan 439 sayılı kanunla olanaklı kılınmıştır. 22 Mart 1926 tarihinde yayınlanan 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanunu şehir ve köy ilkokulu olarak iki ilkokul tipi ve yine şehir-kasaba öğretmeni diye iki öğretmen tipi getirmiştir (Koçer, 1967:89).

Aynı yıl ilk kez Denizli ve bir sonraki yıl Kayseri’de açılan parasız yatılı ve üç yıl süreli olan Köy Muallim Mektepleri’ne sınavla ilkokul çıkışlı, öğrenciler kabul edilmiş ve mezunlar köylerde 5 yıl zorunlu hizmet yaptıktan sonra isterlerse şehir öğretmen okullarında açılan sınavlara katılıp başarılı olmaları durumunda Şehir İlkokulları’na atanabilmişlerdir. Ne yazık ki, Kayseri ve Denizli’de denemesi yapılan bu okullarda istenilen başarıya ulaşılamayınca 1933 yılında kapatılmak zorunda kalmıştır. Ancak bu deneme ileriki yıllarda eğitim kursları ve Köy Enstitüleri gibi denemelere girişilmesine yol açmıştır (Kaya, 1984:187).

1932 yılında öğretmen okullarının süresi 6 yıla çıkarılmış, ilk üç sınıfta ilk devre, son üç sınıfta mesleki devre denilerek, ilk devrede ortaokul programı uygulanmış mesleki devrede ise öğretmenlik mesleği ile ilgili derslere ve uygulama etkinliklerine ağırlık verilmiştir. Daha sonraları ilk devreler kaldırılarak öğretmen okulları ortaokul çıkışlıları kabul eden üçer yıllık meslek okulları haline getirilmiştir (Gürkan, 1993:22).

Bu süreç içerisinde; acil öğretmen gereksinimini karşılamak amacıyla 1937 yılında “3238 Sayılı Köy Eğitimleri Kanunu” çıkarılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ile Tarım Bakanlığı’nın ortak çalışmaları ile askerde başarılı olan çavuşlar 6-8 aylık “Eğitmen Kursu”na tabi tutularak yetiştirilmişler ve ayda 10 TL. ücret karşılığında köylere atanmışlardır (Koçer, 1967:102-104). Köy eğitimleri denemeleri zamanla gelişerek Köy Enstitüleri’nin kurulmasına basamak oluşturmuştur.

Türk Eğitim Sistemi’nde Köy Enstitüleri; bıraktığı kalıcı izler ve topluma kazandırdığı nitelikli elemanlar açısından ayrı bir konuma sahiptir. Köy Enstitüleri; köylerdeki okur- yazar oranının artırılması, köylerin sosyo- ekonomik yapısında eğitim ve öğretmen kanalıyla düzenlemeler, gelişmeler sağlamak, ekonomik, siyasal ve toplumsal yönlerden çağdaş, modern köy yaşamının eğitim aracılığıyla oluşturulması, köylü gençlerin köy kalkınmasının liderleri olarak yetiştirilmesi ve böylelikle Kemalizm ilkeleri ve devrimleri ışığında kalıcı bir değişim eylemi yaratılması amacıyla kurulmuştur (Kaya, 1984:192-193).

Köy Enstitüleri, 17 Nisan 1940 tarih ve 3803 Sayılı Kanun ile tarımsal çalışmalara elverişli arazisi bulunan köylerde açılmıştır. Bu tarihten itibaren önceki yıllarda da açılmış bulunan köy okulları da Köy Enstitüsü biçimine dönüştürülmüştür. 1946 yılından başlayarak Köy Enstitüleri’nin gerek öğretim ilkeleri, gerek yönetim işleri gerekse işleyiş tarzlarında çeşitli değişiklikler yapılması uygun görülmüştür (Gürkan, 1993:22).

1970 yılında öğretmenlerin daha iyi yetiştirilmeleri ve üniversiteye girebilme olanaklarını elde edebilmeleri amacıyla İlköğretmen okullarının öğretim süresi ilkokuldan sonra yedi yıla, ortaokuldan sonra dört yıla çıkarılmıştır.

1973 yılında yayımlanan “1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu” Öğretmenlik devletin eğitim- öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir” esasını getirmiş ve öğretmenlerin hangi öğretim kademesinde olursa olsun yükseköğretim görmelerinin sağlanması gerektiğini öngörmüştür (Akyüz, 2006:383).

Öğretmenlerin yükseköğrenim görmelerini sağlamak amacıyla 1974-1975 öğretim yılından itibaren ilk öğretmen okulları “öğretmen liseleri” haline dönüştürülerek liseye denk bir kurum biçimine getirilip ortadan kaldırılmıştır. 1974-1975 öğretim yılından başlamak koşulu ile ilköğretim birinci kademeye sınıf öğretmeni yetiştirmek amacıyla “iki yıl öğrenim süreli Eğitim Enstitüleri açılmış ve bünyesinde Eğitim Enstitüsü açılmayanlar ise Öğretmen Liseleri’ne dönüştürülmüştür (Akyüz,2006:383).

İki yıllık Eğitim Enstitülerinin uyguladığı programlar sınıf öğretmenliği için yetersiz görülmüş ve 1978–1979 yıllarında yeni bir program uygulanmaya başlanmıştır. Bu yıllarda bir de hızlandırılmış programla öğretmen yetiştirme çabalarına girildiği görülmektedir. Hızlandırılmış programla öğretmen yetiştirme uygulamalarında oldukça yoğun derslerle normal öğretim süresinin $\frac{1}{4}$ ü ya da $\frac{1}{2}$ si kadar bir sürede öğretmen yetiştirme yoluna gidilmiştir.

6 Kasım 1981 tarih ve 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince tüm öğretmen yetiştiren kurumların üniversite çatısı altında toplanması öngörülmüştür. 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 Sayılı “ Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile de iki yıllık eğitim enstitüleri, Eğitim Yüksek Okulu olarak Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri bünyesine, Eğitim Fakültesi olmayan üniversitelerde ise rektörlük bünyesine alınmıştır (Gürkan, 1993:24).

Eğitim Yüksek Okulları, 1982–1983 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nca uygulanmakta olan programı devam ettirmişlerdir. 1983 yılında ise YÖK tarafından hazırlanan sınıf öğretmenliği programı kabul edilerek 1983- 1984 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır (Akt. Öztürk, 2004:11).

Bu dönemde, öğretmen yetiştirme konusu ile ilgili olarak yapılan iki oluşum dikkat çekmektedir. Günümüzdeki öğretmen yetiştirme modelleri bu iki oluşumun ürünüdür. Bunlar;

- ✓ Öğretmen yetiştirme konusundaki sorunları ortadan kaldırmaya yönelik olarak 8- 11 Haziran 1982 tarihinde XI. Milli Eğitim Şurası toplanmış ve her kademedeki öğretmen eğitimi ile ilgili önermeler sunulmuştur.
- ✓ “Yüksek Öğretim Kurumlarının Yeniden Teşkilatlanması Hakkında” 28 Mart 1983 tarihi 2809 Sayılı Kanun ile kurulan Eğitim Yüksek Okullarının sayısı ülkenin ilköğretim öğretmenini gereksinimini dikkate alarak 17’den 24’e çıkarılması öngörülmüştür.

11 Temmuz 1992 tarihinde de yayınlanarak uygulamaya konulan yeni bir düzenleme ile dört yıllık Eğitim Yüksek Okulları’nın bazıları bağlı bulundukları Eğitim Fakülteleri ile birleştirilip Sınıf Öğretmenliği Bölümü adını alırken, bazıları da Eğitim Fakülteleri biçimine dönüştürülmüştür (Küçükahmet, 1993: 17).

04.01.1997 tarihli Yüksek Öğretim Kurulu Yürütme Kurulu’nun kararıyla 1998–1999 eğitim öğretim yılından itibaren Sınıf Öğretmenliği İlköğretim Bölümü adı altında Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’na dönüştürülmüştür.

Öğretmen Kavramı

Öğretmen kavramının sözlük anlamı, mesleği bir bilim dalını, bir sanatı ya da teknik ve benzeri bilgileri öğretmek olan kimse şeklindedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre ise öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili öğretim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.

Öğretmen demek bilgi vermek değildir. Öğretmen topluma örnek olan kişidir. Bu doğrultuda gerek toplum gerekse öğrenciler bakımından hep göz önünde olan bir meslektir. Toplum etkileyecek düşüncelerin doğuş yeri olan eğitim dolayısıyla öğretmenlik mesleği bu anlamda daha da önemli hale gelmiştir. Çünkü rehber olmak, örnek olmak demek toplumun en önünde olmak, toplumu ilerletmek demektir. Rehberlik görevini üstlenen öğretmenlerin bu yüzden kendilerini geliştirmeleri her açıdan yeterli seviyede olabilmek için çaba sarf etmeleri gereklidir.

Öğretmen çağdaş olmalıdır. Öğretmen eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek 21.yy.ın bilgi teknolojisine ayak uydurabilecek öğrencileri geleceğe hazırlayabilecek, çağın gerektirdiği özelliklere sahip olabilecek nitelikte olmalıdır. Bu konuda MEB *Çağdaş Öğretmen Profili* konulu bir çalışma yapmıştır.

MEB'nın yayınladığı çağdaş öğretmen profilinde çağdaş öğretmenin konu alanına hakim olması, konu alanına giren kavram, ilke ve genellemeleri bilmesi, bunları diğer konu alanları ve günlük hayatla ilişkilendirmesi gerektirdiği belirtilmiştir. Ayrıca çağdaş öğretmenin öğrenci gelişimi, öğretimi planlama öğretim stratejileri, sınıf içi etkinlikler, mesleki gelişim boyutlarında da çeşitli özelliklere sahip olması gerektiği belirtilmiştir. Bu özellikler şu şekilde sıralanmıştır:

Konu Alanı Bilgisi

- ✓ Konulara ilişkin eğitim programının öngördüğü düzeyin üstünde bilgi birikiminin olduğunu gösterme
- ✓ Konu alanına ilişkin kuram, ilke ve kavramları anlaşılabilir biçimde güvenle öğretebileceğini gösterme

Alan Eğitimi Bilgisi

- ✓ Öğrencilerde yaygın biçimde gözlenen eksik ve yanlış gelişmiş kavramları fark etme
- ✓ Öğrencilerin konuya ilişkin sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturabilme
- ✓ Öğrencilerin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişiminin öğrenmelerini etkileyeceğini anlama
- ✓ Konu alanının öğretim programlarına ilişkin bilgi sahibi olma
- ✓ Konu alanı ile ilgili özel öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerine ilişkin bilgi sahibi olma
- ✓ Konu alanı ile ilgili bilgi teknolojilerinden yararlanma
- ✓ Konu alanı ile ilgili sağlık ve güvenlik önlemlerini alma

Planlama

- ✓ Amaçları ve hedef davranışları açık biçimde ifade etme
- ✓ Hedef davranışları gerçekleştirmeye yönelik öğrenme-öğretme etkinliklerini düzenleme
- ✓ Hedef davranışlara uygun araç-gereç ve materyal seçme, hazırlama
- ✓ Öğrencilerin kişisel, ruhsal, etik, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunacak etkinlikleri planlama
- ✓ Planlamada bireysel farklılıkları göz önünde bulundurma
- ✓ Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimini belirleme

Öğretim Süreci

- ✓ İşlenen konuyu önceki ve sonraki konularla ilişkilendirme
- ✓ Öğrencileri güdüleyici hazırlık etkinliklerini sunma
- ✓ Konuyu öğrencilerin düzeyine uygun bir biçimde sunma
- ✓ Öğrencilerin yaşlarına, önceki öğrenme düzeylerine ve yeteneklerine uygun yöntem ve tekniklerden yararlanma
- ✓ Uygun araç-gereç ve materyal kullanma
- ✓ Zamanı etkili biçimde kullanma
- ✓ Öğrencilerle etkileşimde bulunma ve uygun dönüt verme
- ✓ Öğrencilerin katılımını sağlayacak etkinlikler (bireysel, ikili, grup çalışması, gösteri, gezi, gözlem, deney, panel ve benzeri) uygulama
- ✓ Öğrencilerin öğrendiklerini yaşamlarıyla ilişkilendirecek fırsatlar yaratma
- ✓ Öğrencilerin düzeylerine uygun, konuya ilgilerini çekecek ve düşüncelerini sağlayacak biçimde farklı sorular sorma
- ✓ Konuya ilişkin terimleri uygun biçimde sıralama ve iyi seçilmiş örneklerle sunma
- ✓ Öğrencilerin hedef davranışlara ulaşma düzeyini değerlendirebilme

Sınıf Yönetimi

- ✓ Öğrencilere sınıfta kendilerini özgürce ifade edebilecekleri güvenli bir öğrenme ortamı sağlama ve sürdürme
- ✓ Dersi amacına uygun ve güvenli biçimde sürdürme
- ✓ Kesinti ve engellemeler karşısında uygun önlemler alma
- ✓ Öğrencilerin derse karşı ilgi ve güdüsünün sürekliliğini sağlama
- ✓ Öğrencilere davranışlarına ilişkin dönüt verme
- ✓ Ödül ve yaptırımları uygun ve etkili biçimde kullanma

İletişim

- ✓ Anlaşılır açıklamalar yapma ve yönergeler verme
- ✓ Sınıf içinde etkili iletişimi sağlama (öğrenci-öğretmen; öğrenci-öğrenci; öğretmen-öğrenci etkileşimi)
- ✓ Okul yöneticileri, meslektaşları, diğer okul personeli, veliler ve ilgili eğitim kuruluşlarıyla iletişim kurma
- ✓ Ses tonunu etkili biçimde kullanma
- ✓ Sözel dili ve beden dilini etkili biçimde kullanma (duruş, mimikler, el, kol hareketleri, vb.)

Tamamlayıcı Mesleki Yeterlikler

- ✓ Türk Milli Eğitim Sisteminin amaçlarına ve ilkelerine uygun biçimde öğretmenlik görevini yerine getirme.
- ✓ Mesleği ile ilgili yasa ve yönetmeliklerde belirtilen hak ve sorumluluklarının farkında olma
- ✓ Mesleki öneri ve eleştirilere açık olma
- ✓ Mesleki açıdan kendini değerlendirme ve bilgi düzeyini geliştirme konusunda sürekli çaba gösterme
- ✓ Toplantı, hizmet içi eğitim, araç-gereç hazırlama gibi okul etkinliklerine ve okulun tümünü ilgilendiren diğer etkinliklere katılma
- ✓ Kişisel ve mesleki yaşamında ve öğretimde iyi örnek olma
- ✓ Mesleğine yürekten bağlı olma ve mesleğini severek yapma

Öğrenci gelişimi boyutunda: öğrenciyi tanıma becerisine sahip olmalı, bireysel farklılıkları görebilmeli, öğrenci gelişimi ile öğrenmesi arasında bağ kurabilmeli, öğrenciyi güdüleyici etkinliklerde bulunabilmeli, sempatik olmalı, öğrencinin problemlerinin çözülmesinde yardımcı olabilmeli, fiziksel ve zihinsel yönden farklılığı olan öğrencilerin eğitim öğretimlerine devam edebilecekleri

tedbirleri ve çevrenin öğrenciyi olumlu yönde etkilemesini sağlayıcı tedbirleri alabilmelidir.

Öğretim stratejileri boyutunda: çağdaş bir öğretmen, öğreteceği konunun özelliklerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli, eğitim ortamını daha verimli hale getirmek için kendine özgü taktikler geliştirebilmeli ve bilgi iletişim teknolojisinden yararlanabilmelidir. Çağdaş bir öğretmen, öğrencilerine bilimsel yöntemi öğretmeli ve onları, karşılaştıkları problemleri bilimsel yolla çözebilecek duruma getirebilmelidir.

Sınıf içi etkinliklerde: çağdaş bir öğretmen öğrencileri ile sağlıklı iletişim kurabilmeli, öğrenme ortamını öğrencilerin ve konuların özelliklerine uygun hale getirebilmeli, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayabilmelidir. Ayrıca, ders sırasında etkili ve akıcı bir konuşmaya sahip olmalı, zamanı, tahtaya ve eğitim öğretim araç-gereçlerini verimli ve etkili bir biçimde kullanabilmeli, jest, mimik ve vücut hareketlerinde ölçülü olabilmelidir. Meslekî gelişimde çağdaş öğretmen, sorumluluklarını ve özlük haklarını, mesleği ile ilgili kanun, yönetmelik ve tüzükleri ve bilgi toplumu içindeki yerini ve önemini bilmelidir. Mesleği ile ilgili etkinlikleri izlemeli, buradan elde ettiği bilgi ve becerileri kendini yenilemede kullanabilmelidir. Bunun yanında, okulun yapısını ve işleyişini bilmeli, okulun toplum içindeki yerini ve önemini kavrayabilmelidir. Ayrıca, öğrenci ve velilerle ilgili özel bilgileri gizli tutmalıdır.

İnsanlığın en eski mesleği olarak görülen ve her dönemde kutsallığı daima vurgulanan öğretmenlik zaman zaman bu önemini farklı noktalarda göstermektedir. Kimi dönemlerde ekonomik getirisi, kimi dönemlerde statü, kimi zamanlarda da yerine getirilmesi gereken rollerin kutsallığı nedeniyle itibar görmüştür. Her şeyden önce öğretmenlik bir gönül işidir, bir sevgi işidir. Öğretmen öğrencilerini sevmeli, onları her konuda geliştirmeye çalışmalıdır. Bunun için de öğretmenin öncelikle kendisini geliştirmesi çağa ayak uydurması gerekmektedir.

Çağdaş öğretmen profilinde belirtildiği gibi öğretmenler çağdaş öğretmen çizgisine ulaşabilmek için, her türlü yenilikten haberdar olmak için mesleğiyle ilgili yayınları takip etmelidir. Her gün yeni bir bilgi öğrenmeli ve bu bilgilerini öğrencilere aktarırken bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanmalıdır. Çünkü öğretmen topluma örnek olan kişidir. Öğretmenlerin toplumu ve bireyi etkilemede çok önemli bir yere sahip olduğu kesindir. Öğretmenler öğrencilerde, velilerde olumlu yönde davranış değişikliği oluşturarak ya da aydın, çağdaş bireyler yetiştirerek toplumu kolayca etkileyebilir, değiştirebilir. Bu açıdan ilk önce öğretmenin bir toplumu etkileyebilecek kadar bilgi ve iletişim teknolojisine hakim olması, hemen hemen her konuda kendini geliştirmesi, bilgi sahibi olması gerekir. Bu konuda kendini geliştirmek açısından yapılan seminer çalışmalarına, konferanslara, bilimsel etkinliklere katılmak son derece önemlidir. Öğretmenler devamlı bilgi alışverişinde bulunması gereken kişilerdir. Bu tür ortamlar da öğretmenlerin bilgi alışverişine bulunmasını kolaylaştıran ortamlardır.

Çağdaş öğretmen profilinde bahsedilen bir diğer konu ise öğretmenin sürekli kitap okuması gerektiğidir. Öğretmenler özellikle de birinci kademe öğretmenleri genelde öğrenciler tarafından model alınır. Öğrencilere göre öğretmenin her yaptığı doğrudur, öğretmen mükemmeldir. Öğrencideki bu düşünceler öğretmene daha da fazla sorumluluk yüklemiştir. Model alındığı bilen öğretmen daha fazla gayretli olmalı, daha fazla kitap okumalı ve öğrencilere kitap okuma alışkanlığını kazandırmalıdır. Öğrenciler kitap okumanın bir gereksinim olduğunu hissetmelidirler. Bunun dışında öğretmenlerin kendilerini sosyal, kültürel ve ilgi alanlarına göre geliştirmeleri; bu amaçla etkinliklere (sinema, tiyatro, spor karşılaşmaları... vb.) katılmaları gerektiği de belirtilmiştir. Hatta öğrenciler de bu tür etkinliklere yönlendirilmeli gerekirse öğretmen öğrencileriyle birlikte bu tür faaliyetlere katılmalıdır. Öğrenciler ancak bu şekilde paylaşmanın önemini, sosyalleşmeyi, sanata önem vermeleri gerektiğini öğrenirler. Ancak bu şekilde kendilerini geliştirebilir, gerçekleştirebilirler.

Çağdaş öğretmen profilinde öğretmenlerin sadece hangi konularda yeterli olması gerektiği vurgulanmakla kalmamış ayrıca bu yeterliliklere ulaşma konusunda da çeşitli öneriler sunulmuştur. Öncelikle. Öğretmenlerin tüm zor koşullara rağmen bu kutsal mesleği hakkını vererek yapmaları gerektiğinin üzerinde durulmuştur. Bunun için de kendini geliştirmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Öğretmenler sadece bugünü düşünen insanlar değildir. İleriyi düşünmek tahminlerde bulunmak, toplumun ihtiyaçlarını göz önünde tutmak, toplumu yönlendirmek zorundadır. Bunun içinde kendini iyi yetiştirmesi gerekir. Felsefe ve bilim alanında dünyadaki gelişmeleri izlemeleri gerekir. Her geçen gün yeni bir şeyin keşfedildiği dünyada bunlardan habersiz olarak yaşamak bir öğretmene yakışan bir davranış değildir. Bu açıdan öğretmen sadece eğitimle değil her türlü konuyla ilgili olarak bilimsel gelişmeleri takip etmelidir.

Kendini geliştirmek amacıyla seminer/ panel vb. etkinliklere katılmalı, öğrencilerini de bilimin ışığında bu doğrultuda yönlendirmelidir. Üniversiteler bilim yuvalarıdır. Öğretmenler de bilime ulaşmak için üniversitelerden mutlaka yararlanmalıdır. Üniversiteler kütüphaneleri, sosyal tesisleri, öğretim elemanları yönünden zengin kurumlardır. Öğretmenler de bu kurumları etkili bir şekilde kullanmayı bilmelidirler. Özellikle sosyal yönden gelişmeleri açısından üniversitelerden yararlanmalıdırlar. Bu amaçla çeşitli etkinliklere katılmalı, öğrencilerini de bu etkinliklere dolaylı ya da direkt olarak katmaya çalışmalı, onları teşvik etmeli ve çağdaş, sosyal bireyler yetiştirme amacını bu şekilde gerçekleştirmeye çalışmalıdırlar.

Son dönemlerde öğrencilerin de eğitimde rolü artmıştır. Öğrenciler araştıran, inceleyen, eleştirel bakış açısına sahip bireyler olarak yetiştirilmeye çalışılmaktadırlar. Bu anlamda öğrenciler de üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeli, iyi vatandaş ve insan olmayı kendine görev bilmeli ve verilen bilgileri almak için gayret göstermeli, araştırma yapmalı ve kendini geliştirmek için istekli olmalıdırlar. Bu amaçla öğretmenin rehberliğinden yararlanmalı ve öğretmenin

kendisini yetiştirmesi ve geliştirmesi için istekli olmalı, ders dışı etkinliklere de ağırlık vermelidir.

Eğitim kurumlarında öğretmen ve öğrenciler dışında yöneticiler de son derece önemli bir yere sahiptir. Nitekim öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri açısından yöneticilerin de öğretmenleri yönlendirici doğrultuda olmaları gerekmektedir.

Yöneticilerin okul ortamında çok büyük görevleri vardır. Çünkü eğitim ortamı sadece idarecilik kavramı ile yürüyemez. Yöneticilerin idare dışında lider özellikler taşımaları da gerekmektedir. Nitekim bu doğrultuda kendilerini geliştirmeleri hem öğretmenlerin gelişimine hem öğrencilerin gelişimine dolayısıyla da okulun, toplumun gelişimine etki etmektedirler. Yöneticiler öğretmenleri yetersiz olduğu konularda bilinçlendirmeli, onlara cesaret vermeli, mesleğe yeni başlayanlara mesleği sevdirmeye çalışmalı, öğretmen ve öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılması için gereken zemini oluşturmalı, çalışmaları ile öğretmen ve öğrencilere örnek olmalıdırlar.

Eğitimin geliştirilmesi konusunda birçok çalışmalar yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar sonucunda sınıf öğretmeni yetiştirilmesi de önemli bir konu haline gelmiştir. Bu konuda üniversitelere de çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Üniversiteler hızlı değişimi sağlayan önemli değişkenlerden biridir. Üniversiteler sadece meslek sahibi etme görevini üstlenmezler. Toplumu ve dünyayı daha ileriye götürecek bireyler, öğretmenler yetiştirmek de üniversitelerin temel görevlerindendir.

Öğretmen yetiştirme işi üniversitelere devredildikten sonra üniversitelerin de önemi artmıştır. Sınıf öğretmeni, zaman içerisinde sınıf öğretmenliği bölümlerinde yetişmeye başlamıştır. 1997 yılında yapılan yeni düzenleme ile birlikte sınıf öğretmenliği programının, ilköğretim bölümüne bağlı bir ana bilim dalı olarak yer almasına karar verilmiştir.

Öğretmen yetiştiren kurumlar ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki koordinasyon ve işbirliğinin yeteri kadar olmaması nedeniyle dönem dönem üniversitelerde nitelikli eleman yetiştirme konusunda sorunlar yaşandığı herkes tarafından bilinmektedir. Üniversiteleri ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki kopukluklar, üniversiteler ve uygulanan programlar arasındaki farklılıklar gibi nedenler beraberinde öğretmen yetiştirme konusunda da farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu sorunlar nedeniyle nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda yetersiz kalınmış ve 1997 yıllarında başka bölümlerde başka alanlarda eğitim almış binlerce kişi öğretmen olarak atanmıştır. Yine 2000’li yıllarda da veterinerlik, ziraat fakültesi mezunları ve ön lisans mezunu bireyler de sınıf öğretmeni olarak atanmışlardır.

Geleceğimizin temelini oluşturan çocuklarımızı yetiştirmek, geliştirmek ve topluma faydalı bireyler olarak ilerlemelerini sağlamak gibi önemli görevleri bulunan sınıf öğretmenlerinin bu eğitimi almamış kişiler tarafından meslek olarak yapılıyor olması ve bunun Milli Eğitim tarafından da onaylanmış olması son derece üzüntü verici bir durumdur. Çünkü çocuklar, gençler bu ülkenin geleceğidir. Ne kadar iyi yetiştirilirse ülkemiz için o kadar faydalı bireyler olurlar. Bu açıdan da ilk temel eğitimi vermekle sorumlu sınıf öğretmenlerinin iyi eğitim alması, kendilerini geliştirmek zorunda olması kaçınılmaz bir gerçektir. Bu doğrultuda da üniversiteler büyük sorumluluklar yüklenmiştir.

Gençlerin tutum ve eğilimlerinin, hedef ve yönelimlerinin büyük kısmının üniversitede şekillendiği düşünülürse üniversiteler eğitim felsefesini özgür, kendini güvenen, yeni roller edinebilen ve uygulayabilen, sorumluluk sahibi, dinamik ve yaratıcı eylemlere yol açabilen bireyler yetiştirmek üzerine kurmalıdır. Gençlerin topluma yön verebilmesi, toplumsal yapının değişimlerine kendisini hazırlayabilen, bunu yönlendirebilen bireyler olarak yetişmeleri ile mümkündür. Gençler bir yandan bilgi birikimlerini artırırken diğer yandan pratik ve olguları çözümleyebilecek ve rasyonel çözümler üretebilecek, uzlaştırıcı, yenilikçi bireyler olarak kendini geliştirmelidirler (Güngör, Yaşın,. Evirgen, Demirkol, Cengiz, 2007: 30).

Çağdaş Öğretmen Profili’nde de yine bu konuyla ilgili üniversitelerin yükümlülüklerine değinilmiştir. Üniversiteler bireylerin kendilerini geliştirmeleri yetiştirmeleri açısından yeterli konuma getirilmelidir. Üniversiteler öğrencileri

sadece bilgi depolama merkezi olarak görmekten çıkmalıdır. Öğrencilerin eleştirel bakış açılarını geliştirecek, yaratıcılıklarını ortaya koyacak, sosyalleşmelerine yardımcı olacak yönde etkinlikler yapılmalıdır. Bu doğrultuda da öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri gerektiği belirtilmiştir. Bu doğrultuda üniversitelerin yapması gerekenler konusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- ✓ Öğretmenlerin eğitim alanında lisans üstü programlar (yüksek lisans, doktora) görmelerinde kolaylık sağlanmalıdır.
- ✓ Yüksek Öğretim Kurulu, Millî Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapmalı; kurulacak bir komisyon ile (üniversite ve MEB temsilcilerinden oluşturulacak) öğretmen yetiştirme ve istihdamı çalışmaları daha sağlıklı bir yapıya kavuşturulmalı, öğretmenlik branşlarında kontenjan düzenlemesine gitmeli; ihtiyaç duyulan alanlarda kontenjan artırılıp, olmayan alanlarda daraltılmalı ya da kapatılmalıdır.
- ✓ Ülke ihtiyaçları ve şartları göz önünde bulundurularak öğretmen adayına meslekte kullanacağı güncel bilgiler verilmelidir. Öğrenci bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor alandaki eksikliklerinin giderilmesi için eğitim programlarında program geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- ✓ Üniversitede öğretmen yetiştiren bölümlere girişte özel yetenek, psikolojik testler, ilgi envanteri gibi ölçme araçları ile öğretmen adaylarında daha fazla nitelik aranmalıdır.
- ✓ Mezun olacak olan öğrencilerde üst nitelikler (derste başarı, psikolojik sağlık, kişilik özellikleriyle sağlamlık gibi) aranmalıdır. Mezuniyette yeterli sınavları uygulaması yapılmalı, uygun olanlara “Öğretmen olabilir” belgesi verilmelidir.

- ✓ Eğitim fakülteleri, dolayısıyla üniversiteler fizikî olarak iyileştirilmeli; bina, araç ve donanım ve öğretim eleman eksikliği süratle kapatılmalı, alan ve meslekî bilgiler ile ilgili bölüm kütüphaneleri oluşturulmalıdır.
- ✓ Öğretmen yetiştiren kurumlarda görev yapan ve ileride yapacak öğretim elemanlarının yetiştirilmesine ilişkin eğitim programları gözden geçirilmelidir.
- ✓ Fakültelerde öğrencilere psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri verilmelidir.

1.2 Problem Cümlesi

Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin profili nedir?

1.3 Alt Problem

1. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin profilleri öğrenim gördükleri üniversiteye göre farklılaşmakta mıdır?

1.4 Araştırmanın Amacı

Üniversiteler eğitim merkezleridir. Bunun yanında toplumsal yaşama yön veren kurumlardır. Üniversitelerde toplumsal, siyasal ve ekonomik yaşama yön veren bilgiler, bilimsel yaklaşımlarla desteklenmekte, yeniden yorumlanarak genç bireylere aktarılmaktadır.

Üniversiteler gençlerin toplumsallaşma, kendini gerçekleştirme süreçlerinde önemli bir yer tutar. Gençler bir yandan ileriki yaşamında yapmak istediği meslekle ilgili bilgiler edinirken diğer yandan da toplumsal ve siyasal yaşam alanlarını da kavramakta ve kendine yön vermektedirler. Bu açıdan üniversiteler hem bilimin, çağın gereklerini karşılayabilecek yeterliliklere sahip olarak hem de toplumsal yaşama etkin bir şekilde yön verebilecek donanımlarla yüklenerek eğitim hayatında daha da değerli bir hale gelmiştir.

Bu araştırmada Ankara ilinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan öğretmen adaylarının sosyo- kültürel, demografik ve ekonomik yapıları tanımlanarak mevcut profilleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

1.5 Araştırmanın Önemi

Öğrenci profili kavramı, dar anlamda, kurumsal ve imgesel olarak üretilmiş bir bütünlük olan, yani kavramsal bir soyutlamadan ibaret olan öğrencinin ampirik varlığının resmi ya da resmedilmiş hali olarak tanımlanabilir. Bu anlamda öğrenci profili çıkarma girişimi de, eğitimin belli bir tür ve düzeyinde öğrenim görmekte olan bireylerin herkesçe gözlemlenebilir ortak özelliklerinin olabildiğince nicelleştirilmesi, istatistiksel göstergelere sığdırmaya çalışılması gibi bir anlam kazanmaktadır (Özsoy, 2004).

Üniversite öğrenci profili toplumun gelişmişlik düzeyini belirlemek açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Öğrencilerin profillerini araştırmak; öğrencilerin gereksinimlerini belirlemek, mevcut yapıyı tespit etmek, sorunları gidermek için çalışmalar yapmak vb. bir çok açıdan da önemlidir.

Üniversiteler bilim yuvalarıdır. Bunun için de eğitim ve öğretim açısından iyi bir şekilde donatılmaları gerekir. Öğrenci profili çalışmaları üniversite öğrencilerinin kendilerini hangi alanlarda eksik gördüğü, ya da üniversitesinde yeterli bulmadığı

durumların saptanması, bu konuda gerek üniversite yönetimi gerekse ilgili kurumlar açısından bilgi edinilmesi, eksiklikleri gidermeye dönük çalışmalar yapılması yönünden de faydalanılabilecek önemli çalışmalardır.

Çağımızda eğitiminin en önemli işlevlerinden biri de bireyi sosyal hayata hazırlamaktır. Bu konuda öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Özellikle eğitimin temelini teşkil eden ve anayasada zorunlu ve parasız olduğu vurgulanan ve temel bir insanlık hakkı olan ilköğretim I. Kademedeki öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Gelecek nesilleri yetiştiren öğretmenlerin özellikle bu yıllarda çocukların gelişimlerinde, hayat bakışlarında, sosyalleşmelerinde, kendine güven kazanmalarında önemi azımsanamaz.

Yapılan bu araştırma ile Ankara ilindeki üniversitelerin Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören öğretmen adaylarının profili ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu ise öğretmenlerin yetiştirilmesinde sosyallik boyutuna verilen önemin artmasına yardımcı olacaktır. Öğretmen yetiştiren kurumlara ve öğretmen yetiştirme ile ilgili karar mekanizmalarına dönüt vermesi ve elde dilecek veriler doğrultusunda hizmet öncesi alınacak kararlara yardımcı olması açısından da araştırmanın önemli olacağı düşünülmektedir.

1.6 Sayıtlar

- ✓ Veri toplama aracı araştırmanın amacına uygun ve yansız olarak kullanılmıştır.
- ✓ Öğretmen adayları kendileriyle ilgili soruları doğru ve içtenlikle cevaplandırmışlardır.

1.7 Sınırlılıklar

- ✓ Araştırmada elde edilen bilgiler veri toplama aracı olan anket ile sınırlıdır.
- ✓ Araştırma Ankara il sınırları içerisinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan üniversitelerde eğitim ve öğretim gören, sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.8 Tanımlar

Profil: Bir kişi veya eşya için ayırt edici özelliklerin bütünü (<http://www.tdk.gov.tr>);

Bir bireyi, öğeyi içsel ve dışsal etkenlere göre göz önüne alarak irdelemek olarak tanımlanmaktadır.

Sınıf Öğretmeni Adayı: Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan son sınıf öğrencileridir.

Sınıf Öğretmeni: İlköğretim kurumlarında görev yapan 1-5. sınıflara eğitim öğretim veren öğretmenlerdir.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Genel olarak yapılan çalışmalara bakıldığında sınıf öğretmenliğinde okuyan aday öğretmenlerin profilini ele alan detaylı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Genelde Türkiye’deki öğretmenlerin profilleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Ancak birçok üniversite kendi öğrenci profillerini ortaya koyan çalışmalar yapmıştır.

Akdeniz Üniversitesi’nde 2002-2003 bahar yılı sonunda “*Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Profili*” öğrencilerine yönelik profil araştırması yapılmıştır (Atabek, 2003). Öğrenci profil araştırması 2002–2003 öğretim yılında İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü’ne kayıtlı 1. ve 2. sınıf öğrencilerine yönelik yapılmıştır. Uygulanan sorularla öğrencilerin demografik özelliklerinin yanı sıra sosyo- ekonomik durumları, medya kullanım araçları, fakülte hakkındaki kanaatleri, kendilerini politik olarak nasıl konumlandıkları araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyet dağılımında erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin sayısından daha fazla çıkmıştır (Erkek: %53.6, Kız: %46.4). Öğrencilerin doğum yerleri bakımından İç Anadolu ve Ege bölgesi %21.7 ile ilk sıraları almıştır. Öğrenciler eğitim sırasında %56.4 ev, %23.4 yurttta kalmaktadırlar. Evde kalanlar genellikle üç kişi birlikte aynı evi paylaştıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler %4.6 ile en çok tercih ettikleri televizyon kanalının NTV olduğunu belirtmişlerdir. %39.1’i bir saatten daha az televizyon izlediğini belirtmiştir. %22. 4’ühaftada bir saatten daha az internet kullandığını belirtmiştir. Kitap okuma sıklığı sorusuna %37.7 haftada bir, %17.5 ayda bir, %14.1 daha sık cevabını vermiştir. Öğrencilere ayrıca fakülte eğitimini yeterli bulup bulmadıkları sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya %55.1’i yetersiz cevabını vermiştir.

Benzer bir çalışmada da Dicle Üniversitesi Siirt Eğitim Fakültesi'nde 2003-2004 yılında okuyan birinci sınıf öğrencilerinin ilgi ve yetenekleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. “*Öğretmen Adaylarının Yetenek ve İlgileri*” isimli bu çalışmada sözel yetenek puan ortalamalarına göre kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kız öğrencilerin sözel yeteneklerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyal Bilimler, Yabancı Dil, Ziraat, Edebiyat ve Sanat ilgi alanlarında kız öğrencilerin; Ticaret ilgi alanında ise erkek öğrencilerin ilgilerinin anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Sözel ve Sayısal yetenek puanlarına göre bölümler arasında önemli farklılıklar bulunmuştur. Şekil-Uzay, Göz-El Koordinasyon yetenek puanlarına göre ise önemli farklılıklar bulunamamıştır. Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Ziraat, Mekanik ve Edebiyat ilgi alanlarında bölümler arası önemli farklılıklar bulunmuştur. Bu farklılık Fen Bilimleri ilgi alanında tüm bölümler arasında iken Ziraat ilgi alanında sadece Sınıf öğretmenliği ile Matematik öğretmenliği bölümleri arasındadır (Pesen, 2003).

Eşme, Temel ve Turaşlı (2003) tarafından yapılan araştırmada 2002-2003 öğretim yılında İstanbul Maltepe ve Kartal ilçelerindeki öğretmen profilleri belirlenmeye çalışılmıştır. 83 okul ve 500 öğretmene toplam 79 soru uygulanmıştır. Öğretmenlerin kendileri, meslekleri, sosyo-kültürel yaşamları, eğitim öğretim ortamına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin yanında eğitim ortamına ilişkin yenileşme hakkında ne kadar bilgi sahibi oldukları belirlenmeye çalışılmıştır. Ve şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

A-Genel Bilgiler

% 96'si 50 yaşın altında,

% 58'i kadın, 42'si erkek

% 46'sı, meslek dışından gelme

% 78'i, 1-15 yıl deneyimli

% 48'i sigara içiyor, %50'si hiç alkol kullanmıyor.

% 66'sı sivil toplum kuruluşları faaliyetlerine hiç katılmıyor

% 60'ı sendika faaliyetlerine hiç katılmıyor,

B-Ekonomik Duruma Yönelik Bilgiler

- % 41'si kiracı, evi olanların oranı %27
- % 32'si işe, 2 veya daha fazla vasıta ile gidiyor
- % 56'sının kendine ait bilgisayarı yok
- % 84'ünün cep telefonu var
- % 51, Kendine veya eşine ait arabası var.
- % 78'i kredi kartı kullanıyor,
- % 36'sı günlük gazete alabiliyor.
- Yalnız % 35'i bilimsel mesleki dergi okuyabiliyor.
- % 20'si ek iş yapıyor.

C-Eğitime Yönelik Bilgiler

- % 84 açılacak bir HİE kursuna katılmak istiyor.
- % 80, eğitimin ezberci olduğunu söylüyor.
- % 47, dayak bir disiplin aracı olarak kullanılmıyor
- Yalnız %21'i bilgisayar kullanıyor,
- % 39'u interneti hiç kullanmıyor.
- Yalnız % 12'si derslerde tepegöz kullanıyor,
- % 85, ders araç- gereçlerini yeterli görmüyor
- % 36, yönetici- öğretmen ilişkileri yeterlidir,
- % 75, rehberlik hizmetlerini yetersiz görüyor.
- % 52, Ders kitaplarını yeterli bulmuyor.

Bir diğer araştırma ise İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Akamedya grubu tarafından 6 Ocak–14 Mart 2003 tarihleri arasında yapılan “2003-Yeni Kayıt Öğrenci Profili” isimli profil araştırmasıdır. Bu araştırma gençlerin en büyük korkusunun ölüm ve ailesini kaybetmek olduğunu ortaya çıkarmıştır(Ölüm:%12.4, Ailesini Kaybetme: %11.8). Öğrenciler bunun dışında yalnızlık ve başarısızlıktan da korktuklarını belirtmiştir. İstanbul Üniversitesi öğrencileri hayatın yaşamaya değer olduğunu düşünüyorlar ve çok fazla kitap okumuyorlar(Ayda bir: %26.8, haftada bir: %25.9, İki haftada bir:%21.7, hiç okumayan: %4.9).Öğrencilerin %70'i aktif

olarak bir sanat dalıyla uğraşmadığının saptandığı araştırmada %87'si üniversitedeki kültür- sanat aktivitelerinin yetersiz olduğunu düşünüyor. Öğrencilerin %7.6'sı uyuşturucu madde kullandığını belirtiyor. %54'ü sigara, içmeyen öğrenciler kadın ve erkek eşitliğinden yana olduğunu belirtiyorlar. Araştırma sonuçlarına göre İstanbul Üniversitesi'nde okuyan öğrenciler aşka ve cinsel ilişkiye olumlu bakıyor (AKAMEDYA, 2003).

Üniversitelerin yaptığı öğretmen profili çalışmaları zaman zaman basında da kendini göstermiştir. 20 Haziran 2005 Pazartesi günü Milliyet Gazetesi “ *Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Listesi*” başlıklı yazısında şunlardan bahsetmiştir. 19 Mayıs Üniversitesinde yapılan araştırmada 15 fakültede 430 öğrenci ile birebir görüşülmüştür. Uygulanan anketle öğrencilerin hayata yaklaşımları ve gelecek kaygıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin %48'i en büyük kaygılarının ekonomik nedenler olduğunu belirtmiştir. %55'i iş bulamama, %45'i ise eş seçimi faktörlerinde kaygı yaşadığını söylemiştir. Öğrenciler genellikle KPSS, LES, TUS gibi seçmeye dayalı sınavların geleceği etkilediği yönünde cevaplar vermiştir.

Bu konuda yapılan bir diğer çalışma ise Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyeleri Okçabol ile Gök tarafından gerçekleştirilmiştir. Günümüz öğretmenin profilini ortaya çıkarmayı amaçlayan çalışmada, geliştirilen anket 19 il merkezine dağıtılmış ve 205 eğitim kurumunda çalışan 2301 öğretmen ve yöneticiye uygulamıştır (Gök&Okçabol, 1998).

Çalışmanın amacı “öğretmenlerin genel özelliklerini betimlemek; onların kendilerini, mesleklerini eğitim sistemini ve toplumsal sorunları nasıl değerlendirdiklerini belirlemek; eğitim sistemiyle ilgili olan birkaç temel konuda önerilerini ortaya çıkarmak” şeklinde tanımlanmıştır.

Çalışmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Ankette, Öğretmenlerin nüfus bilim özellikleriyle ilgili sorular (cinsiyet, yaş, bu mesleği seçiş nedeni, öğrenim kaynağı, eğitimcilerin gazete kitap okuma, sinemaya gitme

durumları, içinde bulundukları ekonomik koşullar, gibi), eğitsel ve toplumsal konular, öğretmenlerin eğitim-öğretimle ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik sorular vardır.

Araştırmada anketi yanıtlayan öğretmenlerin %60'ı erkek %40'ı kadındır. %30'u il, %35'i ilçe ve %26'sı köy doğumludur. Öğretmenlerin %46'sı öğretmenliğe isteyerek girmiştir. %29'u eğitim enstitüsü, %27'si eğitim fakültesi, %15'i ilköğretmen okulu ve %11'i eğitim yüksekokulu çıkışlı olup 2'si de sertifikalı öğretmendir. Öğretmenlerin %32'si boş zamanında gazete okumakta ve %14'ü hobi olarak güzel sanatlarla uğraşmaktadır. %21'i Milliyet gazetesi okumaktadır. %36'sı ayda ortalama bir kitap okumaktadır. %20 kadarı sinema, tiyatro ve konsere gidebilmektedir. Öğretmen babalarının %11'i ve öğretmen annelerinin %38'i okur yazar değildir. En yaygın iş türü öğretmen anneleri içinde ev kadınlığı (%84) ve öğretmen babaları içinde çiftçiliktir (%26). Bunun dışında öğretmenlerin eğitim öğretimle ilgili de görüşleri sorulmuş ve sonuçları çıkarılmıştır.

Eğitsel konularda ileri sürülen görüşlerin yoğunlaştığı noktalar ise şunlardır:

- ✓ Öğretmenlerin %12'si iyi öğretmen yetişmesi için öğretmen okullarının açılmasını istemektedir.
- ✓ Öğretmenlerin %33'ü iyi öğrencinin düşünülen, soran ve araştıran bir kişi olacağını düşünmektedir.
- ✓ Öğretmenlerin %35'i öğretmen- veli ilişkisini etkinleştirmek için periyodik toplantılar yapılmasını öngörmektedir.
- ✓ Öğretmenlerin %23'üne göre ilköğretimin amacı temel bilgi kazandırmaktır.
- ✓ Öğretmenlerin %22'sine göre ortaöğretimin amacı bireyin gelişmesine yardımcı olmaktır. Yükseköğretimin amacı ise insan gücü yetiştirmektir (%40).
- ✓ Öğretmenlerin %13'üne göre toplum erkek egemen bir toplum değildir.

Yakın tarihli profil çalışmalarından birisi de ODTÜ Eğitim Fakültesinden Aksu başkanlığında gerçekleştirilen “*Eğitim Fakülteleri Öğrenci Profili*” başlıklı araştırmadır. ODTÜ’nün 18 bin öğrenciyle yaptığı araştırmaya göre; öğrencilerin yüzde 53.4’ü günlük hayatta bilim yetersiz kalırsa en güvenilir kaynak olarak dini gördüklerini ifade etmişlerdir (Aksu, Daloğlu, Yaldırım, Kiraz, Demir, 2007).

Araştırmada elde edilen diğer veriler şu şekildedir:

- ✓ Araştırmaya katılanların yüzde 75.1’i 19-21, yüzde 12.2’si 16-18, yüzde 11’i 22-24 yaş aralığında bulunuyor. Yüzde 97.1’i devlet, yüzde 2.9’u özel lise mezunu. Devlet liselerinde okuyanların yüzde 60’ı genel lise mezunu.
- ✓ Öğrencilerin yüzde 34.’ü nüfusu 1 milyonun üstündeki büyükşehirlerden, yüzde 24.9’u küçük şehirlerden, yüzde 28’i ilçelerden, yüzde 4.1’i kasabalardan, yüzde 8.1’i de köylerden geliyor.
- ✓ Öğrencilerin anne-babalarının eğitim durumuna bakıldığında yarıdan fazlasının velisinin ilkokul mezunu olduğu veya okuma yazma bilmediği görülüyor. Öğrencilerin yüzde 82.4’ünün annesi ev hanımı, yüzde 30.6’sının babası emekli.
- ✓ Öğrencilerin yüzde 51.2’si bulundukları bölümü öğretmen olmak istedikleri için seçtiklerini, yüzde 28.5’i ÖSS puanı o bölüme yettiği için seçtiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin 54.3’ü mezun olduktan sonra öğretmenlik yapmayı “kesinlikle düşünüyor”, yüzde 9.7’si başka iş fırsatlarını öğretmenliğe tercih ediyor.
- ✓ Öğrencilerin yüzde 78.8’i “Okullarda kız ve erkek öğrencilerin birlikte öğrenim görmeleri, sosyal ve psikolojik gelişimleri için gereklidir” önermesine katılıyor, yüzde 11.7’si katılmadığını, yüzde 9.5’i ise kararsız

Öğrenci profili konusunda son dönemlerde yapılan bir diğer çalışma ise “Gazi Üniversitesi Öğrenci Profili” isimli çalışmadır. Güngör başkanlığında yapılan çalışma, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören lisans ve ön lisans olmak üzere toplam 34.669 öğrenciye uygulanmıştır (Güngör, Yaşın, Demirkol, Evirgen, Cengiz, 2007).

Araştırmada öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı, yaş ölçüsüne göre dağılımı, geldikleri yerleşim birimine göre dağılımı, aile yapıları, ailenin eğitim ve iş durumu, üniversite eğitimi sırasında barındıkları yer, okula gidiş- gelişle kullandıkları ulaşım araçları, sosyo- ekonomik özellikleri, aile aylık gelirleri, ek iş yapma durumları, kültürel tüketim özellikleri, internet kullanma özellikleri, internet kullanım amacı, radyo dinleme alışkanlıkları, tercih ettikleri müzik türü, sinemaya/ tiyatroya gitme sıklıkları, kitap okuma alışkanlıkları vb. birçok konuda bilgi edinmeye dönük bir anket uygulanmıştır. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- ✓ Öğrencilerin %38.43’ünün babası emekli, %72.52’sinin annesi ise ev hanımıdır. Baba meslek durumunda ikinci olarak serbest meslek, annelerde ise emekliler öne çıkmaktadır.
- ✓ Gazi Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin ağırlıklı olarak Türkiye’nin Orta Anadolu, Doğu Anadolu, Karadeniz ve İç Batı Anadolu bölgelerinden geldikleri ve daha çok kır kökenli oldukları saptanmıştır.
- ✓ Öğrenci ailelerinin gelir durumu bakımından toplumun orta sosyo- ekonomik gelir düzeyinde yoğunlaştıkları görülmüştür.
- ✓ Öğrencilerin barınma koşullarının da sorgulandığı araştırmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun üniversite eğitimi süresince ailelerinin yanında kaldıkları belirlenmiştir.
- ✓ Öğrencilerin %43.13’lük kısmı interneti günde en fazla 1 saat kullanmaktadır. İnterneti erkek öğrencileri kız öğrencilere oranla daha fazla ve sık kullanmaktadırlar.

- ✓ Gazi Üniversitesi öğrencileri arasında gazete okuma oranlarının %93 gibi yüksek bir değere ulaşmış olduğu gözlenmektedir.
- ✓ Öğrenciler televizyon programları tercihinde haberleri ilk sıraya koymuşlardır.

Yükseköğretim Kurulu'nun yaptırdığı “*Üniversite Öğrencileri Aile Gelirleri, Eğitim Harcamaları, Mali Yardım ve İş Beklentileri Araştırması*” adlı çalışmada ise başarı ve profil sormacalarından farklı olarak üniversite öğrencilerinin ÖSYM'ye hazırlanma biçimi ile bu amaçla yapmış oldukları harcamaları, yüksek öğrenimleri sırasında yapmış oldukları harcamaları ve finansmanları, okudukları program hakkındaki düşünceleri vb. konular incelenmiştir (YÖK, 1997). Araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı'na hazırlanma biçimi ile bu amaçla yapmış oldukları harcamaları; yükseköğrenimleri sırasında yapmış oldukları harcamaları ve finansmanını; okudukları program hakkındaki düşüncelerini ve iş beklentilerini incelemektir. Bu çalışma kapsamında, 51 devlet ve 7 vakıf üniversitesinde bulunan 67 fakülte ile yüksekokullarda bulunan 435 yükseköğretim programına kayıtlı öğrenci kitlesinden tabakalı örnekleme yöntemi ile rasgele seçilmiş yaklaşık 80.000 öğrenci üzerinde, 1997 yılının Mayıs ve Haziran aylarında 62 sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve toplanan veriler analiz edilerek yükseköğretim politikalarına yol gösterecek önemli sonuçlara ulaşılmıştır:

- ✓ 1997 yılının bahar döneminde vakıf ve devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrenci ailelerinin ortalama gelirlerinde devlet ve vakıf üniversiteleri arasında önemli farklılıklar olduğu görülmüştür. Devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık geliri 74 milyon TL iken, vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık geliri 179 milyon TL'dir.

- ✓ Öğrenci ailelerinin eğitim durumu iki belirgin özellik göstermektedir. Bunlardan birincisi, Türkiye genelinde olduğu gibi, annelerin eğitim düzeyinin babaların eğitim düzeyinin altında kalmasıdır. Bir üniversitenin dört yıllık bölümünü bitiren babaların oranı % 20 iken, bu oran annelerde % 7'dir. İkinci önemli özellik ise, öğrenci anne-babalarının genel eğitim düzeyinin, Türkiye genel düzeyinin üzerinde olmasıdır. Örneğin, okuryazar olmayan veya okuryazar olup da ilkökul diploması sahibi olmayan kadınların işgücündeki oranı 1990 yılı için yaklaşık % 37 iken, bu oran üniversite öğrencilerinin annelerinde % 21'dir. Benzer olarak, okuryazar olmayan veya ilkökul diplomasız okuryazar erkeklerin işgücündeki oranı % 16 iken, bu oran üniversite öğrencilerinin babaları için % 6'dır. Benzer farklılıklar, yükseköğretimi bitirme bakımından da görülmektedir. Örneğin, 1997 yılında öğrenci annelerinin yaklaşık % 12'si yükseköğretimi tamamlamıştır. Bu oran, genel işgücündeki kadınlarda 1990 yılı için yaklaşık % 4'tür. Aynı şekilde, üniversiteyi bitiren babaların oranı % 28 iken, 1990 yılı için Türkiye ortalaması % 5'tir.
- ✓ Üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin % 92'si, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavlarına hazırlık için özel kurslara devam ederek ve/veya kitap, dergi, v.b. satın alarak harcamalar yapmışlardır. Bu sınavlara hiçbir harcama yapmadan hazırlanan öğrencilerin oranı yalnızca % 8'dir.
- ✓ Üniversite öğrencilerinin % 76'sı halen öğrenim gördükleri programdan memnun olduklarını belirtmişlerdir. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin % 85'i okudukları programlardan memnun olduklarını belirtirken, Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ndeki öğrencilerin ancak % 66'sı okudukları programlardan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Kendi alanında çalışmak isteyen öğrencilerin % 82'si okudukları programlardan memnun görünürken, ilgili alanda çalışmak istemeyen öğrencilerin ancak % 37'si memnuniyetlerini belirtmişlerdir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi ve daha birçok üniversitenin de kendi öğrenci profilleri üzerinde çalışmaları vardır.

Yurt dışında ise Zhixın Su, John N. Hawkins, Tao Huang ve Zhiyi Zhao yaptıkları çalışmada Çinde öğretmen eğitimi hakkında yapılan çalışmanın Birleşmiş Milletlerdekine benze buluşlarını rapor etmişlerdir. Çalışma Çinli ve Amerikalı öğretmen adaylarının profil ve giriş perspektiflerini anlamayı ve karşılaştırmayı amaçlıyor.

Araştırmacılar Çinli ve Amerikan öğretmen adaylarının benzer ve farklı demografik karakterlerini incelemişlerdir. Çin eğitimi alan öğrenciler daha az imtiyazlı geçmişten, sosyoekonomik statü ve akademik azınlıktan geliyorlar. Çin Eğitim Bakanlığı'nın “Yüzyıl Ötesi Bahçıvanı Projesi” Çin’deki bütün okullardaki öğretmenlerin kalitesini arttırmayı hedeflemektedir. Bu büyük girişimi gerçekleştirmek için politikacıların ve öğretmen eğitimcilerin, öğretmenlerin ve öğretmen eğitimi alan öğrencilerin profil çalışmalarının araştırılmasının önemli olacağı düşünülmektedir. Yapılan araştırmada Çin’deki öğretmen eğitimi alan öğrencilerin milli çalışmalarına yer verilmiş ve Birleşmiş Milletlerdeki öğretmen eğitimi alan öğrencilerden toplanan bilgilerle kıyaslanmıştır. Çalışmada öğretmenlerin nasıl seçilip eğitildikleri, ne tür inançlara sahip oldukları betimlenmiştir. Yapılan çalışma öğretmen eğitimi için Amerikan ve Çin ulusal ve yerel politika şartlarını gözden geçirmeyi amaçlamıştır. Çin ve Amerikan toplumunda öğretme uğraşının ve öğretmen eğitiminin statüsünü, tarihi ve geleneksel durumunu değerlendirmiştir (Su, 2001).

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1.Araştırma Modeli

Araştırma betimsel niteliktedir. “Betimsel çalışmalar bir durumu var olduğu şekliyle ortaya koyan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir” (Karasar, 2005: 97).

Buna göre yapılan araştırmada sosyo- kültürel yaşam konusunda vermiş oldukları yanıtlara göre Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda okuyan öğretmen adaylarının profili olduğu gibi betimlenmeye çalışılmıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2007-2008 eğitim öğretim yılında Ankara il sınırları içinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan üniversitelerde (Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Başkent Üniversitesi) okuyan 349 tane son sınıf (4. sınıf) öğrencisi oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Yapılan profil araştırması Ankara il sınırları içerisinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan üniversitelerdeki aday öğretmenlerin kimlik ve demografik özelliklerini, sosyo- ekonomik yapılarını, kültürel tüketim davranış ve alışkanlıklarını saptamayı ve ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede amaca hizmet edecek soruların hazırlanması için kaynak taraması yapılmış, daha önce üniversite öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen çalışmalar incelenmiştir.

Profil çalışmaları incelendikten sonra anket soruları hazırlanmıştır. Anket çalışması kişisel bilgileri, kültürel tüketim özellikleri, bilimsel faaliyetler katılımları ve eğitime yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmuştur.

Yapılan anket hakkında ön uygulamaya geçilmeden önce uzman görüşleri alınarak gerekli eklemeler, düzeltmeler, değişiklikler yapılmıştır. Başkent Üniversitesi'nden ve Gazi Üniversitesi'nden uzman kişiler anket ile ilgili görüşlerini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Anket son şeklini aldıktan sonra Gazi Üniversitesi 3. sınıf öğrencileri üzerinde ön uygulama yapılmıştır. 121 öğrencinin katıldığı ön uygulama sonucunda soru sayısının fazlalığının araştırmayı olumsuz etkilediği düşünülmüş ve soru sayısı seksen sekize düşürülmüştür. Çoktan seçmeli soruların yanında, düşüncelerini belirtebilecekleri açık uçlu soruların da yer aldığı ön uygulamada öğrencilerin sinemaya, tiyatroya, konsere vb. gitmiyorlarsa gitmeme nedenleri, katıldıkları gönüllü çalışmaların isimleri, abone oldukları bilimsel dergi isimleri, çaldıkları müzik aletinin adı, yaptıkları ek iş, üniversitedeki sosyal tesislerden yararlanma-yararlanmama nedenleri, üniversitelerdeki üye oldukları kulüp, topluluk adı, fakültede verilen eğitimi yeterli bulma ya da bulmama nedenleri, eğitim sistemi hakkındaki düşünceleri de belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak açık uçlu soruları öğrencilerin çok fazla cevaplandırmadıkları genelde evet, hayır ile sınırlı kaldıkları belirlenmiştir. Ayrıca soru sayısının fazlalığı da göz önüne alınarak açık uçlu sorular

anketten çıkarılmıştır. Bazı anlaşılmayan sorulara ek seçenekler eklenmiş, uzman görüşleri alınmış ve öğrencilerden gelen dönütler sayesinde anketle ilgili son düzenlemeler yapılarak asıl uygulamaya geçilmiştir.

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırmada kullanılacak verileri elde etmek amacıyla, araştırmada kullanılan anket soruları, araştırma grubunu teşkil eden öğrencilere uygulanmıştır. Anket soruları, Başkent, Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde öğrenim gören 349 öğrenciye, 2007-2008 eğitim öğretim yılının bahar döneminde araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

3.5 Toplanan Verilerin Analizi

Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler, araştırma verilerini oluşturmuştur. Elde edilen veriler SPSS istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Üniversitelerdeki öğrenci sayılarının normal dağılım göstermemesi nedeniyle betimsel istatistik tekniklerinden yüzde ve frekans kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma için toplanan verilerden elde edilen bulgular tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır.

ÖĞRENCİLERİN ARAŞTIRMA ANKETİNE VERDİKLERİ CEVAPLARIN ÜNİVERSİTE DEĞİŞKENİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Bu bölümde, farklı üniversitelerde okuyan öğrencilerin görüşlerine göre araştırmanın anketine verilen cevapların dağılımlarına ilişkin bulgular özetlenmiştir.

Tablo 1 : Üniversitelere Göre Cinsiyet Dağılımı ve Oranları

			Cinsiyet	
			Kadın	Erkek
Üniversite	Başkent	f	14	2
		%	87.5	12.5
	Ankara	f	54	15
		%	78.3	21.7
	Gazi	f	110	75
		%	59.5	40.5
	Hacettepe	f	64	15
		%	81.0	19.0
Toplam		f	242	107
		%	69.3	30.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %87.5'i, Ankara üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %78.3'ü, Gazi üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %59.5'i ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya

katılan öğrencilerin %81'i kadın öğrencidir (Tablo 1). Genel olarak araştırmaya katılan öğrencilerin %69'u kadın %31'i erkek öğrencidir.

İnsanlar toplumsallaşma sürecinde rollerini toplumsal cinsiyet tanımlarına uygun olarak öğrenirler. Birey toplum içerisinde davranışlarını kadınlık ve erkeklik rolleri üzerinden yapılandırarak kişiliğini ve kimliğini oluşturur. Bu durum kişiliğin ve kimliğin oluşmasında aile, kültür, sosyal yapı, medya vb pek çok faktörün de etkisi vardır. Bu faktörler aslında eşit yetenek ve donanımda olan kadın ve erkeğin yaşamda üstlendikleri rol ve sorumlulukları kalıp yargılara sokmakta, değiştirilemez gerçekler olarak kabul görülmesine yol açmaktadır. Kadın ve erkeğin yaşamda oynayacağı mesleki roller de bu kalıplaşmış yargılar ve içselleştirmelere göre şekillenmekte, kadına ve erkeğe uygun meslekler olarak ayrılmaktadır. Genel olarak öğretmenlik mesleğinin kadın mesleği olarak yaygın kabulü, yapılan bu çalışmada da ortaya çıkmıştır. Elde edilen verilerde kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerin oranının iki katından daha fazladır. Bu sonuç da öğretmenlik mesleğinin toplumda bayan mesleği olarak algılanmasının göstergesi olarak düşünülebilir.

Tablo 2 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Doğum Yerlerinin Bulunduğu Bölge Dağılımı ve Oranları

			Doğum yerinin bulunduğu bölge						
			İç Anadolu	Doğu Anadolu	Güneydoğu Anadolu	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz
Üniversite	Başkent	f	8	0	0	3	1	4	0
		%	50.0	0.0	0.0	18.8	6.3	25.0	0.0
	Ankara	f	25	4	10	3	2	16	8
		%	36.8	5.9	14.7	4.4	2.9	23.5	11.8
	Gazi	f	91	8	9	4	20	23	30
		%	49.2	4.3	4.9	2.2	10.8	12.4	16.2
	Hacettepe	f	25	3	11	18	6	11	3
		%	32.5	3.9	14.3	23.4	7.8	14.3	3.9
Toplam		f	149	15	30	28	29	54	41
		%	43.1	4.3	8.7	8.1	8.4	15.6	11.8

Başkent Üniversitesi'nde araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinin, Ankara Üniversitesi'nde %36.8'inin, Gazi Üniversitesi'nde %49.2'sinin ve Hacettepe Üniversitesi'nde %32.5'inin doğum yerlerinin bulunduğu bölge İç Anadolu bölgesidir (Tablo 2). Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrenciler arasında doğum yeri Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinden olan öğrenci yoktur.

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %43.1'inin doğum yeri İç Anadolu bölgesi, %15.6'sının doğum yeri Akdeniz bölgesi, %11.8'inin doğum yeri ise Karadeniz bölgesidir. Öğrencilerin önemli bir çoğunluğu öğrenim görmek istediği üniversitenin yaşadığı bölgede olması doğrultusunda tercihte bulunmaktadırlar. Ankara'daki üniversitelerin genelde İç Anadolu bölgesinde yaşayan öğrenciler tarafından tercih edilmesinde metropol bir kent olması, ulaşım olanakları, ekonomik olanakları ve İç Anadolu bölgesindeki diğer illerle mekansal yakınlığı da etkili olmaktadır.

Tablo 3 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yaşamlarını En Fazla Geçirdiği Bölge Dağılımı ve Oranları

			Yaşamın en çok geçirildiği bölge						
			İç Anadolu	Doğu Anadolu	Güney Doğu Anadolu	Marmara	Ege	Akdeniz	Karadeniz
Üniversite	Başkent	f	6	0	1	3	2	4	0
		%	37.5	0.0	6.3	18.8	12.5	25.0	0.0
	Ankara	f	30	4	9	2	3	15	6
		%	43.5	5.8	13.0	2.9	4.3	21.7	8.7
	Gazi	f	96	4	7	6	22	27	23
		%	51.9	2.2	3.8	3.2	11.9	14.6	12.4
	Hacettepe	f	28	3	5	16	13	10	4
		%	35.4	3.8	6.3	20.3	16.5	12.7	5.1
Toplam		f	160	11	22	27	40	56	33
		%	45.8	3.2	6.3	7.7	11.5	16.0	9.5

Başkent üniversitesinde araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin, Ankara üniversitesinde %43.5'inin, Gazi üniversitesinde %51.9'unun ve Hacettepe üniversitesinde araştırmaya katılan öğrencilerin %35.4'ünün yaşamlarını en çok geçirdiği bölge, İç Anadolu bölgesidir (Tablo 3). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %45.8'i yaşamlarını en çok İç Anadolu bölgesinde geçirmişlerdir. Başkent üniversitesinde araştırmaya katılan öğrenciler arasında Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinde yaşamını geçiren öğrenci olmaması dikkat çekicidir. Başkent Üniversitesi'nin özel üniversite statüsünde olması, öğretmenlik alanlarını tercih eden bireylerin daha çok orta veya düşük gelir grubundan geliyor olması ve özel üniversite ücretlerini karşılayabilme olanaklarından yoksun olmaları bu tercihte etkili olmuş olabilir.

Tablo 4 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yaşamlarını Geçirdiği Yerleşim Birimlerinin Dağılımı ve Oranları

			Yerleşim birimi			
			İl	İlçe	Belde	Köy
Üniversite	Başkent	f	9	6	0	1
		%	56.3	37.5	0.0	6.3
	Ankara	f	46	18	3	2
		%	66.7	26.1	4.3	2.9
	Gazi	f	98	66	9	12
		%	53.0	35.7	4.9	6.5
	Hacettepe	f	38	28	8	5
		%	48.1	35.4	10.1	6.3
Toplam		f	191	118	20	20
		%	54.7	33.8	5.7	5.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesinde öğrencilerin % 66.7'sinin, Gazi üniversitesinde öğrencilerin %53'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %48.1'inin

yaşamlarını en çok geçirdiği yerleşim birimi ildir (Tablo 4). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %54.7'sinin yaşamlarını en çok geçirdikleri yerleşim birimi ildir. Başkent üniversitesinde araştırmaya katılan öğrenciler arasında belde de yaşamını geçirmeyen öğrencinin olması dikkati çekmiştir.

Yerleşim birimleri bireylerin sosyal ve kültürel çevrelerini oluşturur. Bireyin toplumsallaşma süreci, karakter ve kişilik oluşumu, sosyal ve kültürel etkinliklere katılımı, değer yargıları yaşadığı çevre doğrultusunda şekillenir. Kentsel kesimden gelen öğrencilerin oranının fazla olması, ekonomik yapının, sosyo-kültürel yapının ve ebeveynlerin eğitim durumlarının kırsal kesime oranla daha avantajlı olmasının doğal bir sonucu olarak görülebilir.

Tablo 5 : Üniversitelere Göre Mezun Olunan Lise Türlerinin Dağılımı ve Oranları

			Mezun olunan lise türü	
			Resmi	Özel
Üniversite	Başkent	f	14	2
		%	87.5	12.5
	Ankara	f	69	0
		%	100.0	0.0
	Gazi	f	172	13
		%	93.0	7.0
	Hacettepe	f	76	3
		%	96.2	3.8
Toplam		f	331	18
		%	94.8	5.2

Başkent üniversitesinde araştırmaya katılan öğrencilerin %87.5'inin, Ankara üniversitesinde tamamının (%100'ünün), Gazi üniversitesinde %93'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %96'sının mezun olduğu

lise türü resmi liselerdir (Tablo 5). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %94.8'i resmi liselerden mezun olmuşlardır. Ankara üniversitesinde araştırmaya katılan öğrenciler arasında ise özel liseden mezun olan öğrencinin çıkmaması dikkat çekicidir. Özel lise mezunu olan öğrencilerin oranının en fazla olduğu üniversite ise bir vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi'dir. Bu durum yine araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ekonomik durumlarının bir yansıması olarak görülebilir. Üniversite öncesi eğitimi özel okullarda tamamlayan bireylerin üniversite eğitimlerini de özel üniversitede sürdürüyor olmaları bu ekonomik durumun bir yansıması şeklinde kendini göstermektedir.

Tablo 6 : Üniversitelere Göre Mezun Olunan Lise Grubunun Dağılımı ve Oranları

			Mezun olunan lise grubu					
			Genel lise	Mesleki ve Teknik lise	Süper lise	Anadolu Lisesi	Fen lisesi	Anadolu Öğretmen Lisesi
Üniversite	Başkent	f	9	0	4	3	0	0
		%	56.3	0.0	25.0	18.8	0.0	0.0
	Ankara	f	19	2	21	21	0	6
		%	27.5	2.9	30.4	30.4	0.0	8.7
	Gazi	f	61	0	32	44	3	45
		%	33.0	0.0	17.3	23.8	1.6	24.3
	Hacettepe	f	23	0	18	15	2	21
		%	29.1	0.0	22.8	19.0	2.5	26.6
Toplam		f	112	2	75	83	5	72
		%	32.1	0.6	21.5	23.8	1.4	20.6

Başkent üniversitesinde araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Gazi üniversitesinde %33'ünün, Hacettepe üniversitesinde %29.1'inin mezun olduğu lise "genel lisedir". Ancak, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %30.4'ü Süper Lise ve Anadolu liselerinden mezun olmuşlardır (Tablo 6).

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %32.1 genel lise, %23.8' i ise Anadolu lisesi mezunudur. %0.6'sı mesleki ve teknik lise mezunudur. Bu mezunların tamamı ise Ankara üniversitesi öğrencileridir. Başkent, Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde mesleki ve teknik lise mezunu öğrenci yoktur. Anadolu öğretmen lisesi mezunu olan öğrencilerin en çok Gazi üniversitesinde öğrenim görmesi ayrıca dikkati çeken bir bulgudur. Süper Lise ve Anadolu Lisesi öğrencileri üniversite tercihinde Ankara Üniversitesi'ne öncelik vermişlerdir.

Tablo 7 : Üniversitelere Göre Ortaöğretimin Tamamlandığı Yerleşim Yerlerinin Dağılımı ve Oranları

			Ortaöğretimin tamamlandığı yerleşim yeri			
			İl	İlçe	Belde	Köy
Üniversite	Başkent	f	9	7	0	0
		%	56.3	43.8	0.0	0.0
	Ankara	f	49	17	3	0
		%	71.0	24.6	4.3	0.0
	Gazi	f	106	67	7	5
		%	57.3	36.2	3.8	2.7
	Hacettepe	f	49	25	5	0
		%	62.0	31.6	6.3	0.0
Toplam		f	213	116	15	5
		%	61.0	33.2	4.3	1.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesinden %71'inin, Gazi üniversitesinden %57.3' ünün ve Hacettepe üniversitesinden %62' sinin ortaöğretimini tamamladığı yerleşim birimi "il"dir (Tablo 7). Araştırmaya katılan öğrencilerin %61'i ortaöğretimini bir ilde tamamlamıştır. Yalnızca köyde ortaöğretimini tamamlayan öğrenciler incelendiğinde bu öğrencilerin Gazi üniversitesinde öğrenim gördükleri dikkat çekmektedir. Ortaöğretimini bir belde veya köyde tamamlayan öğrenciler vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi'ni tercih etmemektedirler. Bu durum da ailenin ekonomik

yapısı ile ilişkilendirildiğinde maddi açıdan düşük seviyede olan, kırsal kesimde yaşayan bireyler üniversite tercihinde vakıf üniversiteleri yerine devlet üniversitelerini seçmişlerdir.

Tablo 8 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Medeni Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Medeni Durum		
			Evli	Bekar	Diğer(Dul, boşanmış, ayrılmış vb)
Üniversite	Başkent	f	0	16	0
		%	0.0	100.0	0.0
	Ankara	f	0	69	0
		%	0.0	100.0	0.0
	Gazi	f	3	181	1
		%	1.6	97.8	0.5
	Hacettepe	f	0	79	0
		%	0.0	100.0	0.0
Toplam		f	3	345	1
		%	0.9	98.9	0.3

Başkent, Ankara ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı bekâr iken Gazi üniversitesindeki öğrencilerinin %97.8'i bekar, %1.6'sı ise evlidir (Tablo 8). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %98.9 u bekâr, %0.9'u evlidir.

Tablo 9 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversite Öğrenimi Sırasında Barındıkları Yerlerin Dağılımı ve Oranları

			Üniversite öğrenimi sırasında barınılan yer					
			Ailenin yanı	Devlet yurdu	Özel yurt	Akraba yanı	Arkadaş grubu	Diğer
Üniversite	Başkent	f	7	1	2	0	3	3
		%	43.8	6.3	12.5	0.0	18.8	18.8
	Ankara	f	23	16	8	0	17	5
		%	33.3	23.2	11.6	0.0	24.6	7.2
	Gazi	f	68	54	8	9	46	0
		%	36.8	29.2	4.3	4.9	24.9	0.0
	Hacettepe	f	15	35	8	4	14	3
		%	19.0	44.3	10.1	5.1	17.7	3.8
Toplam		f	113	106	26	13	80	11
		%	32.4	30.4	7.4	3.7	22.9	3.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'i, Ankara üniversitesinden %33.3'ü, Gazi üniversitesinden %36.8'i, üniversite öğrenimi sırasında ailesinin yanında kalmaktadır. Bunun nedeni Ankara, Gazi ve Başkent üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilerin büyük bir kısmının Ankaralı olmasıdır. Ankara dışından gelen öğrenciler ise ağırlıklı olarak devlet yurdunda ya da arkadaşları ile birlikte kiralık evde kalmayı tercih etmektedirler. Ancak, Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %44.3' ü devlet yurdunda, %19'u ailesinin yanında kalmaktadır. Bu da Hacettepe Üniversitesi'nin Ankara, Gazi ve Başkent üniversitelerine oranla il dışı tercihlerde daha fazla öğrenciye hitap ettiğini göstermektedir (Tablo 9). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %32.4' ü ailesi ile birlikte kalırken %30.4' ü devlet yurdunda kalmaktadır. Özel yurtları tercih edenlerin oranı ise %7.4'tür. Bu oran diğer üniversitelerle kıyaslandığında en fazla Başkent Üniversitesi'ndedir.

Tablo 10 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kardeş Sayılarının Dağılımı ve Oranları

			Kardeş sayısı				
			Tek çocuk	2 kardeş	3 kardeş	4 kardeş	5 kardeş ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	4	7	2	3	0
		%	25.0	43.8	12.5	18.8	0.0
	Ankara	f	1	26	22	9	11
		%	1.4	37.7	31.9	13.0	15.9
	Gazi	f	6	82	58	18	21
		%	3.2	44.3	31.4	9.7	11.4
	Hacettepe	f	11	38	14	8	8
		%	13.9	48.1	17.7	10.1	10.1
Toplam		f	22	153	96	38	40
		%	6.3	43.8	27.5	10.9	11.5

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %37.7' sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %44.3 ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %48.1' inin kardeş sayısının 2 olduğu görülmektedir (Tablo 10). Tek çocuk seçeneği en fazla Başkent Üniversitesi'nde işaretlenmiştir. Buna karşılık Başkent Üniversitesi'nde 5 veya daha fazla kardeşi olan öğrencinin olmaması da göze çarpmaktadır. 5 kardeş ve üzeri seçeneğinin en çok Ankara Üniversitesi'nde kendini göstermesi de dikkat çekicidir. Bunun sebebi Ankara Üniversitesi'nin diğer üniversitelere oranla Doğu ve Güneydoğu bölgelerinden daha fazla öğrenciyi bünyesinde toplamasından kaynaklanmaktadır. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8' inin 2 kardeşi bulunmaktadır.

Tablo 11 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Okuyan Kardeş Sayılarının Dağılımı ve Oranları

			Okuyan kardeş sayısı				
			1 kişi	2 kişi	3 kişi	4 kişi	5 kişi ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	7	6	2	0	1
		%	43.8	37.5	12.5	0.0	6.3
	Ankara	f	33	18	13	2	3
		%	47.8	26.1	18.8	2.9	4.3
	Gazi	f	78	65	32	8	2
		%	42.2	35.1	17.3	4.3	1.1
	Hacettepe	f	16	33	22	4	4
		%	20.3	41.8	27.8	5.1	5.1
Toplam		f	134	122	69	14	10
		%	38.4	35.0	19.8	4.0	2.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesinde %47.8' sinin, Gazi üniversitesinde %42.2'sinin okuyan kardeş sayısı bir iken Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %41.8 inin okuyan kardeş sayısının 2 olduğu görülmektedir (Tablo 11). Okuyan kardeş sayısının en az olduğu üniversite, kardeş sayısını 5 ve üzeri seçeneğinde yoğunlaştıran Ankara Üniversitesi'dir. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %38.4' ünün okuyan kardeş sayısı 1'dir.

Tablo 12 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Aile Yapılarının Dağılımı ve Oranları

			Aile yapısı	
			Çekirdek	Geniş
Üniversite	Başkent	f	15	1
		%	93.8	6.3
	Ankara	f	63	6
		%	91.3	8.7
	Gazi	f	169	16
		%	91.4	8.6
	Hacettepe	f	70	9
		%	88.6	11.4
Toplam		f	317	32
		%	90.8	9.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.8'inin, Ankara üniversitesinde %91.3'ünün, Gazi üniversitesinde %91.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %88.6'sının aile yapısı çekirdektir (Tablo 12). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %90.8'inin çekirdek aile yapısı vardır. Geniş aile oranının en fazla olduğu üniversite ise ilk sırayı Hacettepe Üniversitesi, ikinci sırayı ise Ankara Üniversite'si almaktadır.

Tablo 13 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anne Babalarının Uyguladığı Tutumlara Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne babanın uyguladığı tutum			
			Koruyucu	İlgisiz	Otoriter	Demokratik
Üniversite	Başkent	f	5	0	4	7
		%	31.3	0.0	25.0	43.8
	Ankara	f	29	0	6	34
		%	42.0	0.0	8.7	49.3
	Gazi	f	75	11	15	84
		%	40.5	5.9	8.1	45.4
	Hacettepe	f	39	2	15	23
		%	49.4	2.5	19.0	29.1
Toplam		f	148	13	40	148
		%	42.4	3.7	11.5	42.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesinde %49.3'ünün, Gazi üniversitesinde %45.4'ünün aileleri demokratik tutum sergilerken, Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %49.4'ünün ailesi koruyucu tutum sergilemektedir. Hacettepe Üniversitesi öğrencileri bu nedenle üniversite öğrenimi sırasında devlet yurtlarında kalmayı tercih etmektedirler. Ankara dışından gelen öğrenci sayısının en fazla olduğu üniversitenin Hacettepe Üniversitesi olduğunu hatırlarsak ailelerin il dışına gönderdikleri çocukları için koruyucu aile tipini benimsemeleri de bunun doğal bir sonucu olarak karşımıza çıkar. Buna bağlı olarak Hacettepe Üniversitesi demokratik aile tipinin diğer üniversitelere oranla en az olduğu üniversitedir. Bunun yanı sıra Ankara ve Başkent üniversitelerinde ilgisiz aile tipine rastlanmazken bu oran en fazla Gazi Üniversitesinde göze çarpmaktadır. Otoriter aile tipini ise en fazla Başkent Üniversitesi ebeveynleri sergilemektedir. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %42.4'ünün ailesinin tutumu koruyucu ve aynı oranla %42.4'ünün ailesinin tutumu ise demokratik anne baba tutumudur (Tablo 13).

Tablo 14 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Yerleşim Yerine Göre Dağılımı ve Oranları

			Ailenin ikamet ettiği yerleşim yeri				
			İl	İlçe	Belde	Köy	Mezra
Üniversite	Başkent	f	9	5	1	1	0
		%	56.3	31.3	6.3	6.3	0.0
	Ankara	f	43	17	4	4	1
		%	62.3	24.6	5.8	5.8	1.4
	Gazi	f	95	59	16	15	0
		%	51.4	31.9	8.6	8.1	0.0
	Hacettepe	f	40	28	7	4	0
		%	50.6	35.4	8.9	5.1	0.0
Toplam		f	187	109	28	24	1
		%	53.6	31.2	8.0	6.9	0.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesinde %62.3'ünün, Gazi üniversitesinde %51.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %50.6'sının ailesinin ikamet ettiği yerleşim yeri ildir (Tablo 14). Diğer üniversitelerde ailesi mevrada ikamet eden yok iken Ankara Üniversitesi'nde %1.4 oranında ailesi mevrada yaşayan vardır. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %53.6'sının ailesi bir ilde ikamet etmektedir.

Tablo 15 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Konut Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Ailenin ikamet ettiği konut durumu		
			Lojman	Kira	Kendi evi
Üniversite	Başkent	f	0	1	15
		%	0.0	6.3	93.8
	Ankara	f	1	16	52
		%	1.4	23.2	75.4
	Gazi	f	7	26	152
		%	3.8	14.1	82.2
	Hacettepe	f	1	28	50
		%	1.3	35.4	63.3
Toplam		f	9	71	269
		%	2.6	20.3	77.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.8'inin, Ankara üniversitesinde %75.4'ünün, Gazi üniversitesinde %82.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %63.3'ünün ikamet ettiği konut, lojman veya kira değil kendi konutlarıdır (Tablo 15). Lojmanda ikamet edenlerin oranı ise %2.6'dır. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %77.1'inin ikamet ettiği konut kendi evleridir.

Tablo 16 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Konut Türüne Göre Dağılımı ve Oranları

			Ailenin ikamet ettiği konut türü				
			Gecekondu	Müstakil ev	Apartman dairesi	Kat dubleks	Bağımsız dubleks
Üniversite	Başkent	f	0	7	9	0	0
		%	0.0	43.8	56.3	0.0	0.0
	Ankara	f	2	16	46	4	1
		%	2.9	23.2	66.7	5.8	1.4
	Gazi	f	6	67	107	3	2
		%	3.2	36.2	57.8	1.6	1.1
	Hacettepe	f	1	32	45	1	0
		%	1.3	40.5	57.0	1.3	0.0
Toplam		f	9	122	207	8	3
		%	2.6	35.0	59.3	2.3	0.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesinde %66.7'sinin, Gazi üniversitesinde %57.8'inin ve Hacettepe üniversitesinde %57'sinin ikamet ettiği konut türü apartman dairesidir (Tablo 16). Gecekondu ikamet edenlerin oranı en fazla Gazi Üniversitesi'ndedir. Başkent Üniversitesi'nde ise gecekondu ikamet eden yoktur. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası apartman dairesinde ikamet etmektedirler.

Tablo 17 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Ailenin gelir durumu							
			Asgari ücret	İşsizlik parası	200 YTL ve daha az	201-400 YTL	401-800 YTL	801-1000 YTL	1001-1200 YTL	1201 YTL ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	0	0	0	2	2	7	5
		%	0.0	0.0	0.0	0.0	12.5	12.5	43.8	31.3
	Ankara	f	2	0	0	0	16	17	14	20
		%	2.9	0.0	0.0	0.0	23.2	24.6	20.3	29.0
	Gazi	f	6	1	3	13	47	38	35	42
		%	3.2	0.5	1.6	7.0	25.4	20.5	18.9	22.7
	Hacettepe	f	1	0	0	0	20	25	13	20
		%	1.3	0.0	0.0	0.0	25.3	31.6	16.5	25.3
Toplam		f	9	1	3	13	85	82	69	87
		%	2.6	0.3	0.9	3.7	24.4	23.5	19.8	24.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin ailesinin gelir durumu 1001-1200 YTL'dir. Ankara ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin sırasıyla %29'unun ve 22.7'sinin ailesinin gelir düzeyi 1200 YTL ve üzerindedir. Hacettepe üniversitesindeki öğrencilerin %31.6'sının ailesinin gelir düzeyi 801-1000 YTL aralığındadır (Tablo 17). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerin gelir durumu incelendiğinde orta düzeyde gelire sahip bireylerden oluştuğu söylenebilir.

Üniversite ortamında bireysel farklılıkları belirginleşen, kişisel özellikleri gelişen birey sosyo- kültürel yaşama daha fazla katılma olanağına sahip olur. Bireyin, üniversite ortamının kendisine sunduğu sosyal, kültürel ortamlardan yararlanabilmesi maddi durumu ile doğrudan ilişkilidir. Özellikle büyük kent

üniversitelerinde öğrenim gören bireyin, hem üniversite ortamının hem de büyük kent ortamının olanaklarından yararlanabilmesi, bulunduğu ortamda kendisine sunulan eğitsel, sosyal, kültürel, sportif faaliyetlere katılabilmesi ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için maddi açıdan sorunlu olmaması gerekmektedir. Bunun için de yeterli ekonomik koşullarının olması gerekir. Dolayısıyla da ekonomik bağımsızlıklarını elde etmemiş ve maddi açıdan ebeveynlere bağlı öğrencilerin kültürel ve sosyal yaşama katılabilmeleri ailenin gelir durumuyla ilişkilidir.

Tablo 18 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annelerin Sağ-Ölü Olma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne	
			Sağ	Ölü
Üniversite	Başkent	f	16	0
		%	100.0	0.0
	Ankara	f	68	1
		%	98.6	1.4
	Gazi	f	183	2
		%	98.9	1.1
	Hacettepe	f	78	1
		%	98.7	1.3
Toplam		f	345	4
		%	98.9	1.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %98.6'sının, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %98.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %98.7'sinin annesi sağdır (Tablo 18). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %98.9 unun annesi hayattadır.

Tablo 19 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babalarının Sağ-Ölü Olma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Baba	
			Sağ	Ölü
Üniversite	Başkent	f	16	0
		%	100.0	0.0
	Ankara	f	63	6
		%	91.3	8.7
	Gazi	f	179	6
		%	96.8	3.2
	Hacettepe	f	79	0
		%	100.0	0.0
Toplam		f	337	12
		%	96.6	3.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının, Ankara üniversitesinde %91.3'ünün, Gazi üniversitesinde %96.8'inin ve Hacettepe üniversitesindeki öğrencilerin tamamının babası hayattadır (Tablo 19).

Tablo 20 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annelerinin Öz-Üvey Olma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne	
			Öz	Üvey
Üniversite	Başkent	f	16	0
		%	100.0	0.0
	Ankara	f	69	0
		%	100.0	0.0
	Gazi	f	183	2
		%	98.9	1.1
	Hacettepe	f	78	1
		%	98.7	1.3
Toplam		f	346	3
		%	99.1	0.9

Başkent ve Ankara üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %98.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %98.7'sinin annesi özdür (Tablo 20).

Tablo 21 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babalarının Öz-Üvey Olma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Baba
			Öz
Üniversite	Başkent	f	16
		%	100.0
	Ankara	f	69
		%	100.0
	Gazi	f	185
		%	100.0
	Hacettepe	f	79
		%	100.0
Toplam		f	349
		%	100.0

Başkent, Gazi, Hacettepe ve Ankara üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının babası özdür.

Tablo 22 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anne- Babalarının Birlikte-Boşanmış-Ayrı Olma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne-Baba			
			Birlikte	Boşanmış	Ayrı yaşıyorlar	Diğer
Üniversite	Başkent	f	16	0	0	0
		%	100.0	0.0	0.0	0.0
	Ankara	f	64	0	0	5
		%	92.8	0.0	0.0	7.2
	Gazi	f	176	1	2	6
		%	95.1	0.5	1.1	3.2
	Hacettepe	f	77	0	2	0
		%	97.5	0.0	2.5	0.0
Toplam		f	333	1	4	11
		%	95.4	0.3	1.1	3.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %92.2'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %95.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %97.5'inin anne babası birliktedir (Tablo 22).

Tablo 23 : Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne çalışma durumu							
			Maaşlı devlette	Maaşlı özelde	Yevmiyeli	İşveren	Aile işletmesinde	Emekli	Çalışmıyor (Ev hanımı)	Diğer
Üniversite	Başkent	f	2	0	0	1	0	4	8	1
		%	12.5	0.0	0.0	6.3	0.0	25.0	50.0	6.3
	Ankara	f	2	4	1	0	1	9	51	1
		%	2.9	5.8	1.4	0.0	1.4	13.0	73.9	1.4
	Gazi	f	8	2	1	0	1	19	153	1
		%	4.3	1.1	0.5	0.0	0.5	10.3	82.7	0.5
	Hacettepe	f	8	3	1	1	1	6	58	1
		%	10.1	3.8	1.3	1.3	1.3	7.6	73.4	1.3
Toplam		f	20	9	3	2	3	38	270	4
		%	5.7	2.6	0.9	0.6	0.9	10.9	77.4	1.1

Bireyin iş durumu sahip olduğu gelir düzeyini de belirler. Geliri yüksek olan işlerde çalışan bireyler nitelikli yaşam şartlarına da sahip olmaktadır. Toplumsal yaşamda saygın yerlerde bulunan bu bireyler ailelerine de geniş maddi olanaklar sunmaktadır. Çocuklarına daha kaliteli eğitim olanağı sağlamaktadır. Buna karşılık maddi olanakları düşük olan bireylerin yaşam kaliteleri de düşmekte, eğitim, ulaşım, sağlık vb. sosyal ve kültürel olanaklardan daha az yararlanabilmekte ya da hiç yararlanamamaktadırlar. Bu anlamda aile bireylerine önemli görevler düşmektedir.

Geleneksel değerlerin egemenliğini sürdürdüğü ülkemizde erkekler aile reisi olarak kabul edilmektedir. Ülkenin büyük kesiminde ailenin geçimini sürdürmekle baba görevlidir. Dolayısıyla ülkemizde babanın iş durumu, sahip olduğu sosyo-ekonomik düzey, ailenin de sosyo ekonomik düzeyini belirlemektedir. Buna karşılık giderek modernleşen toplumsal yaşamımızda annenin de çalışma yaşamına daha çok katıldığı gözlenmektedir.

Ev hanımı olan yani zamanının çoğunu evde geçirmek zorunda kalan annelerin kamusal yaşamdan genelde uzak kaldıkları, toplumdaki sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere ya hiç katılmadıkları ya da sınırlı düzeyde katılabildikleri anlaşılmaktadır. Annelerin toplumsal ve kültürel anlamdaki bu pasif durumları ve kamusal alandan uzak kalışları, onlar tarafından yetiştirilen çocuklar üzerinde de olumsuz etki yapmaktadır. Dolayısıyla annenin iş durumu da ailenin sosyo-ekonomik düzeyini belirleyen bir etken olmaktadır.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik ve sosyo- kültürel profillerini ortaya koyan bu araştırmada ailenin iş durumları, öğrencilerin aileleri aracılığıyla toplumsal yaşamda sahip oldukları sosyal statülerini, sosyo-ekonomik durumlarını belirlemek amacıyla ele alınmıştır. Araştırma bulgularına göre Başkent üniversitesindeki öğrencilerin %50'sinin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %73.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %82.7'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %73.4'ünün annesi ev hanımıdır (Tablo 23). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %77.4'ünün anneleri herhangi bir işte çalışmamaktadır. Araştırma, annelerin çalışma yaşamına katılım oranlarının düşük olduğu toplumsal yapı dikkate alındığında, kamusal alanda kadınların etkin olmadığını bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

Araştırmamız sonucunda elde ettiğimiz bulgular GÜNGÖR (2007) başkanlığında yapılan Gazi Üniversitesi Öğrenci Profili çalışması ile de benzerlik göstermektedir. Yine bu çalışmada da öğrencilerin annelerinin %80'i ev hanımıdır.

Tablo 24: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Çalışma Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Baba çalışma durumu							
			Maaşlı devlette	Maaşlı özelde	Yevmiyeli	İşveren	Aile işletmesinde	Emekli	Çalışmıyor (İşsiz)	Diğer
Üniversite	Başkent	f	4	2	0	4	0	3	0	3
		%	25.0	12.5	0.0	25.0	0.0	18.8	0.0	18.8
	Ankara	f	15	5	2	5	3	31	1	7
		%	21.7	7.2	2.9	7.2	4.3	44.9	1.4	10.1
	Gazi	f	58	15	8	7	5	65	4	23
		%	31.4	8.1	4.3	3.8	2.7	35.1	2.2	12.4
	Hacettepe	f	23	12	5	5	2	20	5	7
		%	29.1	15.2	6.3	6.3	2.5	25.3	6.3	8.9
Toplam		f	100	34	15	21	10	119	10	40
		%	28.7	9.7	4.3	6.0	2.9	34.1	2.9	11.5

Başkent Üniversitesi'nden araştırmaya katılan öğrencilerin %52.5'inin babası ya devlette maaşlı çalışmakta ya da babası işverendir. Ankara Üniversitesi'ndeki öğrencilerin %44.9'unun, Gazi Üniversitesi'ndeki öğrencilerin %35.1'inin babası emeklidir. Hacettepe Üniversitesi'nden araştırmaya katılan öğrencilerin %29.1'inin babası ise devlette maaşlı çalışmaktadırlar (Tablo 24). Öğrencilerin baba iş durumlarındaki genel sonuçlar, emekli, devlette maaşlı ve özelde maaşlı seçeneklerinde ağırlık kazanmıştır.

Tablo 25: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Meslek Grubu Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne meslek grubu				
			Üst düzey yönetici, tüccar, müteahhit, sanayici	Bilimsel-teknik eleman	Memur, idari personel	Çiftçi, işçi, esnaf ve zanaatkar	Bir mesleği yok
Üniversite	Başkent	f	0	1	6	0	9
		%	0.0	6.3	37.5	0.0	56.3
	Ankara	f	0	0	9	6	54
		%	0.0	0.0	13.0	8.7	78.3
	Gazi	f	2	0	18	10	155
		%	1.1	0.0	9.7	5.4	83.8
	Hacettepe	f	3	0	6	10	60
		%	3.8	0.0	7.6	12.7	75.9
Toplam		f	5	1	39	26	278
		%	1.4	0.3	11.2	7.4	79.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %78.3'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %83.8'inin Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75.9'unun annesinin bir mesleği yoktur (Tablo 25). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %79.7'sinin annesinin bir mesleği yoktur. Ayrıca Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde annesi bilimsel-teknik eleman olan öğrencinin olmaması da dikkat çekicidir.

Tablo 26: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Meslek Grubuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Baba meslek grubu				
			Üst düzey yönetici, tüccar, müteahhit, sanayici	Bilimsel- teknik eleman	Memur, idari personel	Çiftçi, işçi, esnaf ve zanaatkar	Bir mesleği yok
Üniversite	Başkent	f	5	1	5	5	0
		%	31.3	6.3	31.3	31.3	0.0
	Ankara	f	3	3	26	34	3
		%	4.3	4.3	37.7	49.3	4.3
	Gazi	f	7	5	80	89	4
		%	3.8	2.7	43.2	48.1	2.2
	Hacettepe	f	4	2	37	35	1
		%	5.1	2.5	46.8	44.3	1.3
Toplam		f	19	11	148	163	8
		%	5.4	3.2	42.4	46.7	2.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %31.3'ünün babası ya memur ya yönetici ya da çiftçidir. Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %49.3'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %48.1'inin babasının mesleği çiftçi, işçi, esnaf veya zanaatkar meslek grubundadır. Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %46.8'inin babasının mesleği ise memur, idari personeldir (Tablo 26). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin babaları çiftçi, işçi, esnaf veya memur- idari personeldir.

Öğrencilerin meslek seçiminde ailenin mesleğini tercih etmedikleri görülmektedir. Anneleri genelde ev hanımı, babaları işçi, çiftçi veya memur olan öğrenciler meslek seçiminde öğretmenliği seçmişlerdir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun babası alt-orta ya da orta gelir getiren özel ya da kamusal sektörde çalışmaktadır veya aynı koşullardaki bir işten emeklidir. Diğer yandan öğrencilerin çoğunun anneleri bir işte çalışmayıp ev hanımı kategorisinde yer almaktadırlar. Gelir düzeyi ekonomik yapıya yansımakta, bu da eğitsel ve kültürel yapıyı etkilemektedir. Bu açıdan bakıldığında öğrencilerin aile, iş ve gelir durumları açısından toplumun orta tabakasından geldiklerini, bu doğrultuda sosyal ve kültürel etkinliklere katıldıklarını veya katılabileceklerini söylemek mümkündür.

Tablo 27: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Annesinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Anne eğitim durumu							
			Okur yazar değil	Okur yazar ancak okul bitirmemiş	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise mezunu	Yüksekokul mezunu	Fakülte mezunu(Lisans)	Lisans üstü eğitim(Master/doktora)
Üniversite	Başkent	f	0	0	5	0	5	4	2	0
		%	0.0	0.0	31.3	0.0	31.3	25.0	12.5	0.0
	Ankara	f	7	6	33	6	10	2	5	0
		%	10.1	8.7	47.8	8.7	14.5	2.9	7.2	0.0
	Gazi	f	25	10	102	16	18	6	7	1
		%	13.5	5.4	55.1	8.6	9.7	3.2	3.8	0.5
	Hacettepe	f	5	1	37	14	17	3	2	0
		%	6.3	1.3	46.8	17.7	21.5	3.8	2.5	0.0
Toplam		f	37	17	177	36	50	15	16	1
		%	10.6	4.9	50.7	10.3	14.3	4.3	4.6	0.3

İlk ve temel eğitimini aileden alan bireyin toplumsal ve kültürel kimliği, ailenin sahip olduğu eğitim düzeyi ile yakından ilgilidir. Aile eğitim düzeyi bireyin yaşama bakışını, tutum ve algılarını, davranış biçimlerini etkiler. Bunun yanı sıra

ailenin eğitim düzeyi ailenin ekonomik olanaklarının artmasını da sağlar. Eğitim düzeyine paralel olarak ailelerin iş olanakları genişler, gelir düzeyleri, yaşam olanakları ve sosyo- ekonomik statüleri yükselir. Bu durum ailenin diğer bireylerinin de daha kaliteli eğitim görmelerini sağlar. Dolayısıyla toplumda daha yüksek statülü, bilinçli, eğitimli bireyler artar.

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %31.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %47.8'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %55.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %46.8'inin annesi ilkokul mezunudur (Tablo 27). Sıralamada ikinci sırayı lise mezunları almaktadır. Annesi fakülte mezunu olan öğrenciler en çok Başkent üniversitesindedirler.

Annesi okuma yazma bilmeyen öğrencilerin oranı %10.6 gibi yüksek bir değerdedir. Bu bulgular doğrultusunda geleneksel değerlerin hakim olduğu toplumda kadının eğitime değer verilmediği gerçeği bir kez daha görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen adayları genelde alt, alt-orta veya orta düzeyde geliri olan ailelerin çocuklarıdır. Aile eğitim durumu sonuçları da aile gelir düzeyleri ile örtüşmektedir. Genel olarak öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyinin düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 28: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Babasının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Oranları

			Baba eğitim durumu							
			Okur yazar değil	Okur yazar ancak okul bitirmemiş	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise mezunu	Yüksekokul mezunu	Fakülte mezunu(Lisans)	Lisans üstü eğitim(Master/doktora)
Üniversite	Başkent	f	0	0	5	2	3	1	3	2
		%	0.0	0.0	31.3	12.5	18.8	6.3	18.8	12.5
	Ankara	f	0	2	20	11	21	6	9	0
		%	0.0	2.9	29.0	15.9	30.4	8.7	13.0	0.0
	Gazi	f	1	4	63	29	31	30	25	2
		%	0.5	2.2	34.1	15.7	16.8	16.2	13.5	1.1
	Hacettepe	f	2	1	23	9	20	3	19	2
		%	2.5	1.3	29.1	11.4	25.3	3.8	24.1	2.5
Toplam		f	3	7	111	51	75	40	56	6
		%	0.9	2.0	31.8	14.6	21.5	11.5	16.0	1.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %31.3'ünün babasının eğitim düzeyi ilkokul iken, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %34.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %29.1'inin babası ilkokul mezunudur (Tablo 28). Bu durum sadece Ankara üniversitesinde değişmekte ve öğrencilerin babası lise mezunu kısmında ağırlık kazanmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve baba eğitim durumlarına yönelik tablolar incelendiğinde, genel olarak öğrencilerin aile eğitim düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Hem anne hem de babalarda ilk sırada yer alan eğitim durumu ilkokuldur. Babaların %31.8'i annelerin de %50.7'si ilkokul mezunudur. Her iki grupta da ikinci sırada lise mezunları yer almaktadır. Eğitim durumları, sıralamanın üçüncü aşamasında değişmekte, babaların annelere oranla daha eğitilmiş

oldukları ortaya çıkmaktadır. Anne eğitim durumunda üçüncü sırada %10.6 ile okuma yazma bilmeyenler yer alırken, babalarda fakülte mezunları gelmektedir. Yükseköğrenim gören anne ve baba oranları değerlendirildiğinde ise anne eğitim durumunda gözlenen düşük seviye daha da netleşmektedir (Tablo 27). Baba eğitim durumundaki fakülte eğitimi alanların oranı %16.0 iken annelerde bu oran sadece % 4.6'dır. Babası fakülte mezunu olan öğrenciler en çok Hacettepe üniversitesindedirler. Babalarda okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 0.9 iken annelerde bu oran %10.6'dır. Yine lisansüstü eğitim durumunda da babaların oranı annelerden daha yüksektir.

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ebeveynleri ilkokul mezunudur. Ancak bu bireylerin öğrencileri üniversite eğitimi almaktadırlar. Bu da göstermektedir ki toplumda eğitime verilen önem artmakta, düşük eğitimli aileler, çocuklarını üniversite eğitime yönlendirmektedirler.

Tablo 29: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sağlık Güvencelerinin Dağılımı ve Oranları

			Sağlık güvencesi					
			Yok	Yeşil kart	SSK	Bağ-kur	Emekli sandığı	Özel sağlık sigortası
Üniversite	Başkent	f	2	0	3	5	6	0
		%	12.5	0.0	18.8	31.3	37.5	0.0
	Ankara	f	9	2	23	10	25	0
		%	13.0	2.9	33.3	14.5	36.2	0.0
	Gazi	f	24	2	54	29	75	1
		%	13.0	1.1	29.2	15.7	40.5	0.5
	Hacettepe	f	6	0	34	13	23	3
		%	7.6	0.0	43.0	16.5	29.1	3.8
Toplam		f	41	4	114	57	129	4
		%	11.7	1.1	32.7	16.3	37.0	1.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %40.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %36.2'sinin sağlık güvencesi emekli sandığı iken Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43'ünün sağlık güvencesi SSK dır (Tablo 29). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %11.7'sinin sağlık güvencesi yoktur.

Tablo 30: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük Televizyon İzleme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Günlük TV izleme sıklığı				
			TV izlemem	1 saatten az	1-2 saat	3-4 saat	5 saat ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	1	5	5	4	1
		%	6.3	31.3	31.3	25.0	6.3
	Ankara	f	15	14	28	10	2
		%	21.7	20.3	40.6	14.5	2.9
	Gazi	f	43	68	56	14	4
		%	23.2	36.8	30.3	7.6	2.2
	Hacettepe	f	24	20	23	9	3
		%	30.4	25.3	29.1	11.4	3.8
Toplam		f	83	107	112	37	10
		%	23.8	30.7	32.1	10.6	2.9

Televizyon günümüzde izlenebilirlik açısından en yaygın kitle iletişim araçlarının başında gelir. Günlük yaşamımızın vazgeçilmezi olan televizyon, kültürel tüketim nesnesi olmanın ötesinde kendi kültürünü yaratmakta ve toplumlara, bireylere yön vermektedir. Televizyonun gücü ve etkisine yönelik tartışmalar, uzun yıllardır hem akademik çevrelerde hem de kamuoyunda devam etmektedir.

RTÜK Kamuoyu Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi tarafından 22 Aralık 2005- 5 Ocak 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilen *Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması*'na göre günde ortalama televizyon izleme düzeyi 5.09 saattir. Günlük 10 saat ve üzeri televizyon izleyenlerin oranı ise %18.7'dir. Araştırmada günlük televizyon izleme oranının en fazla olduğu bölge İç Anadolu Bölgesi iken (5.85 saat), televizyon izleme oranının en az olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesidir (4 saat). Mesleklere göre televizyon izleme oranlarında ise ev hanımları ilk sırada yer almaktadır (5.75 saat). Buna karşılık lise ve üniversite öğrencileri, memurlar, üst ve orta düzey yöneticiler, şirket sahipleri günde ortalama 4,41 saat televizyon izlemektedir. Gelir düzeyine göre en çok televizyon izleyenler 1001-1500YTL arasında aylık geliri olanlardır (5.34 saat). En az televizyon seyredenler ise 2001 YTL ve üzeri aylık gelire sahip olanlardır (4.27 saat).

Yapılan araştırmada öğretmen adayları arasında televizyon izleme oranları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre bireysel ve toplumsal yaşamın temelinde yerini alan televizyon, aday öğretmenlerin %76.2'si tarafından izlenmekte, %23.8'i tarafından ise izlenmemektedir. Araştırmaya katılan aday öğretmenler arasında televizyon izleme oranı incelendiğinde 5 saat ve üzerinde televizyon izleyenlerin oranı % 2.9'dur. Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %31.3'ünün günlük TV izleme sıklığı 1 saatten az veya 1-2'saat aralığında yoğunlaşırken, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %36.8'inin günlük TV izleme sıklığı 1 saatten azdır. Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %40.6'sinin günlük TV izleme sıklığı 1-2 saat iken Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %30.4'ünü TV izlememektedir (Tablo 30). Hacettepe üniversitesinde televizyon izlememe oranının daha yüksek olmasının nedeninin bu üniversitede yurtlarda kalan öğrenci sayısının fazla olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 31: Üniversitelere Göre Öğrencilerin En Çok Tercih Ettiği Televizyon Programının Dağılımı ve Oranları

			En çok tercih edilen TV programı							
			Dizi	Haber	Spor	Eğlence- Magazin	Tartışma	Belgesel	Film	Yarışma
Üniversite	Başkent	f	8	3	0	0	1	1	1	2
		%	50.0	18.8	0.0	0.0	6.3	6.3	6.3	12.5
	Ankara	f	33	15	3	3	0	0	12	2
		%	48.5	22.1	4.4	4.4	0.0	0.0	17.6	2.9
	Gazi	f	57	62	13	7	7	9	28	2
		%	30.8	33.5	7.0	3.8	3.8	4.9	15.1	1.1
	Hacettepe	f	29	13	10	1	2	3	14	5
		%	37.7	16.9	13.0	1.3	2.6	3.9	18.2	6.5
Toplam		f	127	93	26	11	10	13	55	11
		%	36.7	26.9	7.5	3.2	2.9	3.8	15.9	3.2

Günümüzde büyük bir çeşitlilik gösteren televizyon programlarında yoğunluk kazanan magazin içeriği dikkat çekmektedir. Geleneksel program formatlarına sızarak farklı türlerin de ortaya çıkmasına neden olan magazinleşmenin, günümüzde televizyon izlemeyi artıran en temel etken olduğu düşünülmektedir. Televizyon programları içerisinde haber programlarının yanı sıra en çok tercih edilen programlar eğlence amaçlı programlardır.

Üniversitede ekonomik ve kültürel profil ile doğru orantılı olan magazin içerikli programlar daha çok tercih edilmekte, aday öğretmenler tarafından televizyonun daha çok eğlence amacı ile kullanıldığı ortaya çıkmaktadır. Aday öğretmenler televizyon programları arasında en fazla dizileri izlemektedir (% 36.7). Televizyon % 26.9 oranındaki bir izleyici kesimi tarafından da haber ve bilgi kaynağı olarak kullanılmaktadır. Başkent, Ankara ve Hacettepe üniversitelerinde öğrencilerin en fazla izledikleri televizyon programlarında ilk sırayı diziler alırken, Gazi Üniversitesi'nde ilk sırayı haber programları almaktadır (Tablo 31). Belgesel tarzı

bilimsel ve kültürel birikim sağlamaya dönük programların izlenme oranları ise 3.8 oranında oldukça düşük seviyedir. Yarışma programları ile müzik- eğlence- magazin programlarının da oldukça düşük izlenme oranlarına sahip oldukları görülmektedir.

RTÜK'ün 2005 yılında gerçekleştirdiği araştırmada Türkiye'de sırası ile en çok izlenen televizyon programları, haber programları, yerli dizilerdir. En son sırada ise kadın programları yer almaktadır. Üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının televizyon programları tercihleri RTÜK tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bu durum üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin Türkiye'nin toplumsal yapısına uygun bir profil ortaya koyduğunun da açık bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 32: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Akademik Kitaplar Hariç Aylık Okuduğu Kitap Sayısının Dağılımı ve Oranları

			Akademik kitaplar hariç ayda okunan kitap sayısı				
			Kitap okumayı sevmiyorum	Okuyamıyorum	1-2 kitap	3-4 kitap	5 kitap ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	3	12	1	0
		%	0.0	18.8	75.0	6.3	0.0
	Ankara	f	4	18	35	12	0
		%	5.8	26.1	50.7	17.4	0.0
	Gazi	f	11	41	111	16	6
		%	5.9	22.2	60.0	8.6	3.2
	Hacettepe	f	7	4	36	30	2
		%	8.9	5.1	45.6	38.0	2.5
Toplam		f	22	66	194	59	8
		%	6.3	18.9	55.6	16.9	2.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %50.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %60'ının ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %45.62'sinin akademik kitaplar hariç ayda okuduğu kitap sayısı 1 ya da 2'dir (Tablo 32). Aday öğretmenler arasında kitap okumayı sevmeyen öğrencilerin oranı %6.3 iken okuyamıyorum yanıtını veren öğrencilerin oranı 18.9'dur. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı ayda 1-2 tane ders dışı kitap okumaktadırlar. %6.3'lük kesim kitap okumayı sevmediklerini belirtirken, okuyamadıklarını söyleyenlerin oranı ise %18.9'dur.

Tablo 33: Üniversitelere Göre Öğrencilerin En çok Tercih Ettiği Kitap Türünün Dağılımı ve Oranları

			En çok tercih edilen kitap türü										
			Roman	Hikaye	Politika	Popüler	Şiir	Deneme	Dini	Bilim	Klasikler	Güncel	Tarih
Üniversite	Başkent	f	9	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0
		%	56.3	6.3	6.3	0.0	6.3	6.3	6.3	6.3	0.0	6.3	0.0
	Ankara	f	49	0	5	2	3	1	3	0	1	5	0
		%	71.0	0.0	7.2	2.9	4.3	1.4	4.3	0.0	1.4	7.2	0.0
	Gazi	f	110	11	10	6	5	1	15	5	2	7	12
		%	59.8	6.0	5.4	3.3	2.7	0.5	8.2	2.7	1.1	3.8	6.5
	Hacettepe	f	46	8	3	4	4	1	1	3	3	2	4
		%	58.2	10.1	3.8	5.1	5.1	1.3	1.3	3.8	3.8	2.5	5.1
Toplam		f	214	20	19	12	13	4	20	9	6	15	16
		%	61.5	5.7	5.5	3.4	3.7	1.1	5.7	2.6	1.7	4.3	4.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %71'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %59.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %58.2'sinin en çok tercih ettiği kitap türü romandır (Tablo 33). Aday öğretmenler arasında en az tercih edilen kitap türü ise deneme(%1.1) türündeki kitaplardır.

Tablo 34: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kütüphaneden Yararlanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Kütüphaneden yararlanma sıklığı					
			Hiç gitmiyorum	Gereksinim oldukça	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	1	10	3	1	1	0
		%	6.3	62.5	18.8	6.3	6.3	0.0
	Ankara	f	4	55	1	5	2	2
		%	5.8	79.7	1.4	7.2	2.9	2.9
	Gazi	f	4	113	15	28	21	4
		%	2.2	61.1	8.1	15.1	11.4	2.2
	Hacettepe	f	6	57	3	9	3	1
		%	7.6	72.2	3.8	11.4	3.8	1.3
Toplam		f	15	235	22	43	27	7
		%	4.3	67.3	6.3	12.3	7.7	2.0

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %79.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %61.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %72.2'sinin kütüphaneden yararlanma sıklığı gereksinim oldukça şeklindedir (Tablo 34).

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin kütüphaneye gitme sıklıkları %67.3 oranında gereksinim duydukça seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Öğrencilerin kütüphaneyi kullanma sıklıklarının kitap okuma sıklıkları ile paralellik gösterdiğini söylemek mümkündür.

Tablo 35: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Gazete Okuma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Gazete okuma sıklığı						
			Hiç okumuyorum	Elime geçtikçe	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün (İnternette)	Her gün(kâğıt baskıda)
Üniversite	Başkent	f	0	7	0	1	4	1	3
		%	0.0	43.8	0.0	6.3	25.0	6.3	18.8
	Ankara	f	1	21	0	10	18	7	12
		%	1.4	30.4	0.0	14.5	26.1	10.1	17.4
	Gazi	f	4	59	2	10	36	36	38
		%	2.2	31.9	1.1	5.4	19.5	19.5	20.5
	Hacettepe	f	7	29	1	7	17	2	16
		%	8.9	36.7	1.3	8.9	21.5	2.5	20.3
Toplam		f	12	116	3	28	75	46	69
		%	3.4	33.2	0.9	8.0	21.5	13.2	19.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %30.4'ünün, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %31.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %36.7'sinin gazete okuma sıklığı gazetenin ele geçtikçe olması şeklindedir (Tablo 35).

Tablo 36: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Tercih Ettiği Gazetelerin Dağılımı ve Oranları

			Tercih edilen gazete									
			Posta	Milliyet	Hürriyet	Sabah	Takvim	Cumhuriyet	Zaman	Radikal	Fanatik	Diğer
Üniversite	Başkent	f	0	4	7	0	0	1	1	1	0	2
		%	0.0	25.0	43.8	0.0	0.0	6.3	6.3	6.3	0.0	12.5
	Ankara	f	6	13	18	10	1	3	10	5	0	3
		%	8.7	18.8	26.1	14.5	1.4	4.3	14.5	7.2	0.0	4.3
	Gazi	f	18	29	32	20	2	2	47	4	6	25
		%	9.7	15.7	17.3	10.8	1.1	1.1	25.4	2.2	3.2	13.5
	Hacettepe	f	8	16	8	7	1	9	18	2	5	5
		%	10.1	20.3	10.1	8.9	1.3	11.4	22.8	2.5	6.3	6.3
Toplam		f	32	62	65	37	4	15	76	12	11	35
		%	9.2	17.8	18.6	10.6	1.1	4.3	21.8	3.4	3.2	10.0

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %26.1'inin tercih ettiği gazete Hürriyet gazetesi olurken, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %25.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %22.8'inin tercih ettiği gazete Zaman gazetesidir (Tablo 36). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla okudukları gazeteler sırasıyla; Zaman, Hürriyet ve Milliyet gazeteleridir.

Tablo 37: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Müzik Dinleme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Günlük müzik dinleme sıklığı				
			Hiç dinlemiyorum	1 saatten az	1-2 saat	3-4 saat	5 saat ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	1	5	3	6	1
		%	6.3	31.3	18.8	37.5	6.3
	Ankara	f	3	25	17	16	8
		%	4.3	36.2	24.6	23.2	11.6
	Gazi	f	7	77	73	24	4
		%	3.8	41.6	39.5	13.0	2.2
	Hacettepe	f	5	22	28	12	12
		%	6.3	27.8	35.4	15.2	15.2
Toplam		f	16	129	121	58	25
		%	4.6	37.0	34.7	16.6	7.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin günlük müzik dinleme sıklığı 3-4 saat iken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %36.2'sinin ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %41.6'sının günlük müzik dinleme sıklığı 1 saatten azdır. Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %35.4'ünün müzik dinleme sıklığı ise 1-2 saat ile sınırlıdır (Tablo 37). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %37.0 oranında 1 saatten az müzik dinlerken, %4.6'lık kesim müzik dinlemediğini belirtmesi ilgi çekicidir.

Tablo 38: Üniversitelere Göre Öğrencilerin En Çok Dinledikleri Müzik Türünün Dağılımı ve Oranları

		En çok dinlenen müzik türü													
		Arabesk	Rack	Rap	Hip-hop	İlahi müzik	Fantazi	Türk sanat müziği	Türk halk müziği	Metal müzik	Klasik	Pop	Yabancı	Fark etmez	Diğer
Başkent	f	0	3	0	0	0	1	2	1	0	0	6	0	3	0
	%	0.0	18.8	0.0	0.0	0.0	6.3	12.5	6.3	0.0	0.0	37.5	0.0	18.8	0.0
Ankara	f	4	19	2	1	2	0	2	10	0	2	14	0	12	1
	%	5.8	27.5	2.9	1.4	2.9	0.0	2.9	14.5	0.0	2.9	20.3	0.0	17.4	1.4
Gazi	f	8	34	3	2	19	3	7	43	1	6	27	3	25	4
	%	4.3	18.4	1.6	1.1	10.3	1.6	3.8	23.2	0.5	3.2	14.6	1.6	13.5	2.2
Hacettepe	f	5	14	2	3	3	0	2	5	0	3	28	0	14	0
	%	6.3	17.7	2.5	3.8	3.8	0.0	2.5	6.3	0.0	3.8	35.4	0.0	17.7	0.0
Toplam	f	17	70	7	6	24	4	13	59	1	11	75	3	54	5
	%	4.9	20.1	2.0	1.7	6.9	1.1	3.7	16.9	0.3	3.2	21.5	0.9	15.5	1.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin dinlediği müzik türü pop, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %27.5'inin dinlediği müzik türü Rack, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %23.2'sinin dinlediği müzik türü Türk halk müziği ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %35.4'ünün dinlediği müzik türü ise Pop müziktir (Tablo 38).

Genel toplamda aday öğretmenler ağırlıklı olarak pop müzik türüne ilgi duyduklarını belirtmektedirler. Öğrencilerin %21.5'i söz konusu müzik türünü dinlemektedir. İkinci sırada ilgi duydukları müzik türü ise rock müziktir. Diğer yandan Türk halk müziği diye adlandırılan geleneksel halk müziği de öğrenciler tarafından % 16.9 oranında üçüncü sırada dinlenen bir müzik türü olarak dikkat çekmektedir.

Tablo 39: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Sinemaya Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Yıllık sinemaya gitme sıklığı				
			Sinemayı sevmiyorum	Hiç gitmedim	1-5 kez	6-10 kez	11 ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	0	9	1	6
		%	0.0	0.0	56.3	6.3	37.5
	Ankara	f	0	0	42	20	7
		%	0.0	0.0	60.9	29.0	10.1
	Gazi	f	12	7	109	30	27
		%	6.5	3.8	58.9	16.2	14.6
	Hacettepe	f	6	6	33	21	13
		%	7.6	7.6	41.8	26.6	16.5
Toplam		f	18	13	193	72	53
		%	5.2	3.7	55.3	20.6	15.2

Orta ve alt gelir gruplarının en yaygın eğlence aracının televizyon olduğu söylenebilir. Bunun yanında sinema da yaygın bir kültürel etkinlik ortamı ve aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak sinemanın belli ölçüde bir bütçe gerektirmesi tercih edilme oranını da düşürmektedir. Bu nedenle de özellikle alt ve orta kesimlerdeki sinemaya ilgi ve sinemaya gitme alışkanlığı düşük oranda gerçekleşmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla orta gelir düzeyine sahip oldukları hatırlanırsa sinemaya gitme eğilimleri ve ait oldukları toplumsal tabaka arasındaki yakın ilişki de açıkça anlaşılabılır. Bulgular incelendiğinde yıllık sinemaya gitme sıklıklarının aile bütçesiyle ilişkisi Başkent Üniversitesi öğrencilerinde açıkça görülmektedir. Diğer üniversitelere oranla aile gelirleri en yüksek olan Başkent Üniversitesi öğrencileri, diğer üniversiteler içinde yıllık en fazla sinemaya giden öğrencileri de bünyesinde barındırmaktadır.

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %3.7'si sinemaya hiç gitmemiştir. % 5.2'lik kesim ise sinemayı sevmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlası yıllık sinemaya 1-5 kez gitmektedirler. Başkent üniversitesinden

araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %60.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %58.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %41.8'inin yıllık sinemaya gitme sıklığı 1-5 arasındadır(Tablo 39). Ayrıca CD ve DVD teknolojilerinin aday öğretmenler tarafından tercih edilmesinin sinemaya gitme sıklığını etkilediğini de söylemek mümkündür.

Tablo 40: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Tiyatroya Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Yıllık tiyatroya gitme sıklığı				
			Tiyatroyu sevmiyorum	Hiç gitmedim	1-5 kez	6-10 kez	11 ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	0	14	2	0
		%	0.0	0.0	87.5	12.5	0.0
	Ankara	f	4	8	51	5	1
		%	5.8	11.6	73.9	7.2	1.4
	Gazi	f	15	51	101	12	6
		%	8.1	27.6	54.6	6.5	3.2
	Hacettepe	f	7	18	46	4	4
		%	8.9	22.8	58.2	5.1	5.1
Toplam		f	26	77	212	23	11
		%	7.4	22.1	60.7	6.6	3.2

Bireyin belirli bir kültürel tüketim gerçekleştirebilmesi için gerekli zamana ve yeterli ekonomik güce sahip olması gerekir. Bununla beraber tiyatro/ bale/opera gibi kültürel etkinlikler belli bir bilgi ve bu bilgi etrafında şekillenmiş bir zevki de zorunlu kılmaktadır. Bu tür kültürel etkinlikler çoğunlukla popüler kültür ürünleri dışında sayılmakta ve tüketenler de üst sosyo- ekonomik statü sahibi bireyler

arasında gösterilmektedir. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %60.7'si yıllık 1-5 kez tiyatroya gittiklerini belirtmişlerdir. Tiyatroya hiç gitmediklerinin belirten öğrencilerin oranı ise azımsanamayacak kadar yüksektir (%22.1). Yıllık 11 ve üzerinde tiyatro izlediklerinin söyleyenlerin oranı ise sadece % 3.2'dir (Tablo 40).

Tablo 41: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Operaya/Baleye Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Yıllık operaya/baleye gitme sıklığı				
			Operayı/baleyi sevmiyorum	Hiç gitmedim	1-5 kez	6-10 kez	11 ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	1	12	3	0	0
		%	6.3	75.0	18.8	0.0	0.0
	Ankara	f	18	35	16	0	0
		%	26.1	50.7	23.2	0.0	0.0
	Gazi	f	46	109	29	0	1
		%	24.9	58.9	15.7	0.0	0.5
	Hacettepe	f	27	45	4	2	1
		%	34.2	57.0	5.1	2.5	1.3
Toplam		f	92	201	52	2	2
		%	26.4	57.6	14.9	0.6	0.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %50.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %58.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %57'sinin bir yılda hiç operaya/baleye gitmediği ortaya çıkmıştır (Tablo 41). Genel toplamda ise araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası operaya hiç gitmediklerini, geri kalan %26.4'lük kesim ise operayı sevmediklerini belirtmişlerdir.

Nitelikleri itibarı ile maddi yeterliliğin yanı sıra kültürel donanım, ilgi ve takip gerektiren sahne sanatları ile ilgili olarak, öğrencilerin bu sanatlara yeterli zaman ayırmadığı ve televizyon, internet, sinema gibi popüler kültür ürünlerine daha çok yer verdikleri düşünülmektedir.

Tablo 42: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yıllık Konsere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Yıllık konsere gitme sıklığı				
			Konser sevmiyorum	Hiç gitmedim	1-5 kez	6-10 kez	11 ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	2	4	9	1	0
		%	12.5	25.0	56.3	6.3	0.0
	Ankara	f	10	9	42	7	1
		%	14.5	13.0	60.9	10.1	1.4
	Gazi	f	27	30	117	8	3
		%	14.6	16.2	63.2	4.3	1.6
	Hacettepe	f	7	14	50	6	2
		%	8.9	17.7	63.3	7.6	2.5
Toplam		f	46	57	218	22	6
		%	13.2	16.3	62.5	6.3	1.7

Araştırmaya katılan öğrencilerin yıllık konsere gitme sıklıkları incelendiğinde sonucun sinema ve tiyatrodaki değerlerle hemen hemen aynı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %62.5'i senede 1-5 kez konsere gittiklerini belirtmişlerdir. Konsere hiç gitmediklerinin belirtenlerin oranı ise %16.3'tür (Tablo 42).

Tablo 43: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Spor Yapma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Spor yapılma sıklığı					
			Hiç yapmam	Fırsat buldukça	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	1	10	1	4	0	0
		%	6.3	62.5	6.3	25.0	0.0	0.0
	Ankara	f	15	40	3	4	4	3
		%	21.7	58.0	4.3	5.8	5.8	4.3
	Gazi	f	27	115	10	13	7	13
		%	14.6	62.2	5.4	7.0	3.8	7.0
	Hacettepe	f	13	41	3	11	9	2
		%	16.5	51.9	3.8	13.9	11.4	2.5
Toplam		f	56	206	17	32	20	18
		%	16.0	59.0	4.9	9.2	5.7	5.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %58'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %62.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %51.9'unun fırsat buldukça spor yaptıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 43). Genel toplamda ise araştırmaya katılanların yarısından fazlası zaman buldukça spor yaptıklarını belirtirken, hiç yapmadıklarını belirtenlerin oranı ise %16'dır.

Tablo 44: Üniversitelere Göre Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Dallarının Dağılımı ve Oranları

			İlgilenilen spor dalı										
			Voleybol	Basketbol	Futbol	Hentbol	Yüzme	Beysbol	Teniz	Kayak	Tekvando	Atletizm	Diğer
Üniversite	Başkent	f	4	2	0	0	6	0	1	0	0	1	2
		%	25.0	12.5	0.0	0.0	37.5	0.0	6.3	0.0	0.0	6.3	12.5
	Ankara	f	12	17	7	2	15	0	1	1	1	4	9
		%	17.4	24.6	10.1	2.9	21.7	0.0	1.4	1.4	1.4	5.8	13.0
	Gazi	f	61	24	42	2	21	0	6	1	3	6	18
		%	33.2	13.0	22.8	1.1	11.4	0.0	3.3	0.5	1.6	3.3	9.8
	Hacettepe	f	19	12	15	4	8	1	6	0	3	4	6
		%	24.4	15.4	19.2	5.1	10.3	1.3	7.7	0.0	3.8	5.1	7.7
	Toplam	f	96	55	64	8	50	1	14	2	7	15	35
		%	27.7	15.9	18.4	2.3	14.4	0.3	4.0	0.6	2.0	4.3	10.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %25'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %33.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %24.4'ünün ilgilendiği spor dalı voleybol iken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %24.62'sinin ilgilendiği spor dalı Basketboldur (Tablo 44). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla ilgilendikleri spor dalı voleyboldur. Futbol ve basketbol sporları da bunu izlemektedir. Başkent üniversitesindeki öğrencilerden hiç birinin futbolla ilgilenmemesi dikkat çekicidir. Araştırmaya katılan kız öğrencilerin oranının erkek öğrencilerin oranının iki katından fazla olduğu hatırlanırsa, futbol oranının da voleybol oranından düşük çıkması şaşırtıcı değildir.

Tablo 45: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Lokal Gibi Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Lokal gibi yerlere gidilme sıklığı					
			Hiç gitmem	Çok nadiren giderim	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	7	5	1	0	1	2
		%	43.8	31.3	6.3	0.0	6.3	12.5
	Ankara	f	47	13	5	3	1	0
		%	68.1	18.8	7.2	4.3	1.4	0.0
	Gazi	f	114	45	13	6	7	0
		%	61.6	24.3	7.0	3.2	3.8	0.0
	Hacettepe	f	47	18	6	7	1	0
		%	59.5	22.8	7.6	8.9	1.3	0.0
Toplam		f	215	81	25	16	10	2
		%	61.6	23.2	7.2	4.6	2.9	0.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %68.1'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %68.6'sının ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %59.5'inin lokal gibi yerlere hiç gitmediği görülmüştür (Tablo 45). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası lokal gibi yerlere gitmemektedir. Çok nadiren gittiklerini belirtenlerin oranı ise %23.2'dir.

Tablo 46: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kahvehane vb. Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Kahvehane vb. yerlere gidilme sıklığı					
			Hiç gitmem	Çok nadiren giderim	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	12	4	0	0	0	0
		%	75.0	25.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Ankara	f	47	11	4	3	4	0
		%	68.1	15.9	5.8	4.3	5.8	0.0
	Gazi	f	132	28	16	5	2	2
		%	71.4	15.1	8.6	2.7	1.1	1.1
	Hacettepe	f	51	15	3	7	2	1
		%	64.6	19.0	3.8	8.9	2.5	1.3
Toplam		f	242	58	23	15	8	3
		%	69.3	16.6	6.6	4.3	2.3	0.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %68.1'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %71.4' ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %64.6' sının kahvehane gibi yerlere hiç gitmediği görülmüştür (Tablo 46).

Tablo 47: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kafe Tarzı Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Kafe tarzı yerlere gidilme sıklığı					
			Hiç gitmem	Çok nadiren giderim	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	0	3	4	6	3	0
		%	0.0	18.8	25.0	37.5	18.8	0.0
	Ankara	f	0	12	9	24	19	5
		%	0.0	17.4	13.0	34.8	27.5	7.2
	Gazi	f	13	55	39	50	27	1
		%	7.0	29.7	21.1	27.0	14.6	0.5
	Hacettepe	f	7	19	11	24	13	5
		%	8.9	24.1	13.9	30.4	16.5	6.3
Toplam		f	20	89	63	104	62	11
		%	5.7	25.5	18.1	29.8	17.8	3.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %34.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %30.4'ünün kafe tarzı yerlere gitme sıklığı haftada bir iken Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %29.7'sinin kafe tarzı yerlere çok nadir gittiği görülmüştür (Tablo 47).

Tablo 48: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bar-Disko Tarzı Yerlere Gitme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Bar-Disko tarzı yerlere gidilme sıklığı				
			Hiç gitmem	Çok nadiren giderim	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir
Üniversite	Başkent	f	7	6	3	0	0
		%	43.8	37.5	18.8	0.0	0.0
	Ankara	f	29	24	12	3	1
		%	42.0	34.8	17.4	4.3	1.4
	Gazi	f	125	36	16	7	1
		%	67.6	19.5	8.6	3.8	0.5
	Hacettepe	f	45	24	6	3	1
		%	57.0	30.4	7.6	3.8	1.3
Toplam		f	206	90	37	13	3
		%	59.0	25.8	10.6	3.7	0.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %42'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %67.6'sının ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %57'sinin bar-disko tarzı yerlere hiç gitmediği görülmüştür (Tablo 48).

Tablo 49: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Giyim Tarzının Dağılımı ve Oranları

			Giyim tarzı					
			Klasik	Spor	Hip-hop tarzı	İnancıma uygun	Gideceğim yere, bulunacağım ortama göre	Diğer
Üniversite	Başkent	f	2	7	0	0	7	0
		%	12.5	43.8	0.0	0.0	43.8	0.0
	Ankara	f	10	31	0	4	24	0
		%	14.5	44.9	0.0	5.8	34.8	0.0
	Gazi	f	40	68	0	21	53	3
		%	21.6	36.8	0.0	11.4	28.6	1.6
	Hacettepe	f	4	21	4	14	36	0
		%	5.1	26.6	5.1	17.7	45.6	0.0
Toplam		f	56	127	4	39	120	3
		%	16.0	36.4	1.1	11.2	34.4	0.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerden %43.8'i giyim tarzının hem spor hem de gidilen yere, ortama göre değiştiğini ifade ederken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %44.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %36.8'inin giyim tarzı spor giyimdir. Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %45.62'sinin ise giyim tarzı gidilen yere, ortama göre değişebilir bir tarzda olduğu görülmüştür (Tablo 49).

Tablo 50: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Giyiminde Marka Tercih Edip Etmemelerine Göre Dağılımı ve Oranları

			Giyimde marka tercih edilme durumu	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	7	9
		%	43.8	56.3
	Ankara	f	34	35
		%	49.3	50.7
	Gazi	f	91	94
		%	49.2	50.8
	Hacettepe	f	23	56
		%	29.1	70.9
Toplam		f	155	194
		%	44.4	55.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %50.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %50.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %70.9'unun giyimlerinde marka tercihinde bulunmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 50). Genel toplamda araştırmaya katılanların yarısından fazlası giyimlerinde marka tercih etmemektedir.

Tablo 51: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilgisayar Sahibi Olmalarının Dağılımı ve Oranları

			Bilgisayar sahibi olma durumu	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	16	0
		%	100.0	0.0
	Ankara	f	41	28
		%	59.4	40.6
	Gazi	f	120	65
		%	64.9	35.1
	Hacettepe	f	39	40
		%	49.4	50.6
Toplam		f	216	133
		%	61.9	38.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının bir bilgisayarı var iken, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %59.4'ünün, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %64.9'unun kendilerine ait bir bilgisayarı vardır. Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %50.6'sının ise kendisine ait bir bilgisayarı bulunmamaktadır (Tablo 51).

Bilgisayar sahibi olmak eskiden lüks bir durum iken, günümüzde artık bir gereksinim haline gelmiştir. Bilgisayar hem bilgilere çabuk ulaşılmasını sağlamakta hem de eğlence amaçlı kullanılmaktadır. Araştırmamıza katılan öğrencilerin de yarısından fazlasının bilgisayarı vardır. Ancak bu oran sadece Hacettepe Üniversitesi'nde % 49.4 ile yarıdan azdır. Bunun ise Hacettepe Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin çoğunlukla, kendi evlerinde değil de devlet yurtlarında kalmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Tablo 52: Öğrencilerin Bilgisayar Kullanabilme Düzeylerinin Dağılımı ve Oranları

			Bilgisayar kullanabilme düzeyi			
			Kullanmıyorum	Orta	İyi	Çok iyi
Üniversite	Başkent	f	0	2	12	2
		%	0.0	12.5	75.0	12.5
	Ankara	f	1	17	38	13
		%	1.4	24.6	55.1	18.8
	Gazi	f	3	86	71	25
		%	1.6	46.5	38.4	13.5
	Hacettepe	f	3	42	23	11
		%	3.8	53.2	29.1	13.9
Toplam		f	7	147	144	51
		%	2.0	42.1	41.3	14.6

Araştırmamıza katılan öğrencilerin genelde bilgisayar kullanma düzeyleri %42.1 oranında orta ve %41.3 oranında iyi şeklindedir (Tablo 52). Başkent Üniversitesi'nden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının bilgisayar sahibi olduğu hatırlanırsa, bu üniversitede bilgisayar kullanmayan öğrencinin de olmaması bunun doğal bir sonucu olarak karşımıza çıkar.

Tablo 53:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük Bilgisayar Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Günlük bilgisayar kullanma sıklığı					
			Bilgisayar kullanmıyorum	1 saatten az	1-2 saat	3-5 saat	6-9 saat	10 saat ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	1	4	9	1	1
		%	0.0	6.3	25.0	56.3	6.3	6.3
	Ankara	f	4	17	24	20	4	0
		%	5.8	24.6	34.8	29.0	5.8	0.0
	Gazi	f	26	70	53	28	6	2
		%	14.1	37.8	28.6	15.1	3.2	1.1
	Hacettepe	f	2	45	19	6	5	2
		%	2.5	57.0	24.1	7.6	6.3	2.5
Toplam		f	32	133	100	63	16	5
		%	9.2	38.1	28.7	18.1	4.6	1.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %29'unun günlük bilgisayar kullanma sıklığı 1-2 saat iken Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %37.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %57'sinin günlük bilgisayar kullanma sıklığının 1 saatten az olduğu görülmüştür (Tablo 53).

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %38.1'si günde bir saatten az kullanırken, 1-2 saat kullananların oranı %28.7, 10 saat ve üzeri kullananların ise %1.4'lük oranla sınırlıdır. Bilgisayarı kullanmıyorum diyen öğrencilerin oranı ise %9.2 gibi bir değere sahiptir. Bu da araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar hayatlarında benimsediklerini ve çoğunlukla da kullandıklarını göstermektedir.

Tablo 54:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Günlük internet kullanma sıklığı					
			İnternet kullanımı yorum	1 saatten az	1-2 saat	3-5 saat	6-9 saat	10 saat ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	0	3	5	7	0	1
		%	0.0	18.8	31.3	43.8	0.0	6.3
	Ankara	f	6	28	21	12	2	0
		%	8.7	40.6	30.4	17.4	2.9	0.0
	Gazi	f	36	73	45	23	5	3
		%	19.5	39.5	24.3	12.4	2.7	1.6
	Hacettepe	f	10	40	17	6	3	3
		%	12.7	50.6	21.5	7.6	3.8	3.8
Toplam		f	52	144	88	48	10	7
		%	14.9	41.3	25.2	13.8	2.9	2.0

Yeni iletişim teknolojileri ve bunların en başında internet, modern toplumsal yaşamın önde gelen bilgi ve iletişim aracı haline gelmiş ve bir gereklilik olarak toplumsal ve bireysel yaşamlarımızda yerini almıştır. Bundan on yıl öncesine kadar toplumsal yaşamda neredeyse yok denecek kadar az olan internet kullanımı gün geçtikçe artmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen “2007 yılı Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması” sonuçlarına göre; hanelerin % 18.94’ü internete erişim imkânına sahiptir. İnternete erişim imkânı olan hanelerin % 79.39’u evden internete bağlanabilen kişisel bilgisayara sahiptir. İnternet kullanan hane halkı bireylerinin % 61.11’i interneti hemen hemen her gün kullanmakta iken, % 25.50’si haftada en az bir kez internet kullanmıştır.

Bilgisayar ve İnternet kullanım oranının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24'tür. Bu yaş grubunu 25-34 yaş grubu izlemektedir. Eğitim durumuna göre en fazla bilgisayar ve internet kullanımları sırasıyla % 84.86 ve % 82.89 ile yüksekokul, fakülte ve daha üstü bireylerdedir. Öğrencilerin % 86.83'ü bilgisayar ve % 81.89'u internet kullanmaktadır.

Öğrencilik yaşamı süresince temel bilgi kaynağı olarak ihtiyaç duyulan internet, aynı zamanda iletişim ve eğlence olanakları sunarak öğrencilerin kültürel yaşamlarının zenginleştirilmesinde önemli yer tutmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından internetin hangi sıklıkla kullanıldığı incelenmiş, öğrencilerin %41.3'ünün bir saatten az internet kullandığı anlaşılmıştır. Öğrencilerin %14.9'u ise internet kullanmadıklarını söylemişlerdir (Tablo 54).

Tablo 55:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanma Amacına Göre Dağılımı ve Oranları

			İnternetin kullanılma amacı				
			Bilgi edinmek	Oyun oynamak	Arkadaşlarımla sohbet	Gündemi takip etmek	Diğer
Üniversite	Başkent	f	13	0	1	0	2
		%	81.3	0.0	6.3	0.0	12.5
	Ankara	f	43	2	16	6	2
		%	62.3	2.9	23.2	8.7	2.9
	Gazi	f	122	6	30	22	5
		%	65.9	3.2	16.2	11.9	2.7
	Hacettepe	f	36	7	28	6	2
		%	45.6	8.9	35.4	7.6	2.5
Toplam		f	214	15	75	34	11
		%	61.3	4.3	21.5	9.7	3.2

İnternetin ne kadar kullandığının yanı sıra ne amaçla kullanıldığı da büyük önem kazanmaktadır. İnternete erişim imkanına bağlı olarak kullanım amacı da çeşitlenmektedir. Özellikle bilgi edinmek ve araştırma yapmak amacıyla kullanılan internet, aynı zamanda geniş iletişim ve eğlence olanakları sunmaktadır. Aday öğretmenler arasında internet araştırma ve bilgi toplama amaçlı kullanılmaktadır. Öğrenciler genellikle derslerinde ve ödevlerinde gerekli olan bilgiler için internete başvururken bunun yanı sıra iletişim kurmak amacıyla da interneti kullanmaktadırlar. Araştırmamıza katılan öğrenciler de interneti en fazla bilgi edinmek amacıyla kullanmaktadırlar. İnterneti oyun amacıyla kullanan aday öğretmenlerin oranı ise % 4.3 gibi küçük bir orandır (Tablo 55).

İnterneti kullanım oranlarında olduğu gibi kullanım amacında da öğrencilerin sosyo- ekonomik özelliklerinin önem kazandığı gözlenmektedir. Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri arttıkça internete erişim ve kullanım oranları artmakta, kullanım amaçları da çeşitlenmektedir. İnternete daha çok zaman ayırabilen öğrenciler araştırma dışında iletişim ve eğlence amacına da yönelmektedir. Aday öğretmenleri aile yapıları ve eğitim seviyeleri çerçevesinde edindikleri alışkanlıklar, interneti yaşamlarına daha çok dahil etmelerini sağlamakta ve interneti ayırdıkları zamanın artmasına yardımcı olmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen “2007 yılı Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması” sonuçlarına göre; 2007 yılı Nisan-Haziran döneminde internet kullanan hane halkı bireylerinin % 90.54’ü bilgi arama ve on-line hizmetlerde, % 80.74’ü iletişim faaliyetlerinde, % 52.27’si eğitim faaliyetlerinde, %26.18’i kamu kurum/kuruluşlarıyla iletişimde interneti kullanmıştır.

Tablo 56:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleki Siteleri Takip Etmelerine Göre Dağılımı ve Oranları

			Mesleğe yönelik siteleri takip		
			Evet	Hayır	Kısmen
Üniversite	Başkent	f	10	0	6
		%	62.5	0.0	37.5
	Ankara	f	34	8	27
		%	49.3	11.6	39.1
	Gazi	f	87	26	72
		%	47.0	14.1	38.9
	Hacettepe	f	31	26	22
		%	39.2	32.9	27.8
Toplam		f	162	60	127
		%	46.4	17.2	36.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'i, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %49.3'ü, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %47'si ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %39.2'si mesleklerine yönelik siteleri takip etmektedirler (Tablo 56). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarıya yakını mesleki siteleri takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 57:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sivil Toplum Kuruluşlarına Üye Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Sivil toplum kuruluşlarına üyelik	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	0	16
		%	0.0	100
	Ankara	f	9	60
		%	13.0	87.0

			Sivil toplum kuruluşlarına üyelik	
			Evet	Hayır
Üniversite	Gazi	f	19	166
		%	10.3	89.2
	Hacettepe	f	3	76
		%	3.8	96.2
Toplam		f	31	318
		%	8.9	90.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %87'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %89.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %96.2'sinin her hangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadıkları görülmektedir (Tablo 57). Öğrencilerin genel toplamda %90.8'i herhangi bir sivil toplum örgütüne üye değildir.

Tablo 58: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Dışarıda Yemek Yeme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Dışarıda yemek yeme					
			Hiç gitmem	Özel günlerde	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	0	1	0	3	10	2
		%	0.0	6.3	0.0	18.8	62.5	12.5
	Ankara	f	0	3	6	27	21	12
		%	0.0	4.3	8.7	39.1	30.4	17.4
	Gazi	f	9	22	23	53	52	26
		%	4.9	11.9	12.4	28.6	28.1	14.1
	Hacettepe	f	6	13	12	15	26	7
		%	7.6	16.5	15.2	19.0	32.9	8.9
Toplam		f	15	39	41	98	109	47
		%	4.3	11.2	11.7	28.1	31.2	13.5

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %32.92'unun dışarıda yemek yeme sıklığı 2-3 günde bir iken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %39.1'inin ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %28.6'sının dışarıda yemek yeme sıklığı haftada birdir (Tablo 58). Dışarıda yemek yeme sıklıklarına bakıldığında öğrenciler genelde % 31.2 oranında 2-3 günde bir dışarıda yemek yemekteler. Dışarıda her gün yemek yediklerini belirten öğrencilerin oranı ise en fazla Ankara Üniversitesi'nde, en az Hacettepe Üniversitesi'ndedir.

Öğrencilerin sosyo- kültürel faaliyetlere katılımı, bilişim teknolojilerini kullanma oranları, kitle iletişim araçlarını kullanma, eğitsel faaliyetlere katılma, dışarıda yemek yeme sıklıkları vb. durumlar, öğrenim gördükleri üniversitelerin olanakları ile de ilişkilidir. Şehir merkezinde yer alan üniversitelerde bu tür etkinliklere katılım daha fazla olurken, kampüsü şehir merkezinden uzak olan üniversitelerde öğrencilerin bu etkinliklere katılımı da düşmektedir. Ulaşım olanaklarının yetersizliği veya uygun zamanlarda ulaşım imkanı bulunamaması, devlet yurtlarında kalınması nedeniyle giriş-çıkış saatlerinin sınırlı olması gibi nedenlerle de öğrencilerin sosyo- kültürel etkinliklere katılımının azaldığını söylemek mümkündür. Bunun dışında sosyo- ekonomik durumun da bu tür etkinliklere katılımı etkilediği bilinmektedir.

Tablo 59: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sigara İçme Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Sigara kullanma				
			Hayır kullanmıyorum	Günde birkaç tane	Günde 1 paketten az	Günde 1 paket	Günde 1 paketten fazla
Üniversite	Başkent	f	11	2	3	0	0
		%	68.8	12.5	18.8	0.0	0.0
	Ankara	f	56	3	9	1	0
		%	81.2	4.3	13.0	1.4	0.0
	Gazi	f	139	21	13	11	1
		%	75.1	11.4	7.0	5.9	0.5
	Hacettepe	f	67	6	4	2	0
		%	84.8	7.6	5.1	2.5	0.0
Toplam		f	273	32	29	14	1
		%	78.2	9.2	8.3	4.0	0.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %81.2'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %75.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %84.8'inin sigara içmediği görülmektedir (Tablo 59). Araştırmaya katılan aday öğretmenlerin %78.2'si sigara kullanmamaktadır.

Tablo 60:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Alkol Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Alkol kullanma						
			Hayır kullanmıyorum	Denemek için bir kez kullandım	Sadece özel günlerde	Ayda bir	Haftada bir	2-3 günde bir	Her gün
Üniversite	Başkent	f	10	0	5	1	0	0	0
		%	62.5	0.0	31.3	6.3	0.0	0.0	0.0
	Ankara	f	42	1	19	6	1	0	0
		%	60.9	1.4	27.5	8.7	1.4	0.0	0.0
	Gazi	f	158	4	14	4	1	2	2
		%	85.4	2.2	7.6	2.2	0.5	1.1	1.1
	Hacettepe	f	65	3	8	2	1	0	0
		%	82.3	3.8	10.1	2.5	1.3	0.0	0.0
Toplam		f	275	8	46	13	3	2	2
		%	78.8	2.3	13.2	3.7	0.9	0.6	0.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %60.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %85.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %82.3'ünün alkol kullanmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 60). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %78.8'i alkol kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 61:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Uyuşturucu Kullanma Sıklığının Dağılımı ve Oranları

			Uyuşturucu kullanma				
			Hayır kullanmıyorum	Denemek için bir kez kullandım	Sadece özel günlerde	Haftada bir	2-3 günde bir
Üniversite	Başkent	f	16	0	0	0	0
		%	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Ankara	f	68	1	0	0	0
		%	98.6	1.4	0.0	0.0	0.0
	Gazi	f	182	1	1	0	1
		%	98.4	0.5	0.5	0.0	0.5
	Hacettepe	f	77	0	0	2	0
		%	97.5	0.0	0.0	2.5	0.0
Toplam		f	343	2	1	2	1
		%	98.3	0.6	0.3	0.6	0.3

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını uyuşturucu kullanmamaktadır (Tablo 61).

Tablo 62:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ehliyet Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Ehliyetiniz var mı?	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	10	6
		%	62.5	37.5
	Ankara	f	16	53
		%	23.2	76.8
	Gazi	f	56	129
		%	30.3	69.7
	Hacettepe	f	9	70
		%	11.4	88.6
Toplam		f	91	258
		%	26.1	73.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin ehliyeti varken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %76.8'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %69.7'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %88.6'sının ehliyeti bulunmamaktadır (Tablo 62).

Tablo 63:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Araba Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Araba sahibi olma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	1	15
		%	6.3	93.8
	Ankara	f	1	68
		%	1.4	98.6
	Gazi	f	6	179
		%	3.2	96.8

			Araba sahibi olma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Hacettepe	f	5	74
		%	6.3	93.7
Toplam		f	13	336
		%	3.7	96.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %98.6'sının, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %96.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.7'sinin şahsına ait bir arabası bulunmamaktadır (Tablo 63). Şahsına ait arabası bulunan öğrencilerin en çok Başkent ve Hacettepe üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler olduğu dikkati çekmektedir. Her iki üniversitenin de şehir merkezine uzaklığının fazla olması, öğrenciler için arabayı ihtiyaç haline getirmiş olabileceği düşünülebilir.

Tablo 64:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Kredi Kartı Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Kredi kartı	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	11	5
		%	68.8	31.3
	Ankara	f	47	22
		%	68.1	31.9
	Gazi	f	96	89
		%	51.9	48.1
	Hacettepe	f	35	44
		%	44.3	55.7
Toplam		f	189	160
		%	54.2	45.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %68.1'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %51.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %44.3'ünün kredi kartı bulunmaktadır (Tablo 64). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının kredi kartı vardır.

Tablo 65:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Cep Telefonu Sahibi Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Cep telefonu	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	16	0
		%	100.0	0.0
	Ankara	f	69	0
		%	100.0	0.0
	Gazi	f	182	3
		%	98.4	1.6
	Hacettepe	f	79	0
		%	100.0	0.0
Toplam		f	346	3
		%	99.1	0.9

Başkent, Ankara ve Hacettepe üniversitelerinde araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının cep telefonu varken Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %98.4'ünün cep telefonu bulunmaktadır (Tablo 65). Bu da göstermektedir cep telefonu aday öğretmenler için bir lüksten ziyade bir ihtiyaç, bir zorunluluk haline gelmiştir. Cep telefonu olmayan öğrencilerin oranı ise sadece %0.3'tür.

Tablo 66: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ders Araçlarını Kullanabilme Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Tepegöz-Projeksiyon vb. ders araçlarını kullanma		
			Evet	Hayır	Kısmen
Üniversite	Başkent	f	14	0	2
		%	87.5	0.0	12.5
	Ankara	f	55	4	10
		%	79.7	5.8	14.5
	Gazi	f	152	1	32
		%	82.2	0.5	17.3
	Hacettepe	f	30	25	24
		%	38.0	31.6	30.4
Toplam		f	251	30	68
		%	71.9	8.6	19.5

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %87.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %79.72sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %82.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %38.0'ının tepegöz-projeksiyon vb. ders araçlarını kullanmasını bildikleri görülmüştür (Tablo 66). Genel toplamda öğrencilerin %71.9'u tepegöz-projeksiyon vb. ders araçlarını kullanabilirken, %8.6'sı kullanamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 67:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Diksiyon Dersi Alma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Diksiyon dersi alma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	6	10
		%	37.5	62.5
	Ankara	f	6	63
		%	8.7	91.3
	Gazi	f	11	174
		%	5.9	94.1
	Hacettepe	f	8	71
		%	10.1	89.9
Toplam		f	31	318
		%	8.9	91.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'i, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %91.3'ü, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %94.1'i ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %89.9'u diksiyon dersi almamaktadırlar (Tablo 67). Diksiyon dersi aldıklarını belirten öğrencilerin oranı ise sadece %8.9'dur.

Tablo 68: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleki Yayınları İzleme Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Mesleki yayınları izleme		
			Evet	Hayır	Gereksinim duydukça
Üniversite	Başkent	f	5	4	7
		%	31.3	25.0	43.8
	Ankara	f	32	9	28
		%	46.4	13.0	40.6
	Gazi	f	66	27	92
		%	35.7	14.6	49.7
	Hacettepe	f	25	21	33
		%	31.6	26.6	41.8
Toplam		f	128	61	160
		%	36.7	17.5	45.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43.8'inin ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %49.7'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %41.8'inin, mesleki yayınları gereksinim duydukça okudukları görülmüştür (Tablo 68). Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %46.4'ünün mesleki yayınları izlemektedir. Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %45.8'i gereksinim duydukça mesleki yayınları izlerken, izlemediklerini belirtenlerin oranı %17.5, izlediklerini belirtenlerin oranı ise % 36.7'dir.

Genelde televizyonda haber programları, dizi ve film izleyen, ayda 1-2 kitap okuyan, gazeteleri eline geçtikçe okuduklarını ve kütüphaneye gereksinim duydukça gittiklerini belirten öğretmen adayları mesleki yayınları da gereksinim duydukça takip etmektedirler.

Tablo 69:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Çeviri Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları

			Yabancı dil seviyesi (Çeviri)			
			Çeviri yapamıyorum	İdare edecek kadar	İyi	Çok iyi
Üniversite	Başkent	f	4	11	1	0
		%	25.0	68.8	6.3	0.0
	Ankara	f	33	27	8	1
		%	47.8	39.1	11.6	1.4
	Gazi	f	88	81	13	1
		%	48.1	44.3	7.1	0.5
	Hacettepe	f	27	35	13	4
		%	34.2	44.3	16.5	5.1
Toplam		f	152	154	35	6
		%	43.8	44.4	10.1	1.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %44.3'ünün çeviri düzeyinde yabancı dil bilgisinin idare edecek düzeyde olduğunu ifade ederken, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %47.8'inin ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %48.1'inin çeviri düzeyinde yabancı dil bilgisinin hiç olmadığını belirtmişlerdir (Tablo 69). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %44.4'ü idare edecek düzeyde çeviri yaparken, %43.8'i çeviri yapamadığını belirtmiştir.

Tablo 70: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Konuşma Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları

			Yabancı dil seviyesi (Konuşma)			
			Konuşamıyorum	İdare edecek kadar	İyi	Çok iyi
Üniversite	Başkent	f	4	9	3	0
		%	25.0	56.3	18.8	0.0
	Ankara	f	22	37	9	1
		%	31.9	53.6	13.0	1.4
	Gazi	f	70	95	16	3
		%	38.0	51.6	8.7	1.6
	Hacettepe	f	19	42	14	4
		%	24.1	53.2	17.7	5.1
Toplam		f	115	183	42	8
		%	33.0	52.6	12.1	2.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ünün, Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %53.2'sinin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %53.6'sının ve Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %51.6'sının konuşma düzeyinde yabancı dil bilgisinin idare edecek kadar olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 70). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %52.6'sı idare edecek düzeyde yabancı dil konuşabilirken, %33.0'ı konuşamadığını belirtmiştir.

Tablo 71:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Anlama Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları

			Yabancı dil seviyeniz (anlama)			
			Anlamıyorum	İdare edecek kadar	İyi	Çok iyi
Üniversite	Başkent	f	0	11	4	1
		%	0.0	68.8	25.0	6.3
	Ankara	f	13	37	15	4
		%	18.8	53.6	21.7	5.8
	Gazi	f	48	101	31	4
		%	26.1	54.9	16.8	2.2
	Hacettepe	f	7	45	19	8
		%	8.9	57.0	24.1	10.1
Toplam		f	68	194	69	16
		%	19.5	55.7	19.8	4.9

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %53.6'sının, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %54.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %57'sinin anlama düzeyinde yabancı dil bilgisi idare edecek düzeydedir (Tablo 71). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %55.7'si idare edecek düzeyde yabancı dil anlama becerisine sahip iken, %19.5'i yabancı dil anlama konusunda yetersiz olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 72:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Yazma Düzeyindeki Yabancı Dil Seviyesinin Dağılımı ve Oranları

			Yabancı dil seviyeniz(Yazma)			
			Yazamıyorum	İdare edecek kadar	İyi	Çok iyi
Üniversite	Başkent	f	3	9	3	1
		%	18.8	56.3	18.8	6.3
	Ankara	f	13	39	15	2
		%	18.8	56.5	21.7	2.9
	Gazi	f	51	95	33	5
		%	27.7	51.6	17.9	2.7
	Hacettepe	f	12	46	16	5
		%	15.2	58.2	20.3	6.3
Toplam		f	79	189	67	13
		%	22.7	54.3	19.3	3.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %56.3'ü, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %56.5'i, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %51.6'sı ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %58.2'si yazma düzeyinde yabancı dil bilgisinin idare edecek kadar olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 72). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %54.3'ü idare edecek düzeyde yabancı dil yazma becerisine sahip iken, %22.7'si yabancı dil yazma konusunda yetersiz olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 73:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel / Mesleki Dergiye Abone Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Bilimsel ya da mesleki bir dergiye abonelik	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	4	12
		%	25.0	75.0
	Ankara	f	38	31
		%	55.1	44.9
	Gazi	f	65	120
		%	35.1	64.9
	Hacettepe	f	25	54
		%	31.6	68.4
Toplam		f	132	217
		%	37.8	62.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %64.9'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.4'ünün bilimsel ya da mesleki bir dergiye abone olduğunu ifade ederken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %55.1'inin bilimsel ya da mesleki bir dergiye abone olmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 73). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin % 62.2'si bilimsel ya da mesleki bir dergiye abone değilken abone olanların oranı ise %37.8'dir. Bilimsel ya da mesleki bir dergiye abone olan öğrencilerin oranının en fazla olduğu üniversite Ankara Üniversitesi, en az olduğu üniversite ise Başkent Üniversitesi'dir.

Tablo 74:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel Etkinliklere Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Bilimsel etkinliklere (seminer, Konferans, Panel, Sempozyum) katılma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	15	1
		%	93.8	6.3
	Ankara	f	62	7
		%	89.9	10.1
	Gazi	f	155	30
		%	83.8	16.2
	Hacettepe	f	55	24
		%	69.6	30.4
Toplam		f	287	62
		%	82.2	17.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %89.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %83.82inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %69.6'sının bilimsel etkinliklere (seminer, konferans, panel) katıldıkları söylenebilir (Tablo 74). Bilimsel etkinliklere katılım oranları incelendiğinde Başkent Üniversitesi ilk sırada yer alırken Hacettepe Üniversitesi en son sırada yer almaktadır. Genel toplamda ise öğrencilerin %82.2'si bilimsel etkinliklere (seminer, Konferans, Panel, Sempozyum) katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 75:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Resim Çalışmalarına Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Resim çalışmalarına katılma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	11	5
		%	68.8	31.3
	Ankara	f	34	35
		%	49.3	50.7
	Gazi	f	51	134
		%	27.6	72.4
	Hacettepe	f	19	60
		%	24.1	75.9
Toplam		f	115	234
		%	33.0	67.0

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'i resim çalışmalarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %50.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %72.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75.9'unun resim çalışmalarına katılmadıkları görülmüştür (Tablo 75). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin %67'si resim çalışmalarına katılmamaktadırlar. Resim çalışmalarına katılma oranları incelendiğinde en fazla resim çalışmalarına katılan öğrenciler Başkent Üniversitesi öğrencileri iken, en az Hacettepe Üniversitesi öğrencileridir.

Tablo 76:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Folklor Çalışmalarına Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Folklor çalışmalarına katılma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	5	11
		%	31.3	68.8
	Ankara	f	18	51
		%	26.1	73.9
	Gazi	f	56	129
		%	30.3	69.7
	Hacettepe	f	30	49
		%	38.0	62.0
Toplam		f	109	240
		%	31.2	68.8

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %73.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %69.7'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62'sinin folklor çalışmalarına katılmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 76).

Tablo 77:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Satranç, Origami, Tavla vb. İlgiilenme Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Satranç, Origami, Tavla vb. ilgilenme	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	11	5
		%	68.8	31.3
	Ankara	f	33	36
		%	47.8	52.2
	Gazi	f	79	106
		%	42.7	57.3

			Satranç, Origami, Tavla vb. ilgilenme	
			Evet	Hayır
Üniversite	Hacettepe	f	33	46
		%	41.8	58.2
Toplam		f	156	193
		%	44.7	55.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin satranç, origami, tavla vb. oyunlarla sertifikalı veya amatör olarak ilgilenirken, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %52.2'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %57.3'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %58.2'sinin satranç, origami, tavla vb. oyunlarla sertifikalı veya amatör olarak ilgilenmemektedirler (Tablo 77).

Tablo 78: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Gönüllü Çalışmalara Katılma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Gönüllü çalışmalara katılma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	6	10
		%	37.5	62.5
	Ankara	f	37	32
		%	53.6	46.4
	Gazi	f	68	117
		%	36.8	63.2
	Hacettepe	f	24	55
		%	30.4	69.6
Toplam		f	135	214
		%	38.7	61.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %63.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %69.6'sının her hangi bir konuda gönüllü çalışmalara katılmadıkları ortaya çıkarken, yalnızca Ankara üniversitesindeki öğrencilerden %53.6'sı her hangi bir konuda gönüllü çalışmalara katılmışlardır (Tablo 78). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası gönüllü çalışmalara katılmamaktadır.

Tablo 79:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Müzik Aleti Çalma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Müzik aleti çalma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	8	8
		%	50.0	50.0
	Ankara	f	32	37
		%	46.4	53.6
	Gazi	f	83	102
		%	44.9	55.1
	Hacettepe	f	28	51
		%	35.4	64.6
Toplam		f	151	198
		%	43.3	56.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %53.6'sı, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %55.1'i ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %64.6'sı her hangi bir müzik aleti çalamadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 79). Genel toplamda öğrencilerin

yarısından fazlası herhangi bir müzik aleti çalamamaktadırlar. Müzik aleti çaldıklarını belirten öğrenciler en fazla Başkent Üniversitesinde, en az Hacettepe Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerdir.

Tablo 80: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Hobilerinin Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Hobi	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	13	3
		%	81.3	18.8
	Ankara	f	63	6
		%	91.3	8.7
	Gazi	f	153	31
		%	83.2	16.8
	Hacettepe	f	63	16
		%	79.7	20.3
Toplam		f	292	56
		%	83.9	16.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %81.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %91.3'ünün, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %83.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %79.7'sinin ilgilendikleri bir hobileri vardır (Tablo 80). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun ilgilendikleri bir hobileri vardır.

Tablo 81:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Bilimsel Makale Yayımlama Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Yayımlanan bilimsel makale
			Hayır
Üniversite	Başkent	f	16
		%	100.0
	Ankara	f	69
		%	100.0
	Gazi	f	185
		%	100.0
	Hacettepe	f	79
		%	100.0
Toplam		f	349
		%	100.0

Başkent, Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitelerinden hiçbir öğrencinin yayımlanan bir bilimsel makalesi bulunmamaktadır (Tablo 81).

Tablo 82:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Aylık Harcama Tutarlarının Dağılımı ve Oranları

			Aylık yapılan harcama tutarı				
			100-200 YTL	201-400 YTL	401-800 YTL	801-100 YTL	1001 YTL ve üzeri
Üniversite	Başkent	f	5	6	1	2	2
		%	31.3	37.5	6.3	12.5	12.5
	Ankara	f	12	38	17	2	0
		%	17.4	55.1	24.6	2.9	0.0
	Gazi	f	48	6	27	7	1
		%	25.9	55.1	14.6	3.8	0.5
	Hacettepe	f	21	6	10	2	2
		%	26.6	55.7	12.7	2.5	2.5
Toplam		f	86	190	55	13	5
		%	24.6	54.4	15.8	3.7	1.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %37.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %55.1'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %55.1'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %55.7'sinin aylık yaptığı ortalama harcama tutarı 201-400 YTL aralığındadır. 1000 YTL üzerinde aylık harcaması bulunan öğrencilerin %12.5'i Başkent üniversitesi öğrencileri olurken %2.5'i Hacettepe üniversitesi öğrencileridir (Tablo 82).

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının aylık harcama tutarı 201- 400 YTL arasındadır. 1001 YTL ve üzerinde harcama yaptıklarını belirtenlerin oranı en fazla Başkent Üniversitesi'ndedir. Öğrencilerin aile gelir durumları incelendiğinde, aile gelir durumları ile öğrencilerin yaptıkları harcamaların tutarlı olduğu görülmektedir. Aile gelir durumu düşük olan öğrencilerin aylık yaptıkları harcama tutarlarının da düşük olduğu gözlenmektedir (Tablo 17).

Tablo 83:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Harcamalarının Dağılımı ve Oranları

			Paranın en çok harcanıldığı yer						
			Yiyecek-içecek	Spor, eğlence, hobi	Kıyafet	Kitap-dergi	Teknoloji ürünleri	Kültür sanat faaliyetleri	Diğer
Üniversite	Başkent	f	11	0	2	1	1	0	1
		%	68.8	0.0	12.5	6.3	6.3	0.0	6.3
	Ankara	f	46	0	14	3	2	1	3
		%	66.7	0.0	20.3	4.3	2.9	1.4	4.3
	Gazi	f	107	9	34	20	4	1	10
		%	57.8	4.9	18.4	10.8	2.2	0.5	5.4
	Hacettepe	f	34	11	14	12	1	0	7
		%	43.0	13.9	17.7	15.2	1.3	0.0	8.9
Toplam		f	198	20	64	36	8	2	21
		%	56.7	5.7	18.3	10.3	2.3	0.6	6.0

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %66.7'sinin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %57.8'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %43'ünün parasını en çok yiyecek ve içeceğe harcadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 83).

Tablo 84:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Ek İş Yapma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Ek iş yapma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	0	16
		%	0.0	100
	Ankara	f	10	59
		%	14.5	85.5
	Gazi	f	15	170
		%	8.1	91.9
	Hacettepe	f	5	74
		%	6.3	93.7
Toplam		f	30	319
		%	8.6	91.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı ek iş yapmazken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %85.5'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %91.92'unun ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %93.7'sinin ek iş yapmadığı ortaya çıkmıştır (Tablo 84). Ankara Üniversitesi öğrencilerinin, diğer üniversitelere oranla gelir getiren bir işte çalışma oranları daha yüksektir.

Üniversitede eğitim gören öğrencilerin büyük oranı ailelerden gelen harçlıklar ile geçinmektedir. Ailelerinden aldıkları para desteği yetersiz olan öğrencilerin bir kısmı ise burslar yardımı ile geçimlerini sürdürmektedirler. Üniversitede ancak %8.6 oranında öğrenci ise geçimlerini sağlayabilmek için çalışmak zorunda olduklarını belirtmektedirler. Üniversite eğitiminin zorlayıcı olması ve tam zamanlı öğrencilik yapmayı gerektirmesi, öğrencilerin gelir getirici bir işte çalışma yönelimlerini kısıtlayan bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumda öğrenciler ailelerinden gelen harçlıklar ya da burslar ile yetinmek zorunda kalmaktadırlar.

Tablo 85:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Tatillerini Nerde Geçirdiklerinin Dağılımı ve Oranları

		Tatilin geçirildiği yer										
		5 yıldızlı otelde	4 yıldızlı otelde	3 yıldızlı otelde	Tatil köyü	Yazlık	Ekonomik otel	Pansiyon	Akraba-arkadaş yanı	Memleketime gidiyorum	Tatile gitmiyorum	Diğer
Başkent	f	3	0	0	0	4	2	0	1	2	3	1
	%	18.8	0.0	0.0	0.0	25.0	12.5	0.0	6.3	12.5	18.8	6.3
Ankara	f	0	0	1	1	3	4	4	13	31	12	0
	%	0.0	0.0	1.4	1.4	4.3	5.8	5.8	18.8	44.9	17.4	0.0
Gazi	f	2	2	1	5	16	3	11	27	90	27	1
	%	1.1	1.1	0.5	2.7	8.6	1.6	5.9	14.6	48.6	14.6	0.5
Hacettepe	f	1	0	2	7	8	2	5	15	33	4	2
	%	1.3	0.0	2.5	8.9	10.1	2.5	6.3	19.0	41.8	5.1	2.5
Toplam	f	6	2	4	13	31	11	20	56	156	46	4
	%	1.7	0.6	1.1	3.7	8.9	3.2	5.7	16.0	44.7	13.2	1.1

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %25'i yazlıklarında tatil yaparken Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %44.9'u, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %48.6'sı ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %41.8'i tatillerini memleketlerinde geçirmektedirler (Tablo 85). Ekonomik olarak henüz bağımsız olamayan öğrencilerin, ailelerinin gelir düzeyine uygun yerlerde tatillerini geçirdikleri, genelde tatilde memleketlerine, ailelerinin yanına gittikleri söylenebilir.

**Tablo 86: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Seyahate Gitme Durumlarının
(Yakın Çevre Dışında) Dağılımı ve Oranları**

			Yakın çevre dışında gezi ve seyahatler	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	10	6
		%	62.5	37.5
	Ankara	f	42	27
		%	60.9	39.1
	Gazi	f	123	62
		%	66.5	33.5
	Hacettepe	f	58	21
		%	73.4	26.6
Toplam		f	233	116
		%	66.8	33.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %60.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %66.5'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %73.4'ünün yakın çevre dışında gezi ve seyahatlere gittikleri görülmektedir (Tablo 86).

Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası yakın çevreleri dışında seyahatlere ve gezilere gitmektedirler. Üniversitelerin düzenlediği gezilerin, öğrencilerin yakın çevreleri dışında gezebilecekleri bir yer oluşturması açısından öğrencilerin ilgisini çektiği ve üniversitede de öğrencilerin toplu gezilere katıldıklarını söylemek mümkündür.

Tablo 87:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitede Herhangi Bir Kulübe Üye Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Üniversitede kulüp ya da topluluğa üyelik	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	6	10
		%	37.5	62.5
	Ankara	f	22	47
		%	31.9	68.1
	Gazi	f	27	158
		%	14.6	85.4
	Hacettepe	f	23	56
		%	29.1	70.9
Toplam		f	78	271
		%	22.3	77.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %62.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %68.1'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %85.4'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %70.9'unun üniversitede herhangi bir kulüp ya da topluluğa üye olmadıkları söylenebilir (Tablo 87). Genel toplamda araştırmaya katılan öğrencilerin önemli bir çoğunluğu üniversitede herhangi bir kulüp ya da topluluğa üye değildirler. Üniversitede herhangi bir kulüp ya da topluluğa üye olanların oranı en fazla Başkent Üniversitesi'nde iken, en az Gazi Üniversitesi'ndedir.

Tablo 88:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitede Spor Tesislerinden Yararlanma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Üniversitedeki spor tesislerinden yararlanma	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	8	8
		%	50.0	50.0
	Ankara	f	23	46
		%	33.3	66.7
	Gazi	f	40	144
		%	21.7	78.3
	Hacettepe	f	21	58
		%	26.6	73.4
Toplam		f	92	256
		%	26.4	73.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %66.7'si, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %78.3'ü ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %73.4'ü üniversitedeki spor tesislerinden yararlanmamaktadırlar (Tablo 88). Öğrencilerin %73.6'lık kısmı üniversitelerindeki spor tesislerinden yararlanmamaktadır. Bununla birlikte spor tesislerinin ücretli olması da orta gelir düzeyine sahip aday öğretmenlerin spor tesislerinden yararlanmalarını kısıtlıyor olabilir.

Tablo 89:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olma Durumlarının Dağılımı ve Oranları

			Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olup olmama	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	12	4
		%	75.0	25.0
	Ankara	f	53	16
		%	76.8	23.2
	Gazi	f	149	36
		%	80.5	19.5
	Hacettepe	f	50	29
		%	63.3	36.7
Toplam		f	264	85
		%	75.6	24.4

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %76.8'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %80.5'inin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %63.3'ünün Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun oldukları söylenebilir (Tablo 89). Öğrencilerin önemli bir çoğunluğu sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 89.1:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olma Nedenlerinin Dağılımı ve Oranları

		Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olma nedeni								
		Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun değilim	Çocukları seviyorum	Toplumda saygın bir meslek olması	İş garantisi	Ailemin isteği	Arkadaş etkisi	OSYM puanım	Geleceği garanti bir meslek	Çalışma zamanlarının uygunluğu
Başkent	f	4	11	1	0	0	0	0	0	0
	%	25.0	68.8	6.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ankara	f	16	30	4	9	1	1	3	3	2
	%	23.2	43.5	5.8	13.0	1.4	1.4	4.3	4.3	2.9
Gazi	f	37	101	22	10	1	0	6	7	1
	%	20.0	54.6	11.9	5.4	0.5	0.0	3.2	3.8	0.5
Hacettepe	f	29	22	5	9	1	0	2	8	3
	%	36.7	27.8	6.3	11.4	1.3	0.0	2.5	10.1	3.8
Toplam	f	86	164	32	28	3	1	11	18	6
	%	24.6%	47.0	9.2	8.0	0.9	0.3	3.2	5.2	1.7

Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olan Başkent üniversitesi öğrencilerinin %68.8'i, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %43.5'i, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %54.6'sı ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin %27.8'i çocukları sevdikleri için sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 89.1).

Genel olarak araştırmaya katılan öğrencilerin dörtte üçlük kesimi sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenliği

okumaktan memnun olan öğrencilerin memnun olma nedenlerinin başında çocukları sevmeleri gelmektedir. İkinci sırada toplumda saygın bir meslek olması nedeni yatarken bunu iş garantisi ve ÖSYM puanı nedeniyle tercih seçenekleri izlemektedir.

Tablo 89.2: Üniversitelere Göre Öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun Olmama Nedenlerinin Dağılımı ve Oranları

			Sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olmama nedeni		
			Sınıf öğretmenliği okumaktan memnununum	İstemeyerek seçtiğim bir bölüm	Diğer
Üniversite	Başkent	f	12	2	2
		%	75.0	12.5	12.5
	Ankara	f	53	14	2
		%	76.8	20.3	2.9
	Gazi	f	151	30	4
		%	81.6	16.2	2.2
	Hacettepe	f	50	26	3
		%	63.3	32.9	3.8
Toplam		f	266	72	11
		%	76.2	20.6	3.2

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %12.5'inin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %2.9'unun, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %16.2'sinin ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %32.9'unun sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olmama nedenleri bu programı isteyerek seçmemeleri olabilir (Tablo 89.2). ÖSYM puanı, aile isteği vb. nedenlerle bu bölümü seçtiklerini belirtenlerin oranı ise %3.2'dir.

Tablo 90:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Mesleğini İcra Etmede Tercih Ettiği Yerleşim Yerine Göre Dağılımı ve Oranları

			Mesleği icra etmede tercih edilen yerleşim birimi				
			Köy	Kasaba	Küçük şehir	Büyük şehir	Fark etmez
Üniversite	Başkent	f	1	1	2	5	7
		%	6.3	6.3	12.5	31.3	43.8
	Ankara	f	2	11	27	20	9
		%	2.9	15.9	39.1	29.0	13.0
	Gazi	f	25	29	62	37	32
		%	13.5	15.7	33.5	20.0	17.3
	Hacettepe	f	5	5	25	28	16
		%	6.3	6.3	31.6	35.4	20.3
Toplam		f	33	46	116	90	64
		%	9.5	13.2	33.2	25.8	18.3

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %31.3'ünün, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %29'unun, ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %35.4'ünün mesleklerini icra etmede tercih ettikleri yerleşim birimi büyük şehirdir. Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %33.5'inin ise mesleklerini icra etmede tercih ettikleri yerleşim birimi küçük şehirdir (Tablo 90). Öğrencilerin mesleklerini icra ederken en fazla tercih ettikleri yerleşim biriminin küçük şehir olması dikkat çekicidir. Mesleğini köyde gerçekleştirmek isteyenlerin oranı %9.5'tir. Bu oran üniversiteler arasında en fazla Gazi Üniversitesi'ndedir. Başkent Üniversitesi öğrencileri ise diğer üniversitelere oranla fark etmez seçeneğini daha fazla işaretlemişlerdir.

Tablo 91:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Fakültelerindeki Eğitimi Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımı ve Oranları

			Fakültede verilen eğitimi yeterli bulma durumu	
			Evett	Hayır
Üniversite	Başkent	f	11	5
		%	68.8	31.3
	Ankara	f	41	28
		%	59.4	40.6
	Gazi	f	100	85
		%	54.1	45.9
	Hacettepe	f	69	10
		%	87.3	12.7
Toplam		f	221	128
		%	63.3	36.7

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %68.8'i, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %59.4'ü, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %54.1'i ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %87.3'ü fakültelerinde verilen eğitimi yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 91).

Tablo 92:Üniversitelere Göre Öğrencilerin Üniversitelerinin Dışında Bir Üniversite veya Bölüm Okuma İsteklerinin Dağılımı ve Oranları

			Başka üniversite ve bölüm tercih etme	
			Evet	Hayır
Üniversite	Başkent	f	8	8
		%	50.0	50.0
	Ankara	f	29	40
		%	42.0	58.0
	Gazi	f	86	98
		%	46.7	53.3
	Hacettepe	f	35	44
		%	44.3	55.7
Toplam		f	158	190
		%	45.4	54.6

Başkent üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %50'sinin, Ankara üniversitesindeki öğrencilerin %58'inin, Gazi üniversitesindeki öğrencilerin %53.3'ünün ve Hacettepe üniversitesinden araştırmaya katılan öğrencilerin %55.7'sinin başka üniversite ve bölüm tercih etme şansınız olsa üniversitenizden ayrılır mısınız sorusuna cevapları “hayır” olmuştur (Tablo 92).

Öğrencilerin yarısından fazlası üniversitelerinde verilen eğitimi yeterli bulmakta, okudukları bölümden memnun ve başka bir üniversite ya da bölümde okumak istememektedirler.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 SONUÇLAR

Üniversiteler bir toplumun gelişmişlik düzeyinin önemli göstergelerinden biridir. Çünkü üniversiteler farklılaşmanın, sosyalleşmenin yoğun olarak yaşandığı mekânlardır. Çeşitliliğin bu kadar yoğun olduğu üniversitelerde hem ortaöğretimden nitelikli ve başarılı öğrencileri kendine çekmek hem de bünyesindeki öğrencileri en iyi şekilde yetiştirerek toplumdaki saygın bireylerin yetişmesine, artmasına katkıda bulunmak amacındadırlar. Bu nedenle her üniversite kendi bünyesindeki öğrencilerin profilleri konusunda çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Yapılan bu çalışmada da Ankara il sınırları içinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bulunan Hacettepe, Ankara, Gazi ve Başkent Üniversitesi sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan son sınıf öğrencilerinin demografik özelliklerini, ekonomik yapılarını ve kültürel tüketim alışkanlıklarını saptamaya yönelik 88 soruluk bir anket uygulanmıştır. Demografik ve kişisel özellikler çerçevesinde öğrencilerin cinsiyetleri, üniversiteye gelmeden önce yaşadıkları yerleşim birimleri, anne- baba eğitim ve meslek durumları, sosyal etkinliklere katılım düzeyleri, dil becerisi gibi özellikleri saptanmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin kültürel yapıları, internet, radyo, tv., gazete, sinema, opera, bale ve tiyatroya gitme alışkanlıkları da çözümlenerek öğrencilerin profilleri çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırma grubunda yer alan her dört üniversitede de kadın öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerden fazladır. Kadın öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısının iki katının üzerindedir.

2. Aday öğretmenlerin yarıya yakını İç Anadolu Bölgesi'nden gelmektedirler. Aday öğretmenler yaşamlarını en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde geçirmişlerdir.
3. Aday öğretmenlerin yaşamlarını geçirdikleri yerleşim yerleri incelendiğinde ilden gelen öğrencilerin sayısı daha fazladır.
4. Sınıf Öğretmenliğinde okuyan aday öğretmenlerin büyük çoğunluğu devlet okullarından mezun olmuştur. Hem vakıf üniversitesinde hem de devlet üniversitesinde bu farklılık aynı şekilde devlet okulları lehine göze çarpmaktadır. Genel lise mezunu öğrencilerin oranı, Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin oranlarının toplamından daha fazladır.
5. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısından fazlasının ortaöğretimini tamamladığı yerleşim birimi il merkezidir. İkinci sırada ise ilçe merkezleri yer almaktadır.
6. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin tamamına yakın bir kısmı bekardır.
7. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarıya yakın kısmı aileleriyle birlikte yaşamaktadır. Aile ile birlikte kalmayanların tercihleri ise devlet yurtları ve arkadaş grupları ile kiralanan evlerdir.
8. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarıya yakın kısmının kardeş sayısı ikidir.
9. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin büyük çoğunluğu çekirdek aile tipine sahiptirler.
10. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri daha çok koruyucu ve demokratik aile yapılarına sahiptir.

11. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin aileleri genelde kendi evlerinde ikamet etmektedir.
12. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin aileleri çoğunlukla düşük ve orta gelir grubunda yer almaktadır.
13. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin hemen hemen tamamının anne ve babaları hayattadır ve öğrencilerin öz anne babalarıdır. Öğrencilerin anne babaları birlikte yaşamaktadırlar, boşanmış ya da ayrı yaşayan ailelere sahip öğrencilerin oranı ise çok düşüktür.
14. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarıdan fazlasının annesi ev hanımıdır.. Bu oran bir vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi'nde yarı yarıyadır.
15. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin babaları genelde emekli ya da devlet kurum ve kuruluşlarında maaşlı olarak çalışmaktadır. Öğrencilerin babalarının meslek grupları ise çiftçi, işçi, esnaf ve zanaatkâr ile memur, idari personel seçeneklerinde yoğunlaşmıştır.
16. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin genelde eğitim düzeyi düşük ebeveynlere sahip oldukları saptanmıştır. Öğrencilerin babaları annelerine oranla daha yüksek düzeyde lise mezunudur.
17. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin sağlık güvenceleri incelendiğinde ilk sırada emekli sandığı yer almaktadır. Bunu Bağkur ve SSK izlemektedir. Herhangi bir sağlık güvencesi olmayanların oranı ise %11.7'dir.
18. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri genelde günde 1 ya da 2 saat televizyon izlemektedirler. Televizyon izlemeyenlerin oranı ise % 23.8 olarak belirlenmiştir.

19. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin tercih ettikleri televizyon programları içerisinde ilk sırayı diziler almıştır. Haberler ikinci, filmler ise üçüncü sırada yer almıştır. Eğlence ve magazin programlarının izlenme oranı % 3.2'dir. Belgesel ve tartışma programlarının izlenme oranı ise çok düşük seviyededir.
20. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenler akademik kitaplar hariç aylık ortalama 1-2 kitap okumaktadırlar. Ayda 5 kitap ve üzeri okuyanların oranı ise % 2.3'tür. Öğrencilerin en fazla tercih ettikleri kitap türü romanlardır. İkinci sırayı ise hikayeler ve dini içerikli kitaplar almaktadır.
21. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarıdan fazlası sadece gereksinim duydukça kütüphaneden yararlanmaktadır.
22. Aday öğretmenler eline geçtikçe gazete okumaktadırlar. En fazla tercih ettikleri gazeteler ise sırasıyla Zaman, Hürriyet ve Milliyet gazeteleridir.
23. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin büyük çoğunluğu günlük 1 saatten az müzik dinlemektedirler. Öğrencilerin en çok tercih ettikleri müzik ağırlıklı olarak pop müziktir.. İkinci sırada ilgi duydukları müzik türü ise rock müziktir. Diğer yandan Türk halk müziği diye adlandırılan geleneksel halk müziği de öğrenciler tarafından üçüncü sırada dinlenen bir müzik türüdür.
24. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısı yılda 1-5 kez sinema ve tiyatroya giderken yarısından fazlası hiç operaya ve baleye gitmemiştir.
25. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri üniversitenin spor tesislerinden yararlanmamakta ve fırsat buldukça spor yapmaktadırlar. Bununla birlikte en fazla ilgi duyulan spor dalı voleybol şeklinde kendini göstermektedir.
26. Aday öğretmenlerin yarısından fazlası lokal ve kafe tarzı yerlere, bar ve diskolara ve kahvehanelere gitmemektedirler.

27. Aday öğretmenler giyimlerinde, spor giyimi tercih etmekte buna karşın yarısından fazlası marka tercih etmemektedir.
28. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısından fazlası bilgisayar sahibidir. Öğrenciler günlük ortalama 1-2 saat bilgisayar kullanmaktadırlar. Bilgisayarı genelde internet amaçlı kullanmaktadırlar. Öğrenciler interneti daha çok bilgi edinmek amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Sohbet etmek ve gündemi takip etmek de öğrencilerin interneti kullanma amaçlarından ikinci ve üçüncü sırayı almaktadır. Aday öğretmenlerin yarısına yakını internetteki mesleki siteleri takip etmektedirler.
29. Aday öğretmenler haftada 2-3 kez dışarıda yemek yemekteirler. Büyük çoğunluğu sigara ve alkol kullanmamakta, tamamına yakını uyuşturucu kullanmamaktadır.
30. Aday öğretmenlerin büyük kısmının ehliyeti ve şahsi arabası bulunmamaktadır. Yarısından fazlasının kredi kartı, hemen hemen tamamının cep telefonu vardır.
31. Aday öğretmenlerin yarısından fazlası projeksiyon, tepegöz vb. ders araç gereçlerini kullanabilmektedir.
32. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısından fazlası ikinci bir dilde yetersizdir.
33. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısından fazlası bilimsel ya da mesleki bir dergiyi düzenli olarak takip etmemektedir.
34. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenler genelde seminer, konferans, panel gibi bilimsel etkinliklere katılmaktadırlar.

35. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin büyük çoğunluğunun resim ya da folklor çalışması gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere katılım oranları oldukça düşüktür. Bununla birlikte öğrencilerin yarısından fazlası herhangi bir konuda gönüllü bir çalışmaya katılmamıştır.
36. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin yarısından fazlası amatör ya da profesyonel düzeyde bir müzik aleti çalamamaktadır.
37. Sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin % 91.4'lük bölümü herhangi bir işte çalışmamaktadır. Gelirlerini ailelerinden ve burslardan karşılamaktadır. Öğrencilerin aylık harcama tutarları ise 200-400 YTL arasındadır. Genelde harcamalarını en fazla yiyecek ve içeceğe yapmaktadırlar. Öğrencilerin ayda yaptıkları harcama açısından ortaya koydukları görünüm, öğrenci ailelerinin gelir durumları görünümü ile paralellik göstermektedir.
38. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri tatillerini genelde memleketlerinde geçirmektedirler.
39. Öğretmen adaylarının yarıdan fazlası sınıf öğretmenliği okumaktan memnun olduğunu belirtmiştir. Memnun olma nedenleri arasında ilk sırayı çocuklara duyulan sevgi alırken, ikinci sırada toplumda saygın bir meslek olması seçeneği yer almaktadır. Okuduğu bölümden memnun olmayanların oranı ise %24.4'tür. Memnun olmama nedenlerinden en önemlisini istemeyerek seçilen bölüm oluşturmaktadır.
40. Mesleğini icra etmede öğretmen adayları %33.2'si küçük şehri tercih ederken, büyük şehirde öğretmen olmak istediğini belirtenlerin oranı %25.8, köyleri tercih edenlerin oranı ise %9.5'tir.
41. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenleri fakültelerinde verilen eğitimi % 63.3 oranında yeterli görmekte ve başka bir üniversitede ya da bölümde eğitim görmek istememektedirler.

5.2 ÖNERİLER

Dört ayrı üniversitede 349 öğretmen adayına uygulanan anket sonucunda aşağıda belirtilen öneriler ortaya çıkmıştır.

1. Öğretmen adayları kendilerini hem mesleki hem de sanatsal- kültürel alanlarda geliştirecek etkinliklere yönelmelidirler. Bu doğrultuda bilimsel etkinliklere katılmalı, kitap okuma sıklıklarını artırmalı, mesleki yayınları takip etmeli, bilgi iletişim tekniklerinden ve teknolojiden yararlanmalıdırlar. Kendilerini sosyal, kültürel alanlar ve ilgi alanlarına göre geliştirmeli; bu amaçla etkinliklere (sinema, tiyatro, spor karşılaşmaları... vb.) katılmalıdır.
2. Öğrencilere kişilik, sosyal, kültürel ve sportif yönlerden geliştirici eğitim etkinlikleri verilmelidir. Akademik eğitimin yanında kişisel gelişiminde sağlanacağı bir eğitim öğretim programı düzenlenmelidir. Üniversitelerde öğrencilerin bu sanatsal ve kültürel faaliyetlerden yararlanılması konusunda öğrenciler teşvik edilmelidir. Öğrencilerin sanatsal kültürel açıdan kendilerini geliştirmeleri için fakültelerin ders programlarının yeniden düzenlenmesi ve teorik derslerin ağırlığı kadar sanatsal derslerin de programda yer alması gibi çalışmalar faydalı olabilir.
3. Öğrencilerin kitap, gazete okuma eğilimlerinde iyi durumda olmadıkları saptanmıştır. Bu yöndeki sorunun giderilmesi için üniversitelerin kampus alanı içerisinde kitap fuarları düzenleme sıklığı artırılabilir. Kitap satış yerleri açılması, kitap okuma salonlarının sayısının artırılması ya da özel durumlarda öğrencilere kitap hediye edilmesi vb. uygulamalarla sorun aşılmaya çalışılmalıdır.

4. Öğretmen yetiştiren fakültelerdeki öğrencilere verilen burs miktarları artırılabilir. Genelde orta gelir düzeyinde ailelere sahip olan öğretmen adayları, verilen burs miktarlarının artırılması ile sadece birincil ihtiyaçlarını değil sosyal gelişimlerini de sağlayabilirler. Böylece sosyo- kültürel faaliyetlere de daha fazla bütçe ayırabilirler. Bununla birlikte öğrencilerin harç ücretlerinin de düşürülmesi ekonomik açıdan öğrencileri rahatlatıp kültürel alanlara yönelmesini sağlayabilir.
5. Üniversiteler kampus alanları içerisinde öğrencilerin rahatlıkla ulaşabileceği, içerisinde her türlü gazete, dergi, spor salonu, sinema salonları olan kültür salonları oluşturabilirler. Bu kültür salonlarının ücretsiz olarak öğrencilere hizmet vermesi sağlanarak öğrencilerin sadece akademik bilgi açısından değil kültürel açıdan da kendilerini geliştirmeleri sağlanabilir.
6. Üniversitelerde öğrencilerin bilgisayara ve internete rahatlıkla ulaşabileceği mekânların sayısı artırılmalıdır. Bu mekânların donanımına gerekli özen gösterilerek öğrenciyi zora sokmayacak (sıra bekleme, teknik arıza nedeniyle işini erteleme, vb) yeterlikte olması sağlanmalıdır.
7. Öğrencilerin ücretsiz olarak katılabileceği kültür gezileri ile tatillerini genelde memleketlerinde geçirmekte olan öğrencilerin kültürel gelişimi sağlanabilir. Eğitim öğretim dönemi içerisinde de yapılacak bu geziler ücretsiz ve kaliteli olması koşuluyla öğrencilerin ilgisini çekecek ve onların gelişimine katkıda bulunacaktır.
8. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerin önemli kısmı üniversite eğitimi sırasında ailesiyle birlikte kalmakta, geri kalanları ise devlet yurtlarını tercih etmektedirler. Öğrenciler orta gelir düzeyinde ebeveynlere sahiptirler ve en çok harcamalarını yiyecek içecek ve barınmaya ayırmaktadırlar. Bu durum göz önüne alındığında öğrencilerin kültürel- sanatsal faaliyetlere daha fazla bütçe ayırabilmesi için önce temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi gerekir. Üniversiteler öğrencilerin barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarını karşılama konusunda

daha verici bir yapıda olursa öğrenciler de sosyo- kültürel açıdan kendilerini geliştirebilecek faaliyetlere yönelebilirler. Yine aynı şekilde yurtların sayısı artırılarak, yurtlar kültürel açıdan geliştirilerek, yurtlarda okuma salonları açılarak, tiyatro gösterileri düzenlenerek, öğrenciler ücretsiz gezilere, sinemalara götürülerek de yurtların kalitesi artırılabilir ve öğrenciler de yurtların sayesinde kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilirler.

9. Küresel yarışta Türkiye'nin yerini alabilmesi için öğretmenlerin eğitsel faaliyetleri takip etmesi gerekir. Öğretmenler sadece kendi ülkelerindeki eğitsel faaliyetleri değil başka ülkelerdeki faaliyetleri, eğitimle ilgili gelişmeleri de takip etmelidir. Ancak yabancı dil konusundaki yetersizlikler buna engel teşkil etmektedir. Üniversitelerde ikinci bir dil eğitimi verilirse öğretmen adayları da akademik açıdan dış ülkelere açılabilir ve kendilerini geliştirebilirler. Bu açıdan üniversitelerde öğretmen adaylarına yönelik yabancı dil eğitimine ağırlık verilebileceği gibi ücretsiz yabancı dil kursları düzenlenerek de öğretmen adaylarının yabancı dil konusunda kendisini geliştirmesine yardımcı olunabilir.
10. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun resim ya da folklor çalışması gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere katılım oranları oldukça düşüktür. Üniversiteler bu alanda çalışmalar yaparak, öğrencilere daha cazip imkânlar sunarak öğretmen adaylarının resim, folklor vb. yönlerden de gelişimine yardımcı olabilir.
11. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre kadın öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerden daha fazladır. Toplumda öğretmenlik mesleğinin bayanlar tarafından daha fazla tercih edilme nedenleri araştırılarak sınıf öğretmenliğinin toplumsal cinsiyet profiline dönük çalışmalar yapılabilir.
12. Sınıf öğretmenliği aday öğretmenlerinin anne- babalarının eğitim durumları ile sosyo- kültürel faaliyetlere katılımı ya da anne- babanın meslek grubu ile öğrencilerin meslek gruplarının benzerliği ile ilgili araştırmalar yapılabilir.

13. Öğretmenler toplumun ilerisinde olması istenen kişilerdir. Öğretmenlerin topluma örnek olması, toplumu yönlendirmesi arzulanan bir durum iken, öğretmen adaylarının ayda 1-2 kitap okuması düşündürücü bir durumdur. Bu nedenle öğretmen adaylarının kitap okumama nedenleri araştırılabilir. Yine aynı şekilde öğrencilerin kütüphaneden az yararlanma nedenleri, sanatsal alanlarda sadece sinema ve tiyatro ile sınırlı kalıp opera/bale gibi kültürel faaliyetlere daha az zaman ayırma nedenleri, profesyonel veya amatör olarak bir müzik aleti çalamama nedenleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

AKAMEDYA. “**2003-2004 Yeni Kayıt Öğrenci Profili**”, (2003).
http://www.jurnal.net/arsive/arsiv2003/kasim2003arsiv/arsivana-ogrenci_tercih.htm
 İndirilme Tarihi: 24.02.2007

AKSU, Meral. DALOĞLU, Ayşegül. YALDIRIM, Soner, KİRAZ, Ercan. DEMİR, Cennet Engin. (2007). “**Eğitim Fakülteleri Öğrenci Profili**”,
<http://www.memurlar.net/haber/95116> İndirilme Tarihi 10.02.2007

AKYÜZ, Yahya. (2006). “**Türk Eğitim Tarihi**”, Pegema Yayıncılık, Ankara.

ATABEK, Ümit. (2003). “**Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Profili**”,
<http://www.akdeniz.edu.tr/iletisim/site/pivot/entry.php?id=21>
 İndirilme Tarihi: 24.02.2007

DEMİREL, Özcan& KAYA, Zeki. (2001). “**Öğretmenlik Mesleğine Giriş**”, Pegema Yayıncılık, Ankara.

DOĞAN, Süleyman. “**Türkiye’nin Öğretmen Profili**”. [http:// basariyolu.com](http://basariyolu.com).
 İndirilme Tarihi: 06.03.2007

ERSANLI, Kurtman. (2005). “**Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Listesi**”,
<http://www.milliyet.com.tr/2005/06/20/son/sontur14.html>
 İndirilme Tarihi: 25.02.2007

EŞME, İsa. TEMEL, Ali. TURAŞLI, Nalan Kuru. (2003). “**İstanbul Maltepe ve Kartal İlçeleri Öğretmen Profil Araştırması**”
<http://www.maltepe.edu.tr/haberler/ogr-ars.doc> İndirilme Tarihi: 21.02.2007

EŞME, İsa. (2001). “**Yüksek Öğretmen Okulları**”, Bilgi Başarı Yayınları, İstanbul.

GÜNGÖR, Nazife. YAŞIN, Cem. EVİRGİN, Dilek. DEMİRKOL, Gökhan. CENGİZ, Can. (2007). “**Gazi Üniversitesi Öğrenci Profili Araştırması**”, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi, Ankara.

GÜRKAN, Tanju. (1993). “**İlköğretim öğretmenlerinin Öğretmenlik Tutumları İle Benlik Kavramları Arasındaki İlişki**”, Ankara.

GÖK, Fatma & OKÇABOL, Rıfat. (1998). “**Öğretmen Profili Araştırma Raporu**”, Eğitim Sen Yayınları, Ankara.

KARASAR, Niyazi. (2005). “**Bilimsel Araştırma Yöntemi**”. (9. Basım), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

KAYA, Y. Kemal. (1984). “**İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika Eğitim Kalkınma**” . 4. Basım, Ankara.

KOÇER, H. Ali. (1967). “**Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Problemi**”. Yargıçoğlu matbaası, Ankara.

KORKMAZ, Ayşe. (2004). “**Son Öğretmen Yetiştirme Modeli**”, *XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirimleri Cilt I*, s:467-486

KÜÇÜKAHMET, Leyla. (1993). “**Öğretmen Yetiştirme Programları ve Uygulamaları**”, Ankara.

MEB. XI. Milli Eğitim Şurası Dökümanı.

<http://www.ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/11- sura.pdf> İndirilme Tarihi: 10.02.2007

“MEB. Çağdaş Öğretmen Profili”.

http://www.oyegm.meb.gov.tr/yet/yayinlar/ulusal/cagdas_ogretmen_profili.htm İndirilme Tarihi: 25.02.2007

ÖZDEMİR, M. Çağatay. YÜKSEL, Galip. CEMALOĞLU, Necati. (2003). “**Gazi Üniversitesi Öğretim Elemanları Profili**”, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi, Ankara.

ÖZKAN, Recep. “**Öğretmen Yeterlilikleri Üzerine Bazı Düşünceler.**”

[http:// yayim.meb.gov.tr](http://yayim.meb.gov.tr) İndirilme Tarihi: 27.02.2007

ÖZSOY, Seçkin. (2004). “**Üniversite Öğrenci Profili: Kavramsal Bir Çözümleme ve Türkiye’ye İlişkin Bazı Ampirik Bulgular**”. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. Vol:4, Issu(2) S:301-334

ÖZTÜRK, İrem.(2004). “**Eğitim Fakültelerindeki Coğrafya Öğretmenliği Ana Bilim Dallarının Nitelikli Coğrafya Öğretmeni Yetiştirmedeki Yeterlilikleri konusunda Öğretmen Adaylarının Görüşleri**”. (Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

ÖZTÜRK, Cemil. (1996). “**Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası**”, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

PESEN, Cahit. (2003). “**Öğretmen Adaylarının Yetenek ve İlgileri**”. <http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt-II/cahit-pesen.doc>
İndirilme Tarihi: 21.02.2007

RTÜK, (2006).“**RTÜK Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması**”, <http://www.rtuk.gov.tr/sayfalar/AramaSonuc.aspx>
İndirilme Tarihi: 02.07.2008

SU, Zhixın. (2001). “**Choices and Commitment: A Comparison of Teacher Candidates' Profiles and Perspectives in China and the United States**”. International Review of Education, sayı 47 n6 sayfa: 611-635 Kasım 2001

TÜİK. “**2007 Yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması**”, 2007 Kasım sayı186 [http:// www. tuik.gov.tr/preHaberBultenleri.do?id=605](http://www.tuik.gov.tr/preHaberBultenleri.do?id=605)
İndirilme Tarihi: 02.07.2008

TÜRK, Ercan. (2002). “**Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**” , Nobel Yayınları, Ankara.

YÖK. (1997).“*Üniversite Öğrencileri Aile Gelirleri, Eğitim Harcamaları, Mali Yardım ve İş Beklentileri Araştırması*”, Ankara.

<http://www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/ailegel.html> İndirilme Tarihi: 25. 02.2007

YÖK. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_yetistirme_lisans/rapor.pdf
İndirilme Tarihi: 25.02.2007

[http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi 58 / ogretmen taslağı. htm](http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi_58/_ogretmen_taslagi.htm)
İndirilme Tarihi: 27.02.2007

<http://www.egitimsen.org.tr / belgeler / ogretmenyetistirme.doc>
İndirilme Tarihi: 20.03.2007

[http://www.oyegm.meb.gov.tr / ogr_yet/ ogretmen_yetistirme sistemi. htm](http://www.oyegm.meb.gov.tr / ogr_yet/ ogretmen_yetistirme_sistemi.htm)
İndirilme Tarihi: 25.02.2007

<http://mevzut.meb.gov.tr/html/88.html> İndirilme Tarihi: 25.02.2007

[http:// tdk.org.tr.](http://tdk.org.tr) İndirilme Tarihi: 05.03.2007

EKLER

Değerli öğretmen adayları;

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı'nda öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Naciye Aksoy danışmanlığında “Sınıf Öğretmenliği Aday Öğretmenlerinin Profili (Ankara Örneği)” isimli yüksek lisans tez çalışmamı yürütmekteyim. Anket sorularına verdiğiniz sorularla ulaşılmak istenen amaç, Ankara il sınırları içerisinde Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda okuyan öğretmen adaylarının genel özelliklerini belirlemektir.

Sizden istenen ad soyad belirtmeden, hiçbir soruyu boş bırakmayarak aşağıdaki soruları içtenlikle yanıtlamanızdır. Lütfen her bir soru için verilen seçeneklerin baş kısmında bulunan parantezin içine (X) işareti koyunuz.

Yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarım.

Canan DURSUN

İletişim Adresi

e-mail: cnnm1983@gmail.com

GSM: 0535 303 86 38

ANKET SORULARI

1. Öğrenim Gördüğünüz Üniversitenin

Adı

1. () Başkent Üniversitesi
2. () Ankara Üniversitesi
3. () Gazi Üniversitesi
4. () Hacettepe Üniversitesi

2. Cinsiyetiniz

1. () Kız
2. () Erkek

3. Doğum Yerinizin Bulunduğu Bölge

1. () İç Anadolu Bölgesi
2. () Doğu Anadolu Bölgesi
3. () Güneydoğu Anadolu Bölgesi
4. () Marmara Bölgesi
5. () Ege Bölgesi
6. () Akdeniz Bölgesi
7. () Karadeniz Bölgesi

4. Yaşamınızı Daha Çok Hangi Bölgede Geçirdiniz?

1. () İç Anadolu Bölgesi
2. () Doğu Anadolu Bölgesi
3. () Güneydoğu Anadolu Bölgesi
4. () Marmara Bölgesi
5. () Ege Bölgesi
6. () Akdeniz Bölgesi
7. () Karadeniz Bölgesi

5. Yaşamınızı Daha Çok Hangi Tür Yerleşim Yerinde Geçirdiniz?

1. () İl
2. () İlçe
3. () Belde (Kasaba)
4. () Köy

6. Mezun Olduğunuz Lise Türü

1. () Resmi
2. () Özel

7. Mezun Olduğunuz Lise Grubu

1. () Genel Lise
2. () Mesleki ve Teknik Lise
3. () Süper Lise
4. () Anadolu Lisesi
5. () Fen Lisesi
6. () İmam Hatip Lisesi
7. () Anadolu Öğretmen Lisesi

8. Ortaöğretiminizi Tamamladığınız

Yerleşim Yerinin Özelliği

1. () İl
2. () İlçe
3. () Belde (Kasaba)
4. () Köy

9. Medeni Durumunuz

1. () Evli
2. () Bekâr
3. () Diğer (Dul, boşanmış, ayrılmış vb.)

10. Üniversite Öğreniminiz Sırasında Kaldığınız, Barındığınız Yer

1. () Ailenizin yanı
2. () Devlet yurdu
3. () Özel yurt
4. () Akraba yanı
5. () Arkadaş grubu (öğrenci evi)
6. () Diğer. Lütfen belirtiniz
(.....)

11. Kardeş Sayınız

1. () Tek çocuk
2. () İki kardeş
3. () Üç kardeş
4. () Dört kardeş
5. () Beş kardeş ve üzeri

12. Okuyan Kardeş Sayınız (Kendiniz Dahil)

1. () Bir kişi
2. () İki kişi
3. () Üç kişi
4. () Dört kişi
5. () Beş kişi ve üzeri

13. Aile Yapınız

1. () Çekirdek
2. () Geniş

14. Anne Babanızın Size Uyguladıkları Ana

Baba Tutumu

1. () Koruyucu
2. () İlgisiz
3. () Otoriter
4. () Demokratik

15. Ailenizin İkamet Ettiği Yerleşim Yeri

1. () İl merkezi
2. () İlçe merkezi
3. () Belde (Kasaba)
4. () Köy
5. () Mezra

16. Ailenizin İkamet Ettiği Konut Durumu

1. () Lojman
2. () Kira
3. () Kendi evi

17. Ailenizin İkamet Ettiği Konut Türü

1. () Gecekondu
2. () Müstakil ev
3. () Apartman dairesi
4. () Kat dubleks
5. () Bağımsız dubleks

18. Ailenizin Gelir Durumu

1. () Asgari ücret alıyor
2. () İşsizlik parası alıyor
3. () 200 YTL ya da daha az
4. () 201- 400 YTL
5. () 401- 800 YTL
6. () 801- 1000 YTL
7. () 1001- 1200 YTL
8. () 1201 YTL ve üzeri

19. Anne: 1. () Sağ 2. () Ölü

Baba: 1. () Sağ 2. () Ölü

20. Anne: 1. () Öz 2. () Üvey

Baba: 1. () Öz 2. () Üvey

21. Anne- Baba:

1. () Birlikte
2. () Boşanmış
3. () Ayrı yaşıyorlar
4. () Diğer. Lütfen belirtiniz
(.....)

22. Annenizin Çalışma Durumu

1. () Maaşlı devlette
2. () Maaşlı özelde
3. () Yevmiyeli
4. () İşveren
5. () Aile işletmesinde
6. () Emekli
7. () Çalışmıyor (Ev Hanımı)
8. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
.....)

23. Babanızın Çalışma Durumu

1. () Maaşlı devlette
2. () Maaşlı özelde
3. () Yevmiyeli
4. () İşveren
5. () Aile işletmesinde
6. () Emekli
7. () Çalışmıyor (İşsiz)
8. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....
.....)

24. Annenizin Meslek Grubu

1. () Üst düzey yönetici, tüccar, müteahhit, sanayici
2. () Bilimsel- teknik eleman
3. () Memur, idari personel
4. () Çiftçi, işçi, esnaf ve zanaatkâr
5. () Bir mesleği yok

25. Babanızın Meslek Grubu

1. () Üst düzey yönetici, tüccar, müteahhit, sanayici
2. () Bilimsel- teknik eleman
3. () Memur, idari personel
4. () Çiftçi, işçi, esnaf ve zanaatkâr
5. () Bir mesleği yok

26. Annenizin Eğitim Durumu

1. () Okuryazar değil
2. () Okuryazar ancak okul bitirmemiş
3. () İlkokul mezunu
4. () Ortaokul mezunu
5. () Lise mezunu
6. () Yüksekokul mezunu (Ön lisans)
7. () Fakülte mezunu (Lisans)
8. () Lisans üstü eğitim (Master, doktora)

27. Babanızın Eğitim Durumu

1. () Okuryazar değil
2. () Okuryazar ancak okul bitirmemiş
3. () İlkokul mezunu
4. () Ortaokul mezunu
5. () Lise mezunu
6. () Yüksekokul mezunu (Ön lisans)
7. () Fakülte mezunu (Lisans)
8. () Lisans üstü eğitim (Master, doktora)

28. Sağlık güvenceniz Var mı?

1. () Yok
2. () Yeşil kart
3. () SSK
4. () Bağkur
5. () Emekli Sandığı
6. () Özel Sağlık Sigortası

29. Günlük Televizyon İzleme Sıklığınız

1. () Televizyon izlemiyorum
2. () 1 saatten az
3. () 1-2 saat
4. () 3-4 saat
5. () 5 saat ve üzeri

30. En Çok Tercih Ettiğiniz Tv Programı

1. () Dizi
2. () Haber
3. () Spor
4. () Eğlence- Magazin
5. () Tartışma
6. () Belgesel
7. () Film
8. () Yarışma

31. Akademik Kitaplar Hariç Ayda Okuduğunuz Kitap Sayısı

1. () Kitap okumayı sevmiyorum
2. () Okuyamıyorum
3. () 1-2 kitap
4. () 3-4 kitap
5. () 5 kitap ve üzeri

32. En Çok Tercih Ettiğiniz Kitap Türü

1. () Roman
2. () Hikaye
3. () Politika
4. () Popüler
5. () Şiir
6. () Deneme
7. () Dini
8. () Bilim
9. () Gezi
10. () Klasikler
11. () Güncel
12. () Tarih

33. Kütüphaneden Yararlanma Sıklığınız

1. () Hiç gitmiyorum
2. () Gereksinim duydukça
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

34. Gazete Okuma Sıklığınız

1. () Hiç okumuyorum
2. () Elime geçtikçe
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün (İnternette)
7. () Her gün (Kağıt baskıda)

35. Tercih Ettiğiniz Gazetenin Adı

1. () Posta
2. () Milliyet
3. () Hürriyet
4. () Sabah
5. () Takvim
6. () Cumhuriyet
7. () Zaman
8. () Radikal
9. () Fanatik
10. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
.....)

36. Günlük Müzik Dinleme Sıklığınız

1. () Hiç dinlemiyorum
2. () 1 saatten az
3. () 1-2 saat
4. () 3-4 saat
5. () 5 saat ve üzeri

37. En Çok Dinlediğiniz Müzik Türü

1. () Arabesk
2. () Rock
3. () Rap
4. () Hip- hop
5. () İlahi müzik
6. () Fantezi
7. () Türk Sanat Müziği
8. () Türk Halk Müziği
9. () Metal Müzik
10. () Klasik
11. () Pop
12. () Yabancı
13. () Fark etmez
14. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
.....)

38. Yıllık Sinemaya Gitme Sıklığınız

1. () Sinemayı sevmiyorum
2. () Hiç gitmedim
3. () 1-5 kez
4. () 6- 10 kez
5. () 11 ve üzeri

39. Yıllık Tiyatroya Gitme Sıklığınız

1. () Tiyatroyu sevmiyorum
2. () Hiç gitmedim
3. () 1-5 kez
4. () 6- 10 kez
5. () 11 ve üzeri

40. Yıllık Opera/ Bale Gitme Sıklığınız

1. () Opera/ Bale sevmiyorum
2. () Hiç gitmedim
3. () 1-5 kez
4. () 6- 10 kez
5. () 11 ve üzeri

41. Yıllık Konsere Gitme Sıklığınız

1. () Konser sevmiyorum
2. () Hiç gitmedim
3. () 1-5 kez
4. () 6- 10 kez
5. () 11 ve üzeri

42. Spor Yapma Sıklığınız

1. () Hiç yapmam
2. () Fırsat buldukça
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

43. İlgilendiğiniz Spor Dalı

1. () Voleybol
2. () Basketbol
3. () Futbol
4. () Hentbol
5. () Yüzme
6. () Beysbol
7. () Tenis
8. () Kayak
9. () Tekvando
10. () Atletizm
11. () Diğer. Lütfen belirtiniz
(.....)
.....)

44. Lokal Gibi Yerlere Gitme Sıklığınız

1. () Hiç gitmem
2. () Çok nadiren giderim
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

45. Kahvehane vb. Yerlere Gitme Sıklığınız

1. () Hiç gitmem
2. () Çok nadiren giderim
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

46. Kafe Tarzı Yerlere Gitme Sıklığınız

1. () Hiç gitmem
2. () Çok nadiren giderim
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

47. Bar- Disko Tarzı Yerlere Gitme Sıklığınız

1. () Hiç gitmem
2. () Çok nadiren giderim
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

48. Giyim Tarzınız

1. () Klasik
2. () Spor
3. () Hip- hop tarzı
4. () İnancıma uygun
5. () Gideceğim yere, bulunacağım ortama göre
6. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
(.....)

49. Giyiminizde Marka Tercih Eder misiniz?

1. () Evet
2. () Hayır

50. Kendinize Ait Bilgisayarınız Var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

51. Bilgisayar Kullanabilme Düzeyiniz

1. () Kullanamıyorum
2. () Orta
3. () İyi
4. () Çok iyi

52. Günlük Bilgisayar Kullanma Sıklığınız

1. () Bilgisayar kullanmıyorum
2. () 1 saatten az
3. () 1-2 saat
4. () 3-5 saat
5. () 6-9 saat
6. () 10 saat ve üzeri

53. Günlük İnternet Kullanma Sıklığınız

1. () İnternet kullanmıyorum
2. () 1 saatten az
3. () 1-2 saat
4. () 3-5 saat
5. () 6-9 saat
6. () 10 saat ve üzeri

54. İnterneti Daha Çok Hangi Amaçlı Kullanıyorsunuz?

1. () Bilgi edinmek için
2. () Oyun oynamak için
3. () Arkadaşlarımla sohbet için
4. () Gündemi takip etmek için
5. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)

55. Mesleğinize Yönelik Siteleri Takip Ediyor musunuz?

1. () Evet
2. () Hayır
3. () Kısmen

56. Sivil Toplum Kuruluşuna Üye misiniz?

1. () Evet
2. () Hayır

57. Dışarıda Yemek Yeme Sıklığınız

1. () Hiç gitmem
2. () Özel günlerde
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

58. Sigara içiyor musunuz?

1. () Hayır kullanmıyorum
2. () Günde birkaç tane
3. () Günde 1 paketten az
4. () Günde 1 paket
5. () Günde 1 paketten fazla
6. () Günde 2 paket ve üzeri

59. Alkol Kullanıyor musunuz?

1. () Hayır kullanmıyorum
2. () Denemek için bir kez kullandım
3. () Sadece özel günlerde
4. () Ayda bir
5. () Haftada bir
6. () 2-3 günde bir
7. () Her gün

60. Uyuşturucu Kullanıyor musunuz?

1. () Hayır kullanmıyorum
2. () Denemek için bir kez kullandım
3. () Ayda bir
4. () Haftada bir
5. () 2-3 günde bir
6. () Her gün

61. Ehliyetiniz Var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

62. Şahsınıza Ait Arabanız Var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

63. Şahsınıza Ait Kredi Kartınız Var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

64. Şahsınıza Ait Cep Telefonunuz Var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

65. Tepegöz – Projeksiyon vb. Ders Araçlarını Kullanmayı Biliyor musunuz?

1. () Evet
2. () Hayır
3. () Kısmen

66. Diksiyon Dersi Aldınız mı?

1. () Evet
2. () Hayır

67. Mesleki Yayınları İzliyor musunuz?

1. () Evet
2. () Hayır
3. () Gereksinim duydukça

68. Çeviri, Konuşma, Anlama, Yazma Düzeylerinden Birinde Yabancı Dil Seviyeniz**Çeviri Düzeyinde;**

1. () Çeviri yapamıyorum
2. () İdare edecek kadar
3. () İyi
4. () Çok iyi

Konuşma Düzeyinde;

1. () Konuşamıyorum
2. () İdare edecek kadar
3. () İyi
4. () Çok iyi

Anlama Düzeyinde;

1. () Anlayamıyorum
2. () İdare edecek kadar
3. () İyi
4. () Çok iyi

Yazma Düzeyinde;

1. () Yazamıyorum
2. () İdare edecek kadar
3. () İyi
4. () Çok iyi

69. Bilimsel ya da Mesleki Bir Dergiye Abone misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

70. Bilimsel Etkinliklere (Seminer, Konferans, Panel, Sempozyum) Katıldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

71. Resim Çalışmalarına Katıldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

72. Folklor Çalışmalarına Katıldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

73. Satranç, Origami, Tavlâ vb. Sertifikalı veya Amatör Olarak İlgileniyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

74. Herhangi Bir Konuda Gönüllü Çalışmalara Katıldınız mı?

1. () Evet 2. () Hayır

75. Bir Müzik Aleti Çalıyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

76. Hobileriniz Var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

77. Yayımlanan Bir Bilimsel Makaleniz Var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

78. Aylık Yaptığınız Ortalama Harcama Tutarınız

1. () 100- 200 YTL
2. () 201- 400 YTL
3. () 401- 800 YTL
4. () 801- 1000 YTL
5. () 1001 YTL ve üzeri

79. Paranızı En Çok Neye Harcıyorsunuz?

1. () Yiyecek- içecek
2. () Spor, eğlence, hobi
3. () Kıyafet
4. () Kitap, dergi
5. () Teknoloji ürünleri
6. () Kültür sanat faaliyetleri
7. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
.....)

80. Ek İş Yapıyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

81. Tatilinizi Nerede Geçiriyorsunuz?

1. () 5 yıldızlı otel
2. () 4 yıldızlı otel
3. () 3 yıldızlı otel
4. () Tatil köyü
5. () Yazlık
6. () Ekonomik otel
7. () Pansiyon
8. () Akraba- arkadaş yanı
9. () Memleketime gidiyorum
10. () Tatile gitmiyorum
11. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....)
.....)

82. Yakın Çevreniz Dışında Gezi ve Seyahatlere Gider misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

83. Üniversitede Herhangi Bir Kulüp ya da Topluluğa Üye misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

84. Üniversitedeki Spor Tesislerinden Yararlanıyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

85. Sınıf Öğretmenliği Okumaktan Memnun musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

Cevabınız evet ise neden?

1. () Çocukları seviyorum
2. () Toplumda saygın bir meslek olması
3. () İş garantisi
4. () Ailemin isteği
5. () Arkadaş etkisi
6. () OSYM puanım
7. () Geleceği garanti bir meslek
8. () Çalışma zamanlarının uygunluğu

Cevabınız hayır ise neden?

1. () İstemeyerek seçtiğim bir bölüm
2. () Diğer. Lütfen belirtiniz.
(.....
.....)

86. Mesleğinizi İcra Etmede Tercih Ettiğiniz Yerleşim Biriminin Özelliği

1. () Köy
2. () Kasaba
3. () Küçük şehir
4. () Büyük şehir
5. () Farketmez

87. Fakültenizde Verilen Eğitimi Yeterli Buluyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

88. Başka Üniversite ve Bölüm Tercih Etme Şansınız Olsa Üniversitenizden Ayrılır mıydınız?

1. () Evet 2. () Hayır